

Національний банк отримав нагороду Central Banking Awards за "Прозорість"

#CentralBankingAwards #НБУ #ПрозорийНБУ

РІЧНИЙ ЗВІТ 2018

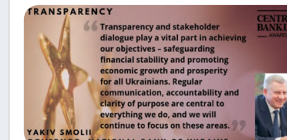
Стратегія Національного банку

#НБУ #Стратегія #Програмадій #НезалежнийНБУ

CentralBanking.com

@CentralBanking_ The @CentralBanking_ Transparency Award 2019 goes to ... @NBUKraine @NBUKraine_eng #CBawards http://ow.ly/HD7a30np6sp

U.S. Embassy Kyiv

@USEmbassyKyiv Поздоровляємо @NBUKraine з отриманням нагороди від Central Banking за прозорість! Ми вітаємо успіхи України в очищенні банківського сектору, і з незалежним керівництвом Національний банк відіграє важливу роль у цій трансформації.

Roman Waschuk

@WaschukCanUA .@NBUKraine awarded top global honours for #transparency by @CentralBanking_ magazine. #Canada has been lead donor in supporting this transformation! Transparency: National Bank of Ukraine - Central Banking

The extent of the @NBUKraine leap ahead in #transparency? "This has put it well beyond the standards of some central banks in neighbouring countries, including some Eurosystem central banks."

Слідкуйте за нами:

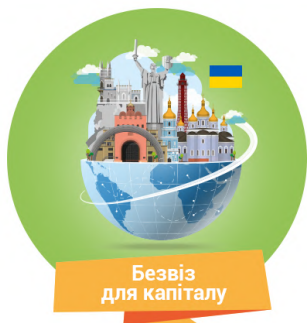

Валютна лібералізація

#НБУ #Провалюту #Лібералізація

З 7 лютого 2019 року запровадив Закон України

"Про валюту і валютні операції"

Безвіз для капіталу

Вперше за історію незалежної України

Національний банк України – це сучасний, відкритий і незалежний центральний банк, який має довіру суспільства та інтегрований до європейської спільноти центробанків

👍 Подобається

💬 Коментувати

➦ Поширити

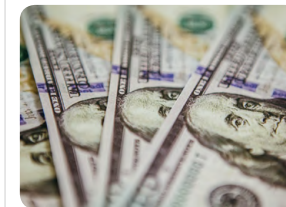
	Ключові показники діяльності	▼
	Національний банк поза політикою	
	Управління	▼
	Звернення Голови Національного банку	
	Звернення Голови Ради Національного банку	
	Правління Національного банку	
	Організаційна структура	
	Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року	
	Виконання стратегічних цілей	▼
1	Низька та стабільна інфляція	▼
	Монетарна політика та макроекономічний розвиток	
	Трансмісійний механізм монетарної політики	
	Плаваючий обмінний курс і валютні інтервенції	
2	Стабільна, прозора та ефективна банківська система	▼
	Робота банківського сектору	
	Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості	
	Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС	
	Безпека інформації та кіберзахист банків	
	Упровадження макропруденційної політики	
3	Відновлення кредитування	▼
	Захист прав кредиторів	
	Створення кредитного реєстру	
4	Ефективне регулювання фінансового сектору	▼
	Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору	
	Ліцензування небанківських установ	

	Регулювання платіжних систем	
	Оверсайт платіжних систем	
	Регулювання грошового обігу	
5	Вільний рух капіталу	▼
	Розвиток інфраструктури ринку капіталів	
6	Фінансова інклюзія	▼
	Доступ громадян України до фінансових послуг	
	Платежі та розрахунки	
	Система електронних платежів Національного банку України	
	НПС "Український платіжний простір"	
	Сприяння інноваційному розвитку в Україні	
	Підвищення фінансової грамотності	
	Музей грошей	
7	Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк	▼
	Забезпечення готівкового обігу	
	Розвиток досліджень	
	Взаємодія з державними органами України	
	Співпраця з міжнародними партнерами	
	Стратегія комунікацій Національного банку	
	Управління людським капіталом	
	Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних	
	Внутрішній аудит	
	Система управління ризиками	▼
	Консолідована фінансова звітність за 2018 рік	▼
	Основні показники фінансової звітності Національного банку	
	Запровадження МСФЗ 9	
	Консолідована фінансова звітність та Консолідований звіт про управління за 2018 рік	

Національний банк України

@NBKkraine

#НБУ припинив публікацію оперативного стану міжбанківського ринку після відміни вимоги обов'язкової реєстрації угод на МВРУ у системі ВалКлі. Чому так та який показник тепер слугує орієнтиром для відстеження тенденцій на МВРУ? Пояснення - у коментарі: <https://bit.ly/2v65QGz>

Національний банк України

@NBKkraine

Бажаєте дізнатися про діяльність Національного банку у 2017 році, але маєте обмаль часу?

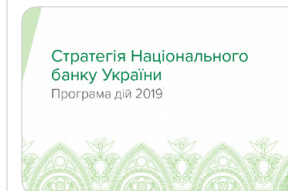
www.annualreport2017.bank.gov.ua

Переходьте на он-лайн версію річного звіту Національного банку за 2017 рік.
#нбу

Національний банк України

@NBKkraine

У 2019 році #НБУ продовжить працювати над виконанням стратегічних цілей, щоб створити сприятливе середовище для учасників фінансової екосистеми. Ключові пріоритети – в Програмі дій на 2019 рік

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Національний банк поза політикою

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Ключові показники діяльності Національного банку у 2018 році

#НБУ #досягнення #2018

100%

Прозорість банківської системи

77

Кількість діючих банків

9,8%

Інфляція

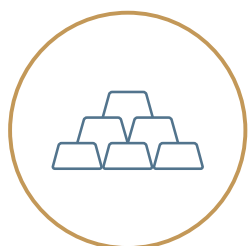
3,3%

Реальний ВВП

10,2%

Співвідношення готівки поза банками до ВВП

20,8

млрд дол. США

Міжнародні резерви

↑ 10,1%

540,1 млрд грн

Депозити у гривні

↑ 7,6%

614 млрд грн

Кредити у гривні

21,7

млрд грн

Прибуток банківського сектору

134

млрд грн

Регулятивний капітал банків

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Національний банк поза політикою

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Національний банк поза політикою

Цілі нашої діяльності визначені Конституцією України і Законом "Про Національний банк України", а також нашими стратегічними документами, зокрема Основними засадами грошово-кредитної політики на щорік та середньострокову перспективу, Стратегією Національного банку України, Програмою дій та іншими. Наш мандат полягає у забезпеченні цінової та фінансової стабільності для сприяння економічному зростанню, і ми продовжуватимемо реалізовувати його.

Саме для того, щоб ми мали можливість ефективно працювати над реалізацією покладених на нас функцій незалежно від політичного циклу в державі, ми й маємо інституційну незалежність, яку забезпечує Закон "Про Національний банк України", та належну інституційну спроможність, що ґрунтується на стратегічному плануванні, системності та колегіальності ухвалення рішень.

Нашу інституційну спроможність забезпечує вбудована система стримувань і противаг, яка гарантує відповідальність керівництва Національного банку перед суспільством в умовах незалежності інституції.

Ця система базується на розмежуванні управління операційною діяльністю (здійснюється Правлінням Національного банку) та контролю (здійснюється Радою Національного банку, члени якої призначаються Верховною Радою України та Президентом

України). Зокрема, відповідно до Конституції України основними завданнями Ради Національного банку є розроблення Основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за проведенням грошово-кредитної політики. Також Рада Національного банку здійснює нагляд за нашою системою внутрішнього контролю.

Іншим елементом контролю за нашою діяльністю є зовнішній аудит, який ми як інституція, що дотримується міжнародних стандартів центробанкінгу, регулярно проходимо. Ст. 70 Закону "Про Національний банк України" визначає, що зовнішній аудит (перевірка) проводиться:

- щодо річної фінансової звітності – аудиторською фірмою, яка має досвід проведення аудиту центральних банків (затвердження вибору фірми, а також затвердження результатів проведеного нею аудиту річної фінансової звітності здійснюються рішеннями Ради Національного банку);
- щодо виконання кошторису адміністративних витрат Національного банку – Рахунковою палатою як здійснення контролю за надходженням коштів до Державного бюджету України.

Нарешті, третім елементом контролю за нашою діяльністю є публічність і підзвітність. Остання є одним з базових принципів нашої діяльності, який закладено в Закон "Про Національний банк України". Ми як державна інституція публічно відповідаємо перед громадськістю за результати діяльності через звітування перед Президентом України, Верховною Радою України, зокрема Комітетом Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності, та Радою Національного банку, а також через відкриті та прозорі комунікації із суспільством.

Подобається

Коментувати

Поширити

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Управління

#НБУ #обличчяНБУ

Звернення Голови Національного банку

У 2018 році наша країна відчула відновлення макрофінансової стабільності, яке востаннє спостерігалось ще до анексії Криму та військового конфлікту на Донбасі. Це переконливе свідчення того, наскільки сприятливою для макрофінансової стабільності є послідовна та незалежна політика центрального банку і його прозорість у взаємодії з партнерами та клієнтами: від фінансових установ до бізнесу, від парламентарів і урядовців до пересічних українців.

Українська економіка продемонструвала максимальне зростання за останні сім років. Завдяки монетарній політиці Національного банку інфляція за підсумками року, хоча і перевищила нашу ціль, але відновила зниження і вперше за п'ять років опустилася до однознакового рівня. Курс гривні зміцнився, і нам вдалося накопичити найбільший обсяг міжнародних резервів за п'ятиріччя.

Гідні результати продемонстрував і фінансовий сектор. Банківська система не лише стійка, докапіталізована і прозора, а й вперше за п'ять років – прибуткова. Населення все більше вірить у надійність банківської системи і збільшує гривневі вклади. Банки нарешті активізують кредитування насамперед фізосіб, але певною мірою і бізнесу.

2018 рік однозначно можна назвати роком ефективної взаємодії з Верховною Радою, адже він став одним із найбільш плідних

з точки зору реформи фінансового сектору за останні роки.

По-перше, ухвалено Закон "Про валюту і валютні операції" – "безвіз для капіталу". Він дав довгоочікуване "зелене світло" для переходу України від репресивної, заплутаної та застарілої системи валютного регулювання до нової – ліберальної, прозорої та сучасної – моделі вільного руху капіталу за європейським зразком.

По-друге, після двох років очікування банківське товариство нарешті отримало посилений захист прав кредиторів завдяки схваленню закону про відновлення кредитування, що, відповідно, полегшить доступ бізнесу та населення до кредитних ресурсів.

По-третє, минулого року запрацював Кредитний реєстр НБУ, з якого банки можуть дізнатися більше інформації про потенційних позичальників. Це сприятиме відновленню кредитування та посиленню фінансової стійкості банківського сектору.

Цього не вдалося б досягти без постійного розвитку діалогу з нашими клієнтами і партнерами. Ми переконані, що відкритість та відповідальність – це єдиний спосіб завоювати довіру, боротися з популізмом і зберегти незалежність Національного банку. Тому ми роз'яснюємо свої дії громадськості буквально на кожному кроці: наживо під час зустрічей та онлайн на офіційному веб-сайті і у п'яти соцмережах. Ми чітко визначаємо можливості та виклики, які стоять перед нашою країною. Ми беремо на себе відповідальність перед суспільством за свої слова і дії.

Ми, команда Національного банку, мали за честь отримати міжнародну і шановану у спільноті центробанків нагороду Central Banking Awards 2019 за значні досягнення у прозорості та розбудові відкритого діалогу з клієнтами та партнерами за підсумками 2018 року. Це свідчить про визнання розвитку Національного банку як сучасної і прозорої інституції та підтримку міжнародної спільноти.

Одним із найбільш знакових проявів нашої прозорості і запорукою нашої ефективності у реалізації покладених на Національний банк функцій є схвалення у 2018 році першої в історії українського центробанку середньострокової Стратегії Національного банку. Цей документ встановлює чіткі цілі, дії для їх досягнення, критерії і строки досяжності, ключові активності та вимірювані результати.

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку ...

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

А отже, він є чітким і зрозумілим орієнтиром для всіх наших клієнтів і партнерів, який надає повне розуміння головних напрямків майбутньої політики центробанку та унеможливорює "несподіванки" чи непослідовність.

Стратегія аж ніяк не є декларативною. Кожним розділом цього документу ми звітуємо перед Вами про зроблене для реалізації мандату і стратегічних цілей упродовж 2018 року.

І ми не зупиняємося на цьому, продовжуючи закладати фундамент для подальшого реформування фінансової системи України. 2018 рік ми присвячуємо формуванню Стратегії розвитку фінансового сектору до 2025 року, яка визначить пріоритети для Національного банку як архітектора фінсектору та стане орієнтиром щодо прагнень та цілей України у цій площині для міжнародної спільноти.

Яків Смолій

Стратегія Національного банку

Ухвалена та публічно презентована навесні 2018 року середньострокова стратегія Національного банку вперше в його історії визначила цілі діяльності центробанку на найближчі роки. Цей документ – крок до розвитку Національного банку як сучасної, відкритої, незалежної та ефективної державної інституції, оскільки є орієнтиром його діяльності.

Ми маємо чітке стратегічне бачення та програму: стратегія визначає сім цільових орієнтирів, у напрямі яких ми розвиватимемося найближчими роками. Крім закріплених у мандаті цілей із підтримки низької та стабільної інфляції, забезпечення стабільності й ефективності банківської системи, ми зосередимо увагу на відновленні кредитування і плавному переході до режиму вільного руху капіталу. Завдяки цьому буде забезпечено стабільний послідовний розвиток банківського сектору.

До того ж ми визначили й нові амбітні завдання: забезпечення ефективного регулювання всього фінансового сектору, а також розвиток фінансової інклюзії.

Шість цілей спрямовано назовні – на задоволення потреб учасників фінансової екосистеми. Важливою передумовою їх досягнення є висока інституційна спроможність регулятора, яка диктує внутрішню (сьому) ціль: розбудову сучасного, відкритого, незалежного, ефективного центрального банку.

Упродовж 2018 року ми виконали низку заходів по кожній стратегічній цілі. Показники ефективності реалізації стратегії відстежуються та плануються Правлінням центрального банку разом із командою стратегічного планування. Для якісної реалізації цілей ми провели дві стратегічні сесії керівного складу та значну кількість стратегічних сесій кожного функціонального блоку центрального банку.

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Звернення Голови Ради Національного банку

Для Ради Національного банку 2018 рік був сповнений рішень, дія яких визначатиме економічний розвиток держави в середньостроковій перспективі.

До найважливіших наших здобутків віднесу розроблення та ухвалення Стратегії монетарної політики Національного банку. Цим документом Рада Національного банку заклала надійний фундамент для забезпечення послідовної і передбачуваної монетарної політики, зниження рівня інфляційних очікувань, а в підсумку – досягнення цінової та макроекономічної стабільності в Україні.

Важливою подією для забезпечення фінансової стабільності в країні стало ухвалення Правлінням Національного банку Стратегії макропруденційної політики. Упродовж 2018 року Рада Національного банку неодноразово наголошувала на потребі її ухвалення з метою сприяння другій за пріоритетністю функції Національного банку – фінансовій стабільності.

Відзначу, що у 2018 році Рада Національного банку запрацювала в повному складі, активно діяли усі наші робочі органи, розвивався плідний діалог з Правлінням Національного банку, Парламентом і Урядом держави, експертним співтовариством.

Роботу Правління Національного банку визнано такою, що сприяє забезпеченню цілей з інфляції в середньостроковій перспективі. Вважаємо, що в тактичному плані Правління Національного банку рухається в правильному напрямі. А щодо стратегічних кроків, то Рада Національного банку як Конституційний орган контролюватиме виконання регулятором своєї основної функції, установлені Конституцією України, та функцій, визначених Законом "Про Національний банк України".

У 2018 році поліпшилася ситуація в банківському секторі. Нині банківська система є прибутковою, стійкішою і менш сприйнятливою до шоків, а отже, здатною повнофункціонально та безперебійно працювати навіть у нових умовах. Ліквідність банківського сектору перебуває на рівні, який здатний повністю забезпечити своєчасне виконання всіх зобов'язань перед клієнтами та вкладниками банків.

Життя постійно ставить перед нами нові виклики та вимагає актуального осмислення економічних реалій. Рада Національного банку готова фахово та своєчасно реагувати на них.

Богдан Данилишин

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Яків Смолій

Голова Національного банку

Голова Національного банку з 15 березня 2018 року. В. о. Голови Національного банку з 11 травня 2017 року до 15 березня 2018 року. Перший заступник Голови Національного банку з жовтня 2016 року.

У банківській системі України працює від початку її формування – більше 26 років. У 1991–1994 роках працював у Тернопільському обласному управлінні Національного банку. До 2005 року був заступником голови правління Акціонерного поштово-пенсійного банку "Аваль". З 2005 до 2014 року обіймав посаду директора з питань банківського бізнесу товариства "Престиж-груп".

Яків Смолій закінчив Львівський державний університет ім. І. Франка за спеціальністю "Прикладна математика". Має науковий ступінь кандидата економічних наук.

Подобається

Коментувати

Поширити

Катерина Рожкова

Перший заступник Голови Національного банку

Перший заступник Голови Національного банку з 15 червня 2018 року. До сфери управління Катерини Рожкової належать питання щодо організації роботи з банківського нагляду, реєстрації та ліцензування, фінансового моніторингу банківської системи.

У банківській системі України працює 21 рік, з яких 13 років – на керівних посадах: заступник голови правління, член правління, радник голови правління ПАТ "Ерсте Банк", заступник голови правління ПАТ "Фінбанк", пізніше – ПАТ "Платинум Банк", виконувала обов'язки голови правління цього банку. У 2009 році півроку очолювала Департамент безвиїзного банківського нагляду Національного банку. Із 10 червня 2015 року до 18 січня 2016 року – директор Департаменту банківського нагляду Національного банку. До червня 2018 року обіймала посаду заступника Голови Національного банку.

Катерина Рожкова закінчила Київський національний економічний університет за спеціальністю "Фінанси і кредит – банківський менеджмент" та Міжнародний інститут менеджменту за спеціальністю "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності (МВА)".

Подобається

Коментувати

Поширити

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Роман Борисенко

Заступник Голови Національного банку

До сфери управління Романа Борисенка належать питання фінансів, операційної діяльності, управління персоналом та забезпечення діяльності Національного банку.

У банківській системі України працює понад 17 років. Із 2001 до 2014 року працював у банку ПАТ "Райффайзен Банк Аваль", пройшов трудовий шлях від економіста до заступника директора департаменту – начальника управління департаменту персоналу.

Роман Борисенко закінчив Українську академію банківської справи Національного банку в м. Суми за спеціальністю "Банківська справа".

Подобається

Коментувати

Поширити

Дмитро Сологуб

Заступник Голови Національного банку

До сфери управління Дмитра Сологуба належать питання формування монетарної політики, проведення макропруденційної політики для забезпечення фінансової стабільності, проведення економічного аналізу, збору та аналізу статистики і звітності, а також виконання дослідницької функції центрального банку.

У 2002 році розпочав кар'єру наукового співробітника Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. Із 2004 року працював економістом-дослідником у представництві Міжнародного валютного фонду в Україні. У 2007 – 2015 роках обіймав посаду начальника відділу аналізу та досліджень ПАТ "Райффайзен Банк Аваль".

Дмитро Сологуб закінчив Білоруський державний університет за спеціальністю "Економічна теорія". Після цього закінчив магістерську програму з економіки (EERC) Національного університету "Києво-Могилянська академія". Має сертифікат CFA.

Подобається

Коментувати

Поширити

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Сергій Холод

Заступник Голови Національного банку

До сфери управління Сергія Холода належать питання розвитку, регулювання діяльності платіжних та розрахункових систем, управління системою готівкового обігу.

Сергій Холод працює у банківській системі 28 років. У 2002 – 2007 роках працював начальником управління інформаційних технологій АКБ "Райффайзенбанк Україна" (у 2006 році змінено найменування на ЗАТ "ОТП БАНК"). Наступні три роки обіймав посаду директора департаменту інформаційних технологій АТ "Індекс-Банк" (Креді Агріколь Груп). У 2009 році Сергій Холод призначений на посаду директора з операційної діяльності, а згодом – першого заступника голови правління ПАТ "СВЕДБАНК". У 2013 році працював заступником голови правління АТ "ТАСКОМБАНК", а у 2013 – 2014 роках – членом Правління ПАТ "Брокбізнесбанк". До Національного банку п'ять років працював на посаді заступника голови правління ПАТ "ВТБ Банк".

Сергій Холод закінчив Київський державний економічний університет за спеціальністю "Фінанси і кредит" і Київське вище військово-авіаційне інженерне училище за спеціальністю "Авіаційне радіоелектронне обладнання".

Подобається

Коментувати

Поширити

Олег Чурій

Заступник Голови Національного банку

До сфери управління Олега Чурія належать питання здійснення операцій на відкритих ринках, валютного регулювання, діяльності Депозитарію Національного банку. У фінансовій сфері України працює з 1993 року.

Кар'єру розпочав в управлінні міжнародних розрахунків АБ "ІНКО". Займався операціями з цінними паперами у Всеукраїнському акціонерному банку "Ва-банк", Інвестиційній компанії "Співдружність", АКБ "БНП-Дрезднер Банк (Україна)". Із 1999 до 2007 року – головний дилер казначейства, пізніше – начальник казначейства АКБ "Банк Австрія Кредитанштальт Україна" (у 2002 році змінено найменування на АКБ "ХФБ Банк Україна"). Наступні три роки – заступник начальника департаменту інвестиційного бізнесу, пізніше – начальник служби інвестиційного бізнесу АКІБ "Укрсиббанк". Із 2010 до 2014 року – начальник управління операцій на ринку інструментів із фіксованою доходністю ПАТ "ВТБ Банк".

Профільну економічну освіту Олег Чурій здобув у Вищій банківській школі Міжнародного центру ринкових відносин та підприємництва – Центру "Ринок" за спеціальністю "Фінанси та кредит". Має сертифікат CFA.

Подобається

Коментувати

Поширити

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура ...

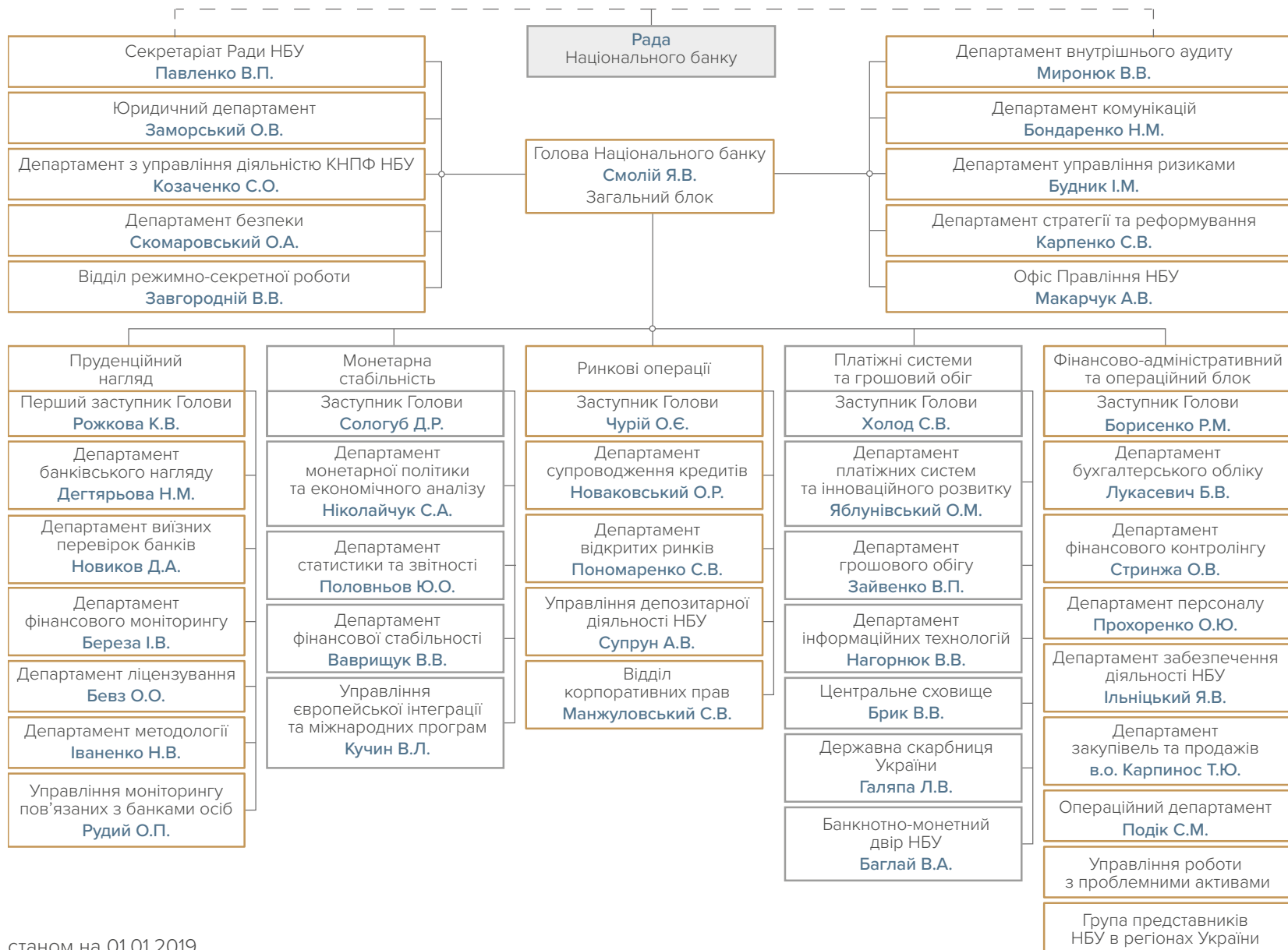
Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Організаційна структура Національного банку

станом на 01.01.2019

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

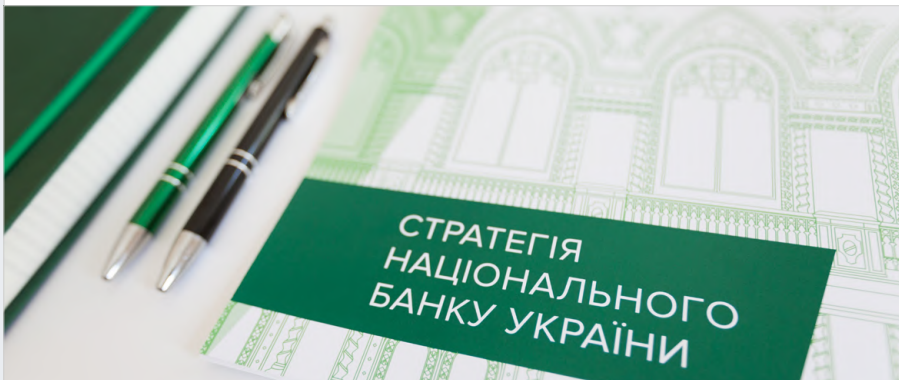
Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

З метою розбудови ефективного фінансового ринку з розвинутою інфраструктурою та інструментами, а також гармонійним розвитком усіх сегментів ми четвертий рік поспіль послідовно та цілеспрямовано впроваджуємо Комплексну програму розвитку фінансового сектору України до 2020 року.

Комплексна програма продовжує реалізовуватися через виконання заходів за трьома основними напрямками:

A. Забезпечення фінансової стабільності та динамічного розвитку фінансового сектору.

B. Розбудова інституційної спроможності регуляторів фінансового ринку.

C. Захист прав споживачів та інвесторів фінансового сектору.

Комплексна програма залишається "живим" документом, який адаптується до актуальних змін, відповідає на нові виклики фінансової екосистеми та підлягає перегляду на регулярній основі. Тому в травні 2018 року документ вдруге оновлено фінансовими регуляторами: Національним банком, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку і Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, а також Фондом гарантування вкладів фізичних осіб.

Оновлена Комплексна програма стала додатковим поштовхом тим заходам, які потребували більшої уваги та роботи з боку регуляторів та учасників ринку. Це і запровадження Плану дій BEPS (Плану протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування), і удосконалення процесів ліцензування банківських та небанківських фінансових установ, і розвиток ринку FinTech, і підвищення рівня фінансової грамотності населення України.

Водночас у 2019 році серед основних проектів Комплексної програми, які потребують значних зусиль усіх зацікавлених сторін та змін до законодавчої бази, ми визначили такі:

- проект "спліт" Нацкомфінпослуг;
- захист прав споживачів фінансових послуг;
- фінансову інклюзію.

Ми зосереджували увагу на повному втіленні цілей проектів, що пройшли важливі етапи розвитку: лібералізації валютного регулювання, розвитку безготівкової економіки, корпоративного управління в державних банках та підвищення захисту прав кредиторів.

Крім команди проектних менеджерів фінансових регуляторів, реалізовувати Комплексну програму допомагає зовнішній проектний офіс, створений за підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР), який має 12 проектних менеджерів та аналітиків. Вони працюють над втіленням проектів міжвідомчого характеру. Крім того, міжнародні донори надають технічну допомогу в успішному та ефективному втіленні 37 із 42 проектів.

Реформування фінансового сектору загалом здійснюється згідно з установленими строками.

Більшість проектів (66%) перебуває у передфінальній стадії реалізації: розроблення, ухвалення та імплементація відповідного законодавства. 22% проектів успішно втілено, ми проводимо аналіз очікуваних ефектів та функціонування в новому законодавчому полі. Водночас реалізація лише 16% проектів, за нашими оцінками, здійснюватиметься після 2020 року, тобто за хронологічними рамками реалізації Комплексної програми. Зокрема, до таких довгострокових та комплексних проектів належать запровадження ризик-орієнтованого нагляду за платіжними системами, перехід на новий

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

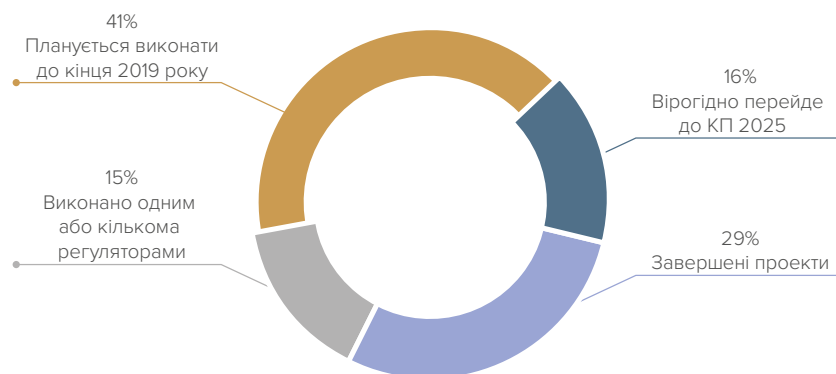
Слідуйте за нами:

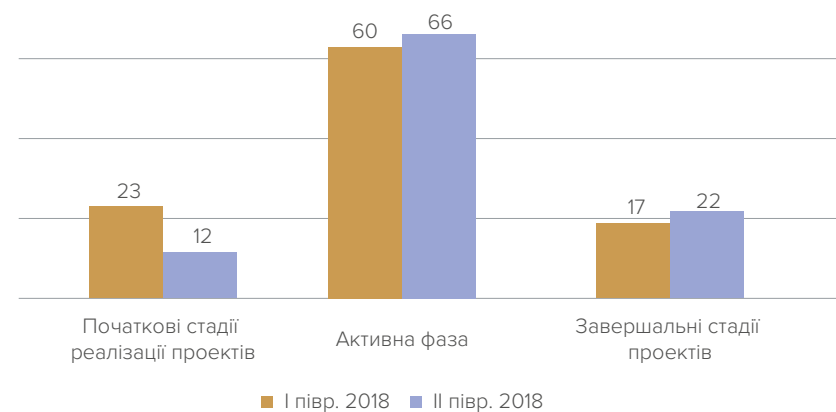
стандарт обміну фінансовими повідомленнями ISO 20022, розбудова нової інфраструктури та регулювання фінансового ринку.

Реалізація 41% заходів Комплексної програми у 2019 році залежатиме від швидкості ухвалення парламентом фінансових законопроектів, направлених на втілення реформ.

Статус виконання КП 2020 станом на 31.12.2018

Статус реалізації проектів КП 2020 в Національному банку, %

Верховна Рада ухвалила 7 Законів з реформування фінансового сектору, які спрямовані на вдосконалення механізмів корпоративного управління в державних банках, посилення захисту прав кредиторів, підвищення ефективності процедур банкрутства, залучення інвестицій, що сприятиме зменшенню ризиків у банківській системі, відновленню кредитування, здешевленню кредитних ресурсів та полегшенню ведення бізнесу в Україні.

Зрушення у законодавчому процесі реалізації реформи фінансового сектору у 2018 році

Регулювання фінансового сектору

Кодекс банкрутства
8060 від 26.02.2018
Ухвалено, передано на підпис Президенту

Впровадження вимог FATCA та приєднання до CRS
0179 від 23.03.2018
Зареєстровано, розгляд відкладено

Про стимулювання інвестиційної діяльності
8124 від 15.03.2018
Зареєстровано

Консолідація регулювання ринку фінансових послуг
2413а від 20.07.2015
Схвалено комітетом до II чит.

Запобігання відмиванню доходів
9417 від 19.12.2018
Зареєстровано

Фінансовий омбудсмен
8055 від 22.02.2018
Зареєстровано

Ринки капіталу

Залучення іноземних інвестицій
2418-VIII (6141)
Підписано, діє з 24.11.2018

Розвиток фінансових інструментів банків
9034 від 03.09.2018
Зареєстровано та схвалено комітетом

Захист інвесторів на ринках капіталу
6303-д від 04.07.2018
Зареєстровано та схвалено комітетом

Залучення інвестицій та нові фінансові інструменти
9035 від 03.09.2018
Зареєстровано та схвалено комітетом

Про рейтингування
8007 від 06.02.2018
Зареєстровано та схвалено комітетом

Розвиток ринків капіталу
9375 від 06.12.2018
Зареєстровано

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Банківський сектор

Кредитний реєстр НБУ
2277-VIII (7114-д)
Підписано, діє з 04.05.2018

Про валюту
2473-VIII (8152)
Підписано, вступає в дію 07.02.2019

Відновлення кредитування
2478-VIII (6027-д)
Підписано, вступає в дію 04.02.2019

Удосконалення функціонування фінсектору
2491-VIII (8331-д)
Підписано, діє з 10.11.2018

Вдосконалення банківського нагляду
9067 від 07.09.2018
Зареєстровано та схвалено комітетом

Небанківський сектор

Зміни до ПКУ
(зокрема віднесення НПФ до реєстру неприбуткових установ)
2628 від 23.11.2018
Ухвалено, діє з 01.01.2019

Державне регулювання ринків фінансових послуг
8415 від 25.05.2018
Зареєстровано та схвалено комітетом

Кредитні спілки
9078 від 13.09.2018
Зареєстровано та схвалено комітетом

Зміни до НПЗ (III рівень)
9224 від 19.10.2018
Зареєстровано

Державний нагляд у сфері техногенної безпеки
Зареєстровано
9132 від 28.09.2018

Зміни у регулюванні фінансового сектору в 2018 році

№	Назва проектів КП 2020
A.2	Пом'якшено валютні обмеження для банків та бізнесу
A.7/1	Підготовлено пакет ПЗУ з імплементації Плану дій BEPS
A.7, B.12	Розроблено та схвалено таксономію UA XBRL МСФЗ
A.10	Удосконалено корпоративне управління в акціонерних товариствах
A.9	Запущено послугу мобільних грошей у мобільних операторів
A.11	Посилено захист прав кредиторів
A.13	Затверджено концепцію регулювання криптовалют
A.14	Затверджено концепцію II рівня пенсійної системи та розроблено законопроект
A.14/1	Зареєстровано законопроект щодо змін у III рівні пенсійної системи
A.21	Схвалено проект Концепції гармонізації оподаткування інструментів фінансового сектору
C.2	Підвищено стандарти розкриття інформації фінансовими установами та емітентами
A.15	Підписано Меморандум між НБУ та НКЦПФР щодо розвитку ринку капіталу
C.1	Проект стратегії фінансової грамотності, I форум з фінансової інклюзії, Roadshow з фінансової обізнаності у містах України

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Звернення Голови Національного банку

Звернення Голови Ради Національного банку

Правління Національного банку

Організаційна структура

Реалізація Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Результати у реформуванні банківського сектору

N°	Назва проектів КП 2020
A.4	Перехід до нормативів на основі Basel III
A.6, B5	Аналіз бізнес-моделей банків у рамках SREP
A.6, B.5	Нові стандарти управління ризиками в банках
A.7	Перехід банків на МСФЗ 9
A.7, B.12	Відкрито 26 сетів даних у форматі XML, JSON на сайті Національного банку
A.9	Запущено проект делегованої моделі ГО в регіонах
A.9/1	Впроваджено у промислову експлуатацію СЕП-3
A.9/2	Суттєвий розвиток НПС "ПРОСТІР"
A.10	Змінено процес ліцензування банків
A.10	Створено Школу незалежних директорів
A.10/1	Забезпечено прозорість формування наглядових рад державних банків
A.17	Запущено Кредитний реєстр Національного банку
B.4	Стратегія Національного банку
B.4	"Customer Service" для звернень фінансових установ
B.7/2	Проведено ребрендинг Національного банку
B.13/2	Запроваджено BankID
B.13	Врегульовано питання безпеки інформації та кіберзахисту банків
B.13/1	Створено умови для переходу банків до Paperless
C.4	Концепція та дорожня карта розбудови функції в Національного банку
C.4	Розроблено проекти НПА захисту прав споживачів

* Запроваджено накопичення страховиками для виплат відшкодувань за страховиків, які втратили членство в МТСБУ до визнання їх банкрутами.

Результати у реформуванні небанківського сектору

N°	Назва проектів КП 2020
A.6	Перехід до удосконалення процедур реєстрації та звітності нормативів на основі Basel III
A.6	Ризик орієнтований підхід інспектування
A.6/1	Удосконалення нагляду за НФГ
A.6/1	Удосконалення вимог до лістингу, проведення аудиту на ФР
A.10	Концепція корпоративного управління в учасниках ринку капіталу
A.10	Удосконалено нормативи професійної діяльності на фондовому ринку та управління ризиками
A.10	Порядок публічної пропозиції ЦП, діяльність з інфопослуг на ФР
A.14	ПЗУ про недержавне пенсійне забезпечення (нова редакція)
A.18	Запроваджено накопичення додаткових коштів у МТСБУ*
A.18	Механізм часткових виплат МТСБУ
A.18	Зміни формування страхових резервів non-life
A.18	Підвищено вимоги до платоспроможності страховика
A.19	Концепція реформи інфраструктури ринків капіталу
A.19	Інститут номінального утримувача
A.19	Оновлення вимог до депозитарної діяльності
B.4	Концепція опер. моделі НКЦПФР, секторал. модель комітетів
B.4/2	Біла книга "Нове регулювання НФУ"
B.4/2	Проект дорожньої карти передачі функцій НКФП
B.8	Концепція трансформації системи правозастосування НКЦПФР
B.10	Взаємодія НКФП, МВС, Нацполіції щодо полісів ОСЦВВНТЗ
B.13	Доступність електронних сервісів
B.13	Вимоги до програмних продуктів на фондовому ринку
B.13	Система електронної взаємодії з органами виконавчої влади
C.2	Підвищено стандарти розкриття інформації на ринку ЦП
C.4	Розроблено ПЗУ про систему гарантування страх. виплат life

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 1.
Низька та стабільна інфляція

Монетарна політика та макроекономічний розвиток

Трансмісійний механізм монетарної політики

Плаваючий обмінний курс і валютні інтервенції

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

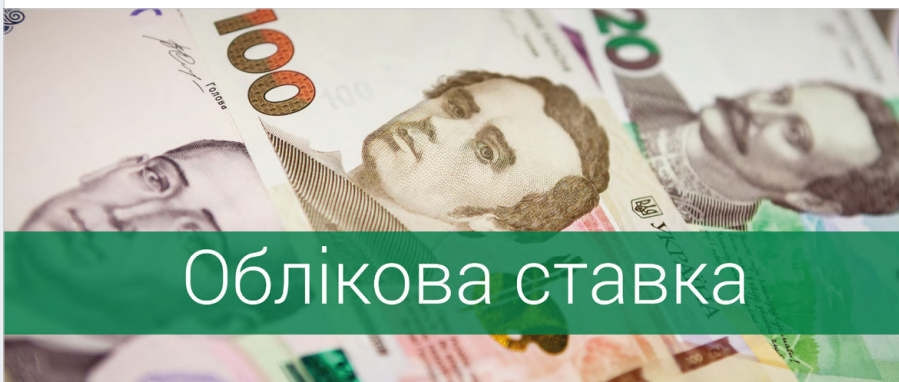
Слідкуйте за нами:

1 Низька та стабільна інфляція

#інфляція #ціни #гривня #курс

Монетарна політика та макроекономічний розвиток

Цілі монетарної політики

Пріоритетною ціллю монетарної політики Національного банку є забезпечення цінової стабільності. Серед інших цілей – сприяння фінансовій стабільності і сталим темпам економічного зростання. Для досягнення пріоритетної цілі ми використовуємо монетарний режим інфляційного таргетування, сутність якого полягає в публічному оголошенні центральним банком кількісних цілей з інфляції та зобов'язанні досягати їх упродовж середньострокового періоду.

Де-факто ми перейшли до режиму інфляційного таргетування у серпні 2015 року, оголосивши середньострокову ціль щодо інфляції (5%) та траєкторію поступового наближення до неї – на 2016 – 2018¹ роки. Так, для грудня 2018 року цільовий показник індексу споживчих цін був встановлений на рівні $6\% \pm 2$ в. п. Починаючи з грудня 2019 року і надалі, він становить $5\% \pm 1$ в. п.

Визначені у серпні 2015 року кількісні цілі з інфляції та принципи

проведення монетарної політики на засадах інфляційного таргетування не змінювалися і щорічно отримували підтвердження в Основних засадах грошово-кредитної політики.

У 2018 році Рада Національного банку затвердила Стратегію монетарної політики, офіційно закріпивши незмінність цілей та принципів реалізації монетарної політики. Послідовність у проведенні монетарної політики на основі режиму інфляційного таргетування сприятиме стабілізації інфляційних очікувань населення та бізнесу, стимулюватиме довгострокові заощадження та інвестиції в економіку.

За підсумками року інфляція знизилася до 9,8% р/р – найнижчого за останні п'ять років показника. Досягти цього однознакового рівня вдалося насамперед завдяки жорсткій монетарній політиці, якої дотримувався Національний банк.

Водночас вихід показника інфляції у 2018 році за межі цільового діапазону був наслідком дії низки чинників, які знаходилися поза межами впливу монетарної політики: підвищення адміністративно регульованих цін і тарифів, зростання виробничих витрат під впливом підвищення заробітних плат, підвищення світових цін на нафту.

Ми свідомо обрали триваліший період досягнення середньострокової цілі з інфляції. Хоча ще жорсткіша монетарна політика могла повернути інфляцію до цілі у 2018 році, вона б призвела до додаткових втрат для економічного зростання в Україні.

Отже, гнучкість режиму інфляційного таргетування дала нам змогу, з одного боку, значно уповільнити інфляцію, а з іншого – запобігти необґрунтованим втратам темпів економічного зростання.

Інфляція й надалі поступово уповільнюватиметься. Ми очікуємо, що вона знизиться до 6,3% на кінець 2019 року, увійде в межі цільового діапазону ($5\% \pm 1$ в. п.) на початку 2020 року і досягне 5% уже під його кінець. Саме підтримка інфляції на низькому та стабільному рівні стане фундаментом для сталого зростання української економіки.

¹ Грудень 2016 року – 12 ± 3 в. п., грудень 2017 року – 8 ± 2 в. п., грудень 2018 року – 6 ± 2 в. п.

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 1.
Низька та стабільна інфляція

Монетарна політика та макроекономічний розвиток

Трансмісійний механізм монетарної політики

Плаваючий обмінний курс і валютні інтервенції

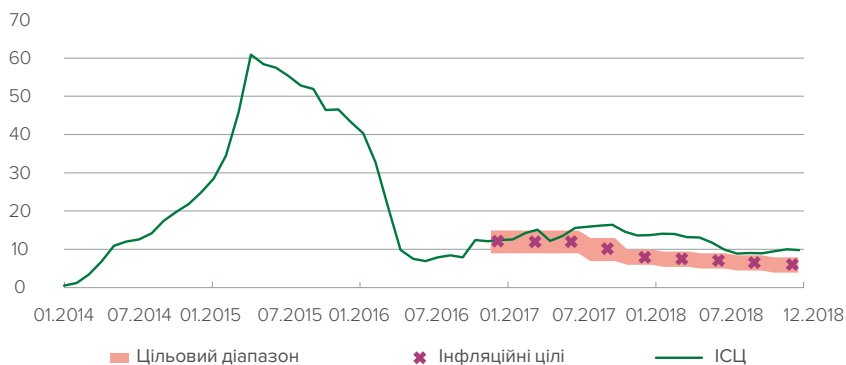
Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

ІСЦ та інфляційні цілі, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки Національного банку.

Рішення з монетарної політики та їхнє макроекономічне підґрунтя

Для нівелювання впливу проінфляційних чинників та забезпечення зниження інфляції до цільового рівня у 2018 році ми проводили жорстку монетарну політику. Упродовж року облікова ставка підвищувалася чотири рази – загалом на 3,5 в. п. до 18,0% річних.

Ухвалюючи рішення щодо підвищення облікової ставки, ми брали до уваги як збереження інфляційного тиску, так і ймовірність реалізації інфляційних ризиків. А триваліший шлях повернення інфляції до цілі обрали з огляду на прагнення мінімізувати втрати для економічного зростання.

У I кварталі 2018 року за відсутності ознак послаблення інфляційного тиску ми продовжили розпочатий восени 2017 року цикл підвищення облікової ставки: у січні її було підвищено на 150 б. п. та на 100 б. п. у березні – до 17,0% річних.

Підвищення облікової ставки було реакцією на значні інфляційні ризики: зростання вразливості економіки України через відтермінування отримання чергового траншу за програмою співпраці з МВФ, підвищені інфляційні очікування економічних агентів, суттєві темпи зростання споживчого попиту.

Жорстка монетарна політика була важливим чинником зміцнення

курсу гривні відносно валют країн – торговельних партнерів і не лише сприяла зниженню імпортованої інфляції, а й заклала підґрунтя для поліпшення інфляційних очікувань.

Високі ставки за інструментами у гривні також посилювали інтерес інвесторів до українського ринку на тлі зростаючої турбулентності на фінансових ринках країн, що розвиваються. Зважаючи на ці чинники, ми упродовж II кварталу 2018 року утримували облікову ставку на незмінному рівні.

Починаючи з липня, на прогнозованому горизонті з'явилися додаткові фактори тиску на інфляцію. Це стало результатом подальшої затримки з фінансуванням за програмою співпраці з МВФ, збереження високого споживчого попиту внаслідок зростання реальних зарплат та обсягів переказів мігрантів, погіршення інфляційних очікувань та умов зовнішньої торгівлі через загострення торговельних конфліктів у світі, а також послаблення інтересу інвесторів до ринків, що розвиваються.

За таких умов проведення ще жорсткішої монетарної політики було одним із ключових факторів, який мав забезпечити подальше сповільнення інфляції. Відповідно у III кварталі ми двічі підвищили облікову ставку – на 50 б. п. у липні та у вересні до 18%.

Упродовж IV кварталу спостерігалось помірне зниження інфляції, що було результатом проведення жорсткої монетарної політики з жовтня 2017 року. Крім того, проінфляційні ризики, пов'язані з кон'юктурою на світових ринках, суттєво послабились.

Стримана фіскальна політика у другому півріччі сприяла зниженню тиску з боку споживчого попиту, а сприятлива ситуація на валютному ринку – зміцненню обмінного курсу гривні. Водночас затвердження нової програми співпраці України з МВФ Stand-by Arrangement суттєво знизило ризики для макрофінансової стабільності.

Беручи до уваги, з одного боку, послаблення проінфляційних ризиків, а з іншого – збереження суттєвого фундаментального інфляційного тиску, у IV кварталі 2018 року Національний банк двічі залишав облікову ставку незмінною на рівні 18,0% річних.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 1.
Низька та стабільна інфляція

Монетарна політика та макроекономічний розвиток

Трансмійний механізм монетарної політики

Плаваючий обмінний курс і валютні інтервенції

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Трансмійний механізм монетарної політики

Виконання операційної цілі – ставки на МБКР

Процентна політика Національного банку – це регулювання Національним банком попиту та пропозиції на грошові кошти через зміну процентних ставок за своїми операціями з метою впливу на процентні ставки суб'єктів грошово-кредитного ринку та дохідність фінансових операцій.

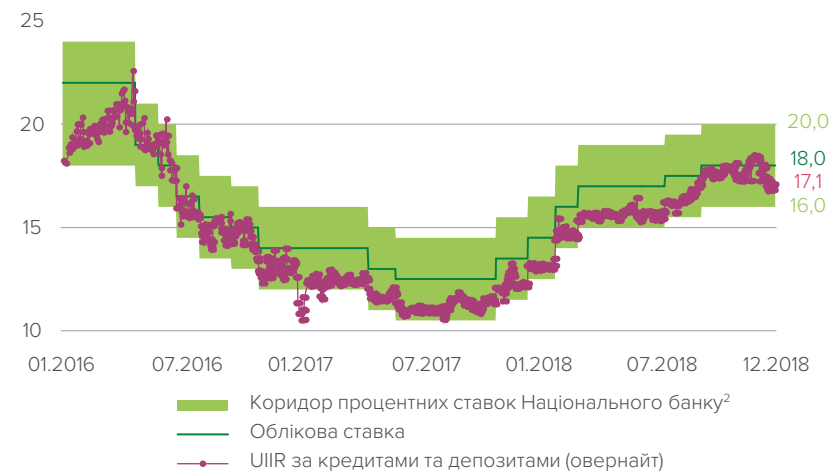
Змінюючи облікову (ключову) ставку, Національний банк впливає на короткострокові процентні ставки на міжбанківському грошово-кредитному ринку, які, зі свого боку, транслюються у зміни процентних ставок за іншими фінансовими активами (зокрема державними цінними паперами) та зміни процентних ставок банків за кредитами та депозитами. Ці ставки мають безпосередній вплив на обсяги споживання та інвестицій домогосподарств і підприємств, а отже – і на інфляцію.

Ми визначили як операційну ціль монетарної політики утримання гривневих ставок на міжбанківському кредитному ринку в межах коридору процентних ставок за інструментами постійного доступу (кредитами овернайт і депозитними сертифікатами) на рівні, близькому до облікової ставки. Водночас індикатором рівня гривневих міжбанківських процентних ставок для цілей процентної політики нами визначено Український індекс міжбанківських ставок для кредитів та депозитів овернайт у національній грошовій одиниці (UIIR).

Упродовж 2018 року UIIR належним чином реагував на підвищення

облікової ставки та перебував у межах коридору процентних ставок за інструментами постійного доступу.

Процентні ставки Національного банку та UIIR, % річних

Водночас рух UIIR у межах цього коридору зумовлювався переважно обсягами ліквідності банківської системи. Зокрема, з огляду на значний профіцит ліквідності UIIR упродовж більшої частини року тяжів до нижньої межі коридору. У другій половині року він уже впритул наблизився до облікової ставки через зменшення профіциту ліквідності.

Монетарні операції в умовах профіциту ліквідності

У 2018 році в банківській системі зберігався структурний профіцит ліквідності, головним чином унаслідок наших операцій із купівлі іноземної валюти.

За таких умов основними операціями монетарної політики були операції з розміщення депозитних сертифікатів Національного банку на двотижневий строк. З огляду на повернення Міністерства фінансів на внутрішній ринок короткострокового державного боргу і появу альтернативних індикаторів вартості 3-місячних гривневих

² Верхня межа коридору – процентні ставки за кредитами овернайт Національного банку, нижня – за ДС овернайт Національного банку.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 1.
Низька та стабільна інфляція

Монетарна політика та макроекономічний розвиток

Трансмісійний механізм монетарної політики

Плаваючий обмінний курс і валютні інтервенції

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

ресурсів Національний банк у лютому 2018 року призупинив розміщення депозитних сертифікатів на цей строк.

Незважаючи на структурний профіцит ліквідності банківської системи, її звуження в окремі періоди та сегментованість міжбанківського кредитного ринку, збільшували попит на кредити рефінансування з боку окремих банків. Однак обсяг цих операцій був незначним.

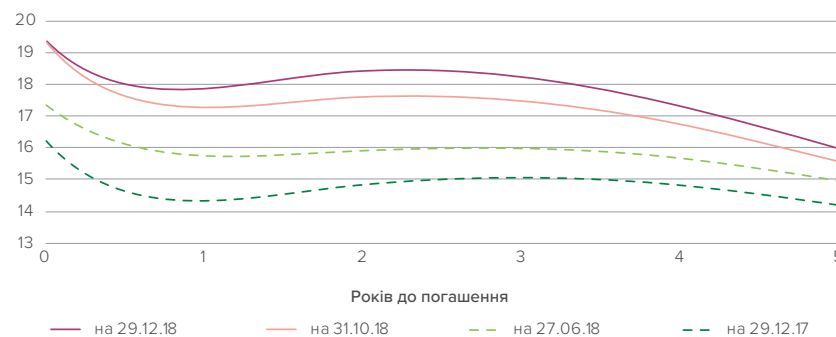
Окремі показники ліквідності банківської системи, млн грн

Дата	Корражуки	Рефінансування	у тому числі:			Депозитні сертифікати	у тому числі:	
			кредити О/Н	тендерні кредити			депозитні сертифікати О/Н	тендери
				усього	з них: без неплатоспроможних та банків у стадії ліквідації			
01.01.2017	40 503	67 894	0	1 555	1 555	68 042	20 655	47 387
01.01.2018	37 488	61 673	0	7 374	7 125	67 020	37 319	29 701
01.01.2019	35 648	54 802	1	4 200	4 200	61 944	30 126	31 818

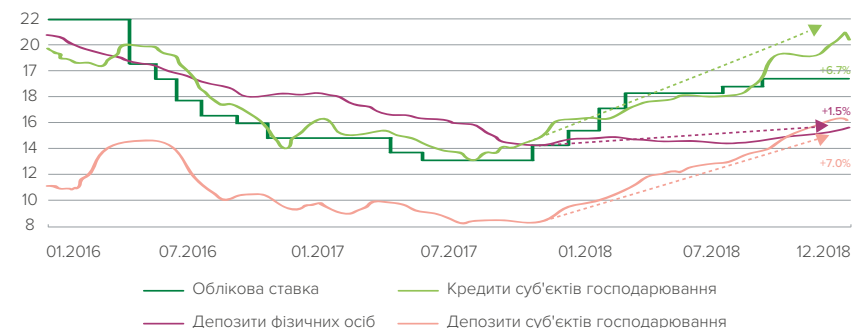
Трансмісія в ставки ОВДП і банківської системи

Підвищення облікової ставки у 2018 році вплинуло на зростання дохідності облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП) за всіма строками погашення. Водночас вплив на дохідність гривневих інструментів із короткими строками погашення був найвідчутнішим, що зумовлено насамперед значними залученнями Кабінету міністрів в окремі періоди на фінансування фіскальних потреб. Переважну частину року криві дохідності зберігали інвертовану форму, що свідчило про очікування зниження ставок у майбутні періоди з огляду на уповільнення інфляційних процесів. Упродовж 2018 року дохідність гривневих інструментів у реальному вимірі залишалася однією з найвищих серед країн, ринки яких розвиваються, що підтримувало сприятливу ситуацію на валютному ринку, на відміну від країн – ОТП.

Криві безкупонної дохідності за гривневими ОВДП³, % річних

Облікова ставка та ставки за новими кредитами і строковими депозитами у гривні⁴, % річних

Упродовж 2018 року гривневі процентні ставки банків за операціями з клієнтами також зростали під дією трансмісійного механізму. Додатковими чинниками підвищення процентних ставок за кредитами було збереження значного попиту на кредитні ресурси як із боку підприємств, так і з боку населення, а додатковими чинниками підвищення дохідності депозитів нефінансових корпорацій – конкуренція між банками за корпоративних клієнтів. Менш відчутний вплив облікової ставки

³ Спот-ставки з безперервним нарахуванням доходу, побудовані з використанням параметричної моделі Нельсона-Сігела.

⁴ Для ставок за кредитами та депозитами – 20-денна плинна. Стрілки вказують на зростання процентних ставок з 26 жовтня 2017 року (початку циклу посилення монетарної політики Національного банку).

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 1.
Низька та стабільна інфляція

Монетарна політика та макроекономічний розвиток

Трансмісійний механізм монетарної політики

Плаваючий обмінний курс і валютні інтервенції

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

на динаміку ставок за депозитами для фізичних осіб був наслідком значного профіциту ліквідності банківської системи та високих темпів зростання гривневих вкладів населення.

Зниження обсягів ОВДП у портфелі Національного банку

У 2018 році тривало зниження обсягів ОВДП у портфелі Національного банку. У такий спосіб ми дотримувалися зобов'язання уникати будь-яких форм фіскального домінування, зокрема прямої або непрямої підтримки бюджетних видатків.

Це зобов'язання, що впливає з принципу інституційної, фінансової та операційної незалежності Національного банку, включено до Основних засад грошово-кредитної політики на 2018 рік та середньострокову перспективу і підтверджено Стратегією монетарної політики Національного банку України, затвердженою в липні 2018 року Радою Національного банку.

На виконання цього зобов'язання Правління Національного банку⁵ встановило граничний обсяг ОВДП у портфелі Національного банку, який не передбачав можливості купівлі Національним банком нових ОВДП. За таких умов упродовж минулого року обсяг ОВДП у нашому портфелі поступово зменшувався за рахунок їх планового погашення. Станом на 01.01.2019 залишки ОВДП у портфелі Національного банку становили 348,1 млрд грн, що відповідало їхньому граничному обсягу.

Подобається

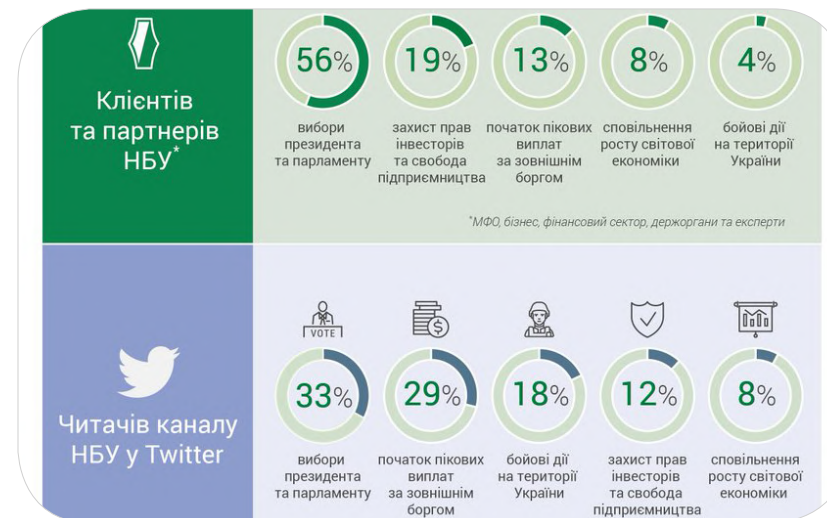
Коментувати

Поширити

Національний банк України

@NB Ukraine

2019 рік стане роком складних, але цікавих викликів. Які з них стануть головними для економічного зростання у 2019 році? Ми запитали про це наших стейкхолдерів (представників МФО, бізнесу, фінсектору, держорганів та експертів) на зустрічі в #НБУ, а також наших читачів у Twitter.

Слідкуйте за нами:

⁵ Рішення Правління Національного банку України від 19.07.2018 № 467-рш.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 1.
Низька та стабільна інфляція

Монетарна політика та макроекономічний розвиток

Трансмісійний механізм монетарної політики

Плаваючий обмінний курс і валютні інтервенції

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Плаваючий обмінний курс і валютні інтервенції

Завдання інтервенцій Національного банку на валютному ринку

Дотримуючись режиму плаваючого обмінного курсу, ми не спрямовуємо монетарну політику на досягнення певного рівня або діапазону обмінного курсу гривні, адже його динаміка до іноземних валют формується під впливом ринкових чинників, що визначали попит на іноземну валюту та її пропозицію на внутрішньому ринку.

Ми здійснюємо валютні інтервенції для виконання завдань, визначених у Стратегії валютних інтервенцій Національного банку на 2016 – 2020 роки:

- накопичення міжнародних резервів;
- згладжування функціонування валютного ринку;
- підтримання трансмісії ключової процентної ставки як основного інструменту грошово-кредитної політики.

Здійснюючи валютні інтервенції, ми не протидіємо фундаментальним тенденціям, а лише згладжуємо надмірні курсові коливання, які є шкідливими для економіки. Це дає змогу в рамках виконання завдання зі здійснення валютних інтервенцій запобігати накопиченню зовнішньоекономічних та фінансових дисбалансів.

Упродовж 2018 року ми проводили валютні інтервенції на виконання двох із зазначених цілей накопичення міжнародних резервів та згладжування функціонування валютного ринку.

Зміна підходу до проведення інтервенцій

Для підвищення ринковості і прозорості курсоутворення гривні у 2018 році ми змінили підхід до пріоритезації форм валютних інтервенцій. Пріоритетними були визначені ті форми інтервенцій, за якими Національний банк не пропонує, а приймає запропоновану іншими учасниками валютного ринку ціну, а саме – валютний аукціон та інтервенція за найвигіднішим курсом.

Головною метою таких змін була мінімізація впливу центрального банку на ринкове курсоутворення під час проведення валютних інтервенцій. Водночас доцільність використання тих чи інших форм інтервенцій визначалася залежно від ситуації на міжбанківському валютному ринку. Такий гнучкий підхід дає нам змогу за необхідності використовувати й інші форми валютних інтервенцій, зокрема – за єдиним курсом.

Новий підхід до здійснення інтервенцій затверджено змінами до Стратегії валютних інтервенцій Національного банку України на 2016 – 2020 роки (далі – Стратегія), що визначає нашу політику на міжбанківському валютному ринку з вересня 2016 року.

Для підвищення прозорості монетарної політики в частині проведення інтервенцій на валютному ринку у 2018 році ми також розпочали щоквартальне оголошення орієнтовного щоденного обсягу інтервенцій з купівлі іноземної валюти для поповнення міжнародних резервів України. Так, індикативним значенням упродовж 2018 року, починаючи з II кварталу, була купівля валюти в обсязі 10 млн дол. США на день.

Оголошений обсяг інтервенцій для поповнення міжнародних резервів був незначним, якщо порівняти із загальним обсягом операцій на міжбанківському ринку. Відповідно купівля такого обсягу валюти істотно не впливала на курсоутворення. Крім цього, залежно від ситуації на ринку інтервенції з купівлі могли бути меншими або взагалі не відбувалися.

Пріоритезація форм валютних інтервенцій і встановлення їхніх кількісних індикаторів є важливими елементами забезпечення режиму плаваючого обмінного курсу, за якого присутність Національного банку на валютному ринку спрямована

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 1.
Низька та стабільна інфляція

Монетарна політика та макроекономічний розвиток

Трансмісійний механізм монетарної політики

Плаваючий обмінний курс і валютні інтервенції

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

не на досягнення певного рівня курсу, а на виконання завдань із накопичення міжнародних резервів, згладжування надмірних курсових коливань та підтримання трансмісії ключової процентної ставки.

Метчинг (Matching)

У другому кварталі 2018 року ми перейшли до здійснення валютних інтервенцій із використанням метчингу – нового функціоналу для укладення угод у торговельно-інформаційних системах (Bloomberg, Refinitiv тощо), який надав можливість нам та іншим учасникам ринку миттєво укладати угоди з купівлі-продажу іноземної валюти через вибір найкращого з анонімних котирувань.

Анонімність є основною перевагою проведення валютних інтервенцій через використання метчингу. До того ж учасники торгів бачать усі котирування в режимі онлайн, але інформацію про контрагента отримують лише після укладення угоди. Це дає змогу зменшити вплив Національного банку на курсоутворення, адже учасники ринку не бачать попереднього оголошення про проведення валютних інтервенцій і не мають змоги підлаштувати під них свої котирування. Крім того, новий функціонал мінімізує ризик "суб'єктивності" у проведенні наших інтервенцій – вибір конкретного контрагента в умовах анонімних котирувань неможливий.

Ще однією перевагою нового функціоналу є необмежена кількість учасників. З огляду на технічні особливості інших функціоналів у інтервенції у формі запиту щодо найвигіднішого курсу раніше могли брати участь лише 20 установ із найкращим рейтингом серед інших учасників міжбанківського валютного ринку. Метчинг зробив можливим одночасне підключення всіх банківських установ і забезпечив швидше укладення угод за найкращими курсовими параметрами. Як підсумок, новий функціонал розширив конкуренцію на міжбанківському валютному ринку і створив умови для ринкового, прозорого і точного визначення курсу гривні на міжбанківському валютному ринку.

Дії Національного банку на валютному ринку

Третій рік поспіль ми поповнюємо міжнародні резерви за рахунок валютних інтервенцій. Чиста купівля валюти у 2018 році становила

майже 1,4 млрд дол. США. Тому мало не три чверті від загальної суми, на яку зросли обсяги міжнародних резервів України (+2 млрд дол. США), були забезпечені операціями Національного банку на міжбанківському валютному ринку.

Упродовж року ми дотримувалися Стратегії валютних інтервенцій Національного банку на 2016 – 2020 роки і не спрямовували свої операції на підтримку певного рівня курсу. Водночас посилення курсових коливань у січні-лютому і липні-серпні та наприкінці листопада, спричинені тимчасовими і сезонними факторами, були згладжені інтервенціями Національного банку з продажу валюти.

Загальні обсяги торгів на міжбанківському валютному ринку в 2018 році зросли на 38% до 117 млрд дол. США (без нашої участі), а обсяги наших інтервенцій з купівлі та продажу валюти становили всього 5 млрд дол. США. Отже, вплив валютних інтервенцій Національного банку на формування курсу був несуттєвим.

Поглиблення валютного ринку посилює його здатність до самозбалансування і створює умови для подальшого зниження ролі Національного банку в нівелюванні дисбалансів між попитом і пропозицією та уникненні проявів дисфункції ринку.

Накопичення міжнародних резервів

Сприятлива ситуація на валютному ринку впродовж більшої частини 2018 року дала нам змогу продовжити нарощувати міжнародні резерви. У 2018 році вони сягнули п'ятирічного максимуму, збільшуючись уже четвертий рік поспіль.

У першій половині року високий рівень пропозиції валюти забезпечували сприятлива зовнішня цінова кон'юнктура для товарів українського експорту і поживлення інтересу міжнародних інвесторів до ринків, що розвиваються.

У другому півріччі надлишок валюти на міжбанківському ринку формувався насамперед завдяки надходженню виручки від експорту рекордного врожаю зернових та іншої аграрної продукції.

Крім того, на пропозиції валюти з боку банків позначався чистий продаж валюти населенням. За підсумками року населення продало банкам на 1,5 млрд дол. США більше, ніж купило.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 1.
Низька та стабільна інфляція

Монетарна політика та макроекономічний розвиток

Трансмісійний механізм монетарної політики

Плаваючий обмінний курс і валютні інтервенції

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Сукупність цих факторів дала нам змогу викуповувати валюту в резерви без впливу на напрям руху курсу гривні, який у 2018 році зміцнився на 1,4%.

Додатне сальдо валютних інтервенцій Національного банку разом із надходженням коштів від міжнародних фінансових установ та розміщенням Кабінетом міністрів України державних цінних паперів, номінованих в іноземній валюті, дали змогу збільшити обсяг міжнародних резервів на 10,6% до 20,8 млрд дол. США.

Рівень та волатильність обмінного курсу

У 2018 році волатильність⁶ обмінного курсу гривні знизилася та знаходилася в діапазоні 2-10%. Такий діапазон притаманний країнам – таргетерам інфляції (2-15%).

Турбулентність на валютному ринку підвищувалася в окремі періоди 2018 року. Так, у другій половині липня – серпні сформувався девальваційний тиск на обмінний курс гривні внаслідок дії внутрішніх факторів (очікування сезонної девальвації в осінній період, відтермінування траншу МВФ) та негативних подій на зовнішніх ринках (посилення турбулентності на валютних ринках країн, що розвиваються). Наприкінці ж листопада тимчасовий ажіотажний попит на іноземну валюту спричинили ескалація конфлікту з Росією в Азовському морі та запровадження воєнного стану в кількох областях.

Водночас експорт рекордного врожаю кукурудзи, позитивні новини щодо нової програми співпраці з МВФ, стримана фіскальна політика та збереження жорсткої монетарної політики зумовили нетипову поведінку учасників валютного ринку в грудні 2018 року. А загалом за рік жорсткі монетарні умови були серед головних причин зміцнення обмінного курсу гривні – на 1,4% до долара США, на 6,7% та 13,1% до кошика валют країн торговельних партнерів відповідно у номінальному та реальному вимірах.

Упродовж року операції Національного банку на валютному ринку не протидіяли зміні курсових трендів, адже курс визначався співвідношенням попиту і пропозиції на іноземну валюту.

Зменшення курсових коливань в Україні відбулося не лише завдяки нашій присутності на валютному ринку, а й завдяки зниженню

чутливості обмінного курсу до шоків унаслідок поглиблення міжбанківського валютного ринку і зрілості готівкового ринку.

Розвитку та поглибленню валютного ринку сприяло, зокрема, як скасування низки найболючіших валютних обмежень, так і поступове звикання всіх учасників ринку до функціонування в умовах плаваючого валютного курсу.

У 2018 році поведінка учасників готівкового ринку дедалі більше відображала стандартну логіку його функціонування за плаваючого обмінного курсу. Так, обсяги продажу валюти населенням суттєво зросли на початку року під час піку девальвації, проте під час зміцнення гривні – навпаки падали.

Виважена реакція учасників валютного ринку на курсові коливання полегшує виконання мандата Національного банку із забезпечення цінової стабільності, адже очікування громадськості менше фокусуються на коливаннях обмінного курсу і більше – на показнику, який важливіший для планування та ухвалення власних рішень, – інфляції.

Подобається

Коментувати

Поширити

⁶ Середньоквадратичне відхилення щоденних приростів обмінного курсу протягом 20 робочих днів у річному вимірі.

2 Стабільна, прозора та ефективна банківська система

#банки #нагляд #фінмон #фінстаб

Робота банківського сектору

У 2018 році майже всі ключові показники роботи банківського сектору мали позитивну динаміку: очищений банківський сектор отримав рекордний за понад десятиріччя чистий прибуток, рентабельність капіталу в середньому перевищила 14%, роздрібне кредитування зберігало високі темпи зростання впродовж року. Корпоративне кредитування також зростало, особливо в сегменті якісних позичальників. Водночас, хоча на балансах досі залишаються значні обсяги непрацюючих кредитів, банки вже відобразили майже всі збитки від погіршення якості кредитного портфеля.

Ще один важливий показник – покриття NPL резервами – становив 90%⁷, що є прийнятним рівнем відповідно до міжнародних стандартів. У 2018 році банки орієнтувались насамперед на внутрішній ринок фондування, унаслідок чого зовнішній борг скоротився до історичних мінімумів. Паралельно депозити населення і бізнесу збільшувались, хоча і були короткостроковими та волатильними. Фінустанови успішно перейшли на новий норматив ліквідності – LCR.

⁷ Включно з міжбанківськими кредитами; усі банки, включно із неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань.

Структурні зміни банківського сектору

За минулий рік кількість діючих банків в Україні зменшилась на п'ять установ, на які припадало 1,2% чистих активів сектору на початок 2018 року:

- два банки реорганізувалися у фінансові компанії;
- два банки приєдналися до інших за спрощеною процедурою;
- один банк визнано неплатоспроможним.

Неплатоспроможним упродовж року було визнано банк з російським капіталом у зв'язку із втратою ним ліквідності, погіршенням фінансового стану та через те, що власники не вжили заходів для запобігання неплатоспроможності.

Відповідно, на початок 2019 року в Україні налічувалось 77 платоспроможних банків.

Розподіл чистих активів за групами банків, %

Унаслідок інтенсивного кредитування населення серед груп банків зросли частки АТ "КБ ПРИВАТБАНК" та приватних банків у чистих активах – на 1,3 в.п. та 0,9 в.п. – до 20,7% та 14,8% відповідно. Водночас ступінь концентрації у секторі впродовж останніх двох років не змінювалася: на 20 банків припадає 91% чистих активів. Проте Індекс Херфіндаля-Хіршмана за чистими кредитами стабільно перебував на рівні близько 1 000, що свідчить

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

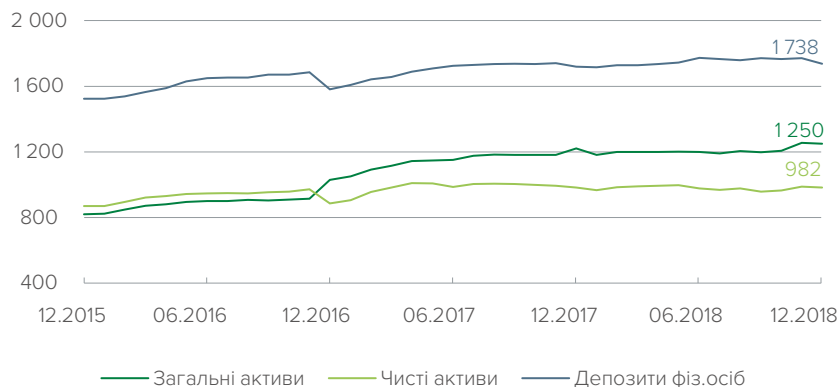
Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

про все ще помірну сконцентрованість сектору⁸. Водночас позиція державних банків, як і раніше, залишається домінуючою на ринку – на них припадає 54,7% активів і 56,4% зобов'язань сектору.

Рівень концентрації сектору за показником ННІ

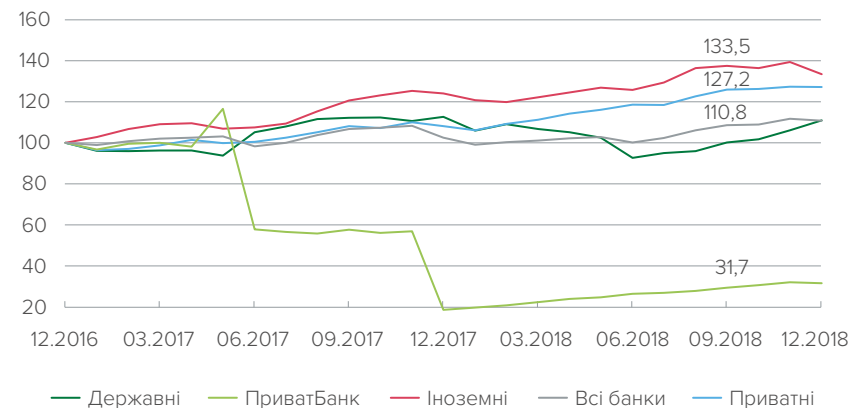

Активи

За рік чисті активи банків зросли на 1,8%⁹ – до 1 361 млрд грн насамперед завдяки збільшенню кредитного портфеля. На динаміку кредитів суттєво впливало продовження роботи банків із непрацюючими кредитами та перехід на МСФЗ 9 на початку 2018 року. Банки також вкладали вільну ліквідність у ОВДП та депозитні сертифікати Національного банку. У результаті портфель цінних паперів, що рефінансується Національним банком, загалом по системі збільшився на 54 млрд грн, або 13% – до 469 млрд грн. Водночас обсяги міжбанківських кредитів та коштів у Національному банку знизилися на 1,5%.

У 2018 році чисті гривневі кредити¹⁰ корпораціям зросли на 8,1%, найпомітніше у приватних та іноземних банках: 17,6% та 7,6% відповідно. Державні банки (крім ПриватБанку) припинили нарощувати корпоративне гривневе кредитування, і за звітний рік воно скоротилося на 1,5% проти зростання на 12,7% у 2017 році. Водночас чисті валютні кредити бізнесу вперше від початку кризи зросли на 2,6% р/р у доларовому еквіваленті. Ключові позичальники у валюті – підприємства альтернативної енергетики, торгівлі та аграрні компанії-експортери.

Чисті кредити суб'єктам господарювання в гривні, 2016=100%¹¹

Чисті кредити фізичним особам у гривні, 2016=100%¹¹

⁸ Індекс Херфіндаля-Хіршмана (ННІ) – індикатор концентрації на банківському ринку. Він розраховується як сума квадратів часток окремих банків у загальному обсязі. Може мати значення від 0 до 10 000.
⁹ Тут і далі прирости наведені по банках, що були платоспроможними на кінець 2018 року.
¹⁰ Згідно з даними наглядової статистики, які містять інформацію про кредити, надані банками та їхніми відокремленими підрозділами в Україні та за кордоном резидентам і нерезидентам з урахуванням нарахованих відсотків.
¹¹ У банках, платоспроможних на 01.01.2019, з нарахованими відсотками.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Динаміка корпоративного кредитного портфеля відрізнялася для різних груп позичальників. Так, кредити сумлінним клієнтам, що не мали дефолтів у 2014 – 2018 роках, продовжували зростати високими темпами – на 25,8% р/р у гривні.

Кредитування населення зберігало високі темпи приросту – 34,1% за рік у гривні за вирахуванням резервів. Найвищі темпи зростання було зафіксовано у приватних (54,2% р/р) та державних банках (49% р/р). Насамперед збільшувалися кредити на поточні потреби, особливо у банків, що постійно та системно займаються цим видом кредитування. Іпотечні кредити у 2018 році вперше від початку кризи помітно зросли – на близько 6% за рік, проте їхні обсяги поки залишаються незначними. Водночас роздрібне кредитування на сьогодні залишається найприбутковішим сегментом для банків, у якому є динамічний платоспроможний попит, – у структурі активів їхня частка зросла на 1,5 в.п. – до 8,4%.

Упродовж 2018 року якість кредитного портфеля поліпшилася, а частка непрацюючих кредитів (NPL) скоротилася на 1,7 в.п. – до 52,8%¹². Головний фактор – жвавий розвиток роздрібного кредитування, що призводить до статистичного скорочення частки NPL. Зараз понад 80% обсягу непрацюючих кредитів перебуває в банках з державним та російським капіталом, і їх обсяги майже не скорочуються.

Фондування

У 2018 році банки продовжували покладатися на внутрішні джерела ресурсів, а не на зовнішнє фінансування. За такої умови валовий зовнішній борг банків за дев'ять місяців скоротився на 10,7% р/р – до 5,8 млрд дол. США – найнижче значення від 2005 року. Близько половини в ньому становили кошти, залучені держбанками від випуску єврооблігацій. До 85% загальних зобов'язань банків залучалися на внутрішньому ринку. Частка коштів населення та бізнесу в зобов'язаннях банків за рік зросла на 0,8 в.п. – до 77,9% за рахунок збільшення частки коштів фізичних осіб на 1,5 в.п.

Питома вага коштів бізнесу на кінець 2018 року була дещо нижчою, ніж за підсумками 2017 року, проте залишалася на одному з найвищих рівнів за останні 10 років. Натомість частка кредитів

¹² У всіх банках, що подавали звітність.

¹³ Вкладників із депозитами до 10 грн не враховано; принцип 8 Основних принципів ефективних систем страхування депозитів Міжнародної асоціації страховиків депозитів (IADI).

Національного банку у зобов'язаннях фінустанов упродовж року перебувала на мінімальних значеннях – близько 1,2% зобов'язань.

За 12 місяців 2018 року гривневі кошти населення зростали на 14,8% р/р, валютні – на 1,4% р/р у доларовому еквіваленті. Варто відзначити, що приплив коштів був найбільшим у першому півріччі, проте вже у другому розпочалися коливання, пов'язані зі змінами валютного курсу та ринкових ставок. На кінець року система гарантування вкладів повністю покривала 98% загальної кількості вкладів, що відповідає міжнародним стандартам, визначеним IADI, та 59% вкладень за сумою депозитів¹³. Також у 2018 році значно зріс інтерес фізичних осіб до інвестицій в ОВДП – за рік сума зросла в 4,1 рази – до 6,1 млрд грн.

Депозити бізнесу зростали, хоча на три чверті залишалися поточними. У 2018 році гривневі кошти суб'єктів господарювання були більш волатильними, ніж у 2017 році, і збільшились на 6,8% р/р, зокрема у грудні – на 15,7%. Головним чинником такого припливу коштів корпорацій в останні дні року були значні бюджетні витрати. Валютні кошти бізнесу скоротилися на 6,2% у доларовому еквіваленті.

За нашими прогнозами, поточна структура фондування зберігатиметься в найближчі роки, оскільки банки України мало зацікавлені в кредитуванні в іноземній валюті, а валютні ресурси на внутрішньому ринку для них на сьогодні дешевші, ніж іноземний борговий капітал. До того ж поширення безготівкових розрахунків сприятиме перетіканню коштів із рахунків фізичних осіб на рахунки бізнесу під час оплати за товари та послуги замість зняття та оплати готівкою.

Найслабшим місцем поточної структури фондування сектору є його короткостроковість, хоча у стабільних умовах фінустанови можуть використовувати короткострокове фондування, надаючи довгострокові кредити. Проте така ресурсна база створює чималі ризики в разі настання шоку. Щоб короткостроковість фондування не призвела до кризи ліквідності, у грудні ми запровадили новий норматив ліквідності LCR. І це спонукає банки тримати на балансі достатньо високоліквідних активів, щоб мати змогу покрити відпливи коштів клієнтів у стресові періоди. Із 2020 року ми також плануємо впровадити норматив чистого стабільного фінансування (NSFR), який заохочуватиме банки залучати фондування на довше.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Управління макропруденційної політики

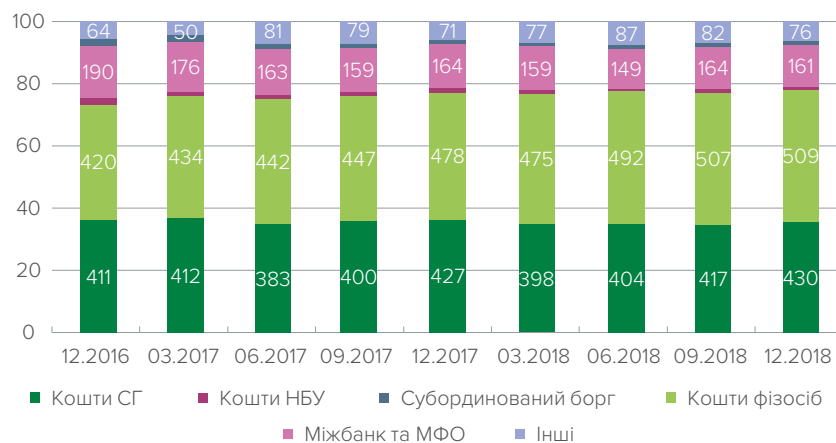
Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Структура зобов'язань банків, %

Валовий зовнішній борг банків, млрд дол. США

У 2018 році ми чотири рази підвищували облікову ставку з 14,5% до 18% річних, востаннє – наприкінці III кварталу. Попри це в першому півріччі відсоткові ставки за депозитами майже не змінилися, а почали зростати тільки з кінця III кварталу через уповільнення темпів зростання депозитів та звуження вільної ліквідності низки банків. Посилення конкуренції за кошти

корпорацій призвело до подорожчання депозитів бізнесу до 14,5% річних (+5,3 в.п. за рік).

Фінансові результати та капітал

За результатами року сектор отримав рекордний за понад десятиріччя чистий прибуток – 21,7 млрд грн (у 2017 збиток становив 20 млрд грн), який чи не вперше можна назвати справжнім, а не "намальованим" через невідображення банками реальних резервів під активні операції у звітності. Кількість збиткових фінустанов, якщо порівняти з 2017 роком, скоротилася з 18 до 13. Цьому сприяло скорочення обсягу відрахувань до резервів удвічі та нарощування чистих процентного та комісійного доходу більше ніж на третину.

Платоспроможні на кінець 2018 року банки отримали 121 млрд грн операційного доходу, що на 27,5% більше, ніж у 2017 році. Активізація споживчого кредитування та стабільні ставки за депозитами в першому півріччі сприяли збільшенню чистого процентного доходу впродовж року на 37,8%. Чистий комісійний дохід зріс на 37,6% р/р насамперед в активних на ринку роздрібних безготівкових розрахунків банках. Операційні витрати зросли за рік на 27,6%.

Водночас операційний прибуток до формування резервів також зріс на 25,4% – до 50 млрд грн. На кінець року залишалося 14 банків, які мали операційний збиток до відрахувань у резерви, серед них – два державних. Загалом державні банки зафіксували операційні збитки через негативний результат від переоцінки окремих фінансових інструментів та значні операційні витрати, але завдяки розформуванню резервів за рік їм вдалося отримати помірний прибуток.

За рік статутний капітал платоспроможних банків збільшився на 11,1 млрд грн, або на 2,4%, переважно через докапіталізацію банку з російським капіталом. Регулятивний капітал зріс на 15,4 млрд грн, або на 12,7%, насамперед в іноземних банків. Рівень адекватності капіталу загалом по системі залишався вищим ніж мінімально необхідний обсяг.

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.
Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

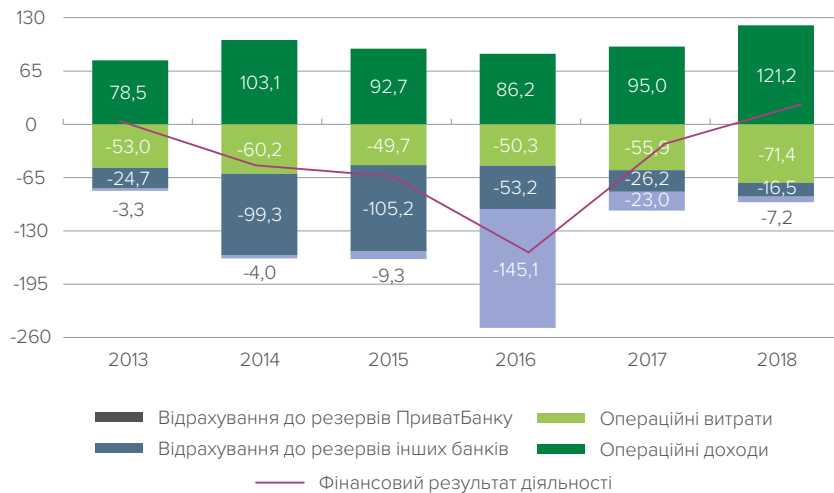
Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

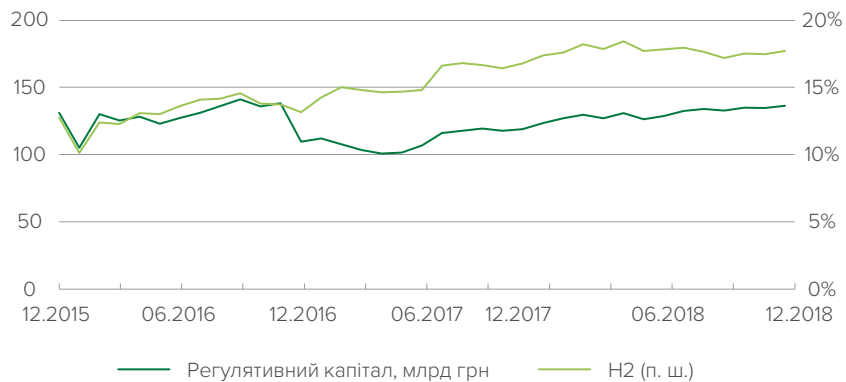
Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:
f t i y o

Фінансовий результат платоспроможних банків, млрд грн

Регулятивний капітал та норматив адекватності регулятивного капіталу

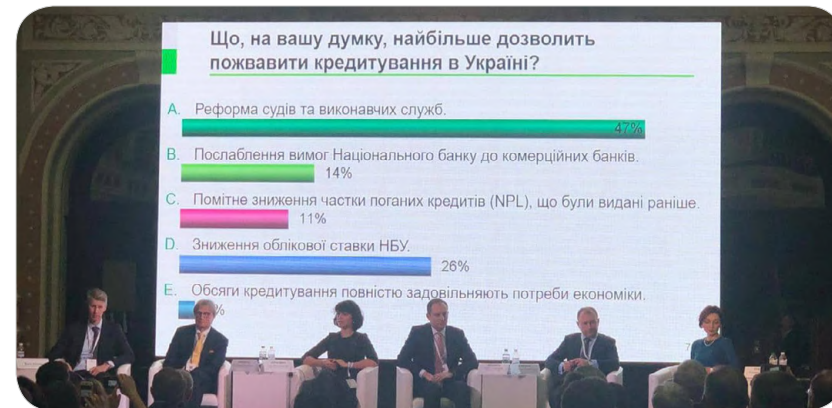

Подобається | Коментувати | Поширити

Національний банк України

@NBKkraine

Результати опитування #НБУ про стимули для поживлення кредитування в Україні, проведеного під час зустрічі з клієнтами та партнерами НБУ:
<https://tinyurl.com/ya9q7gtw>

Національний банк України

@NBKkraine

У фокусі цього річного стрес-тестування банків, яке Національний банк розпочне у травні – аналіз портфелю споживчих кредитів банків: <https://tinyurl.com/y6plxtr>

Базовий сценарій			Прогноз по міграції працюючих кредитів в NPL, %			Несприятливий сценарій		
2019 рік	2020 рік	2021 рік	UAH валюта FX			2019 рік	2020 рік	2021 рік
2,1	1,7	1,5	Кредити юридичним особам, крім наданих великим позичальникам			3,5	4,0	2,8
0,0	0,6	0,4	Кредити фізичним особам під заставу нерухомості			3,0	2,5	1,4
0,0	0,0	0,0	Кредити фізичним особам під заставу транспортних засобів			16,0	9,1	0,0
0,0	0,0	0,0	Інші кредити фізичним особам			9,7	1,3	0,0
0,0	0,0	0,0				13,3	7,6	0,0

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Упродовж 2018 року ми так само впроваджували ризик-орієнтований підхід для здійснення нагляду за банками, що ґрунтується на настановах Європейського банківського органу щодо організації єдиної процедури та методології процесу наглядових перевірок та оцінки (Supervisory Review and Evaluation process, SREP) та рекомендаціях Базельського комітету з банківського нагляду.

Для забезпечення виконання Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року, а також планів Національного банку щодо імплементації норм законодавства ЄС та заходів з удосконалення банківського нагляду, ми ухвалили нові розпорядчі акти, які встановлюють:

- порядок оцінки банку за методологією SREP, які, зокрема, включають процедури щодо оцінки життєздатності бізнес-моделі банку, стійкості його стратегії розвитку на підставі аналізу та оцінки ризиків ліквідності і фінансування¹⁴;
- порядок здійснення поточного моніторингу фінансового стану банків¹⁵.

Зазначеними документами визначено наші підходи під час здійснення безвізного банківського нагляду за ризик-орієнтованим підходом, що забезпечує:

- розподіл банків за категоріями з огляду на важливість банку для банківської системи;

- застосування принципу пропорційності у визначенні обсягу, періодичності та застосування наглядових дій щодо банків, зокрема періодичності проведення інспекційних перевірок з урахуванням їх розміру в банківській системі, структури та складності операцій та з урахуванням судження за результатами безвізного банківського нагляду;
- комунікацію з керівниками банків під час проведення оцінки банків за методологією SREP;
- застосування до банків заходів раннього реагування на виявлені недоліки/негативні тенденції за окремими елементами SREP та напрямками діяльності, що мають підвищені ризики.

Ризик-орієнтований підхід до банківського нагляду

У 2018 році ми вперше провели оцінку більшості банків, зокрема 12 найбільших банків України, ґрунтуючись на методології SREP, та здійснили оцінку життєздатності бізнес-моделей банків. Крім того, у 2018 році ми видали новий нормативно-правовий акт, який встановлює порядок здійснення безвізного банківського нагляду¹⁶ на підставі ризик-орієнтованого підходу (risk-based approach).

Відповідно до нового порядку ми здійснюватимемо поточний моніторинг фінансового стану банків та оцінюватимемо банки на підставі оцінки рівня ризиків, притаманних діяльності банків, та якості управління такими ризиками.

Також нами запроваджено новий інструмент безвізного банківського нагляду – камеральні (невійзні) перевірки банків, визначено підстави та порядок їх проведення. Невійзна перевірка банку під час здійснення безвізного банківського нагляду проводиться з метою з'ясування чи підтвердження:

¹⁴ Методика оцінки банків під час здійснення безвізного банківського нагляду, схвалена рішенням Правління НБУ від 30.01.2018 № 59-рш (зі змінами); Процедура аналізу Національним банком України бізнес-моделей банків, схвалена рішенням Правління НБУ від 12.06.2018 № 334-рш (зі змінами); Процедура оцінки Національним банком України ризиків ліквідності і фінансування банків та якості управління цими ризиками, схвалена рішенням Правління НБУ від 16.08.2018 № 568-рш (зі змінами).

¹⁵ Методика здійснення моніторингу фінансового стану банків, схвалена рішенням Правління НБУ від 30.01.2018 № 60-рш (зі змінами).

¹⁶ Положення про здійснення Національним банком України безвізного банківського нагляду, затверджене постановою Правління НБУ від 06.12.2018 № 135.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

- факту дотримання чи недотримання банком вимог банківського законодавства, нормативно-правових актів та встановлених Національним банком вимог, обмежень щодо діяльності банку, встановлених значень економічних нормативів і лімітів відкритої валютної позиції;
- достовірності визначення банком розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, відображення банком у бухгалтерському обліку та звітності своїх операцій, наданої банком інформації про пов'язаних із банком осіб та операції з ними;
- підтвердження чи спростування наявності ознак, що можуть свідчити про здійснення банком ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів.

Запровадження в нашу наглядову практику нових інструментів безвізного банківського нагляду, що ґрунтуються на застосуванні ризик-орієнтованого нагляду, сприятиме забезпеченню фінансової стабільності банківської системи України та захисту інтересів кредиторів і вкладників банків через застосування ефективного банківського нагляду та наближенню України до кращих міжнародних практик у цій сфері.

Основні результати виїзного банківського нагляду

Упродовж 2018 року в межах реалізації функції Національного банку України зі здійснення банківського нагляду на індивідуальній та консолідованій основі нашими інспекторами проведено 46 інспекційних перевірок 41 банку.

Кількісний розподіл інспекційних перевірок

Інспекційні перевірки	Кількість
Планові	25
зокрема: щодо оцінки колективної придатності та кваліфікації вищого керівництва ¹⁷	10
Позапланові	21
зокрема: щодо оцінки колективної придатності та кваліфікації вищого керівництва ¹⁷	10

з питань визначення пов'язаності з банком контрагентів	3
з питань адекватності оцінки розміру кредитного ризику та достатності капіталу, управління ним; забезпечення контролю за достовірністю звітності; відповідності внутрішніх процесів і процедур здійснення кредитування банком вимогам банківського законодавства; оцінки дотримання банками встановлених обмежень ¹⁸	8

Загалом упродовж 2018 року під час виконання зобов'язань, узятих на себе Україною в Меморандумі про економічну і фінансову політику від 02 березня 2017 року, підписаному з Міжнародним валютним фондом в межах програми "Механізм розширеного фінансування", здійснено оцінку колективної придатності та кваліфікації вищого керівництва топ-20 банків. Банкам надані рекомендації з удосконалення корпоративного управління та впровадження кращої міжнародної практики, принципів та рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду.

Оцінка діяльності банків під час проведення планових інспекційних перевірок продовжувала здійснюватися за оновленою рейтинговою системою CAMELSO¹⁹, за якою станом на кінець 2018 року комплексну рейтингову оцінку отримали вже 59 банків.

Комплексна рейтингова оцінка банків (усереднена) за рейтинговою системою CAMELSO у 2018 році підвищилася до "2", тоді як у 2017 році становила "3".

Зокрема, банки, що були об'єктом інспекційних перевірок у 2018 році, отримували вищі оцінки, ніж у 2017 році, за компонентами "С" (капітал) та "Е" (надходження), що сприяло підвищенню усередненої оцінки за цими компонентами. За рештою компонентів оцінки практично не змінилися.

¹⁷ На виконання зобов'язань, узятих у межах програми з МВФ.

¹⁸ Ініційовані Департаментом банківського нагляду.

¹⁹ Відповідно до Порядку визначення та затвердження рейтингової оцінки банку за рейтинговою системою CAMELSO, схваленого рішенням Правління Національного банку України від 04.11.2016 № 393-рш, було введено 4-х бальну оцінку (де "1" – найвища, а "4" – найнижча), рейтингову систему доповнено компонентом "О", у 2018 році – уточнено критерії бальних оцінок.

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

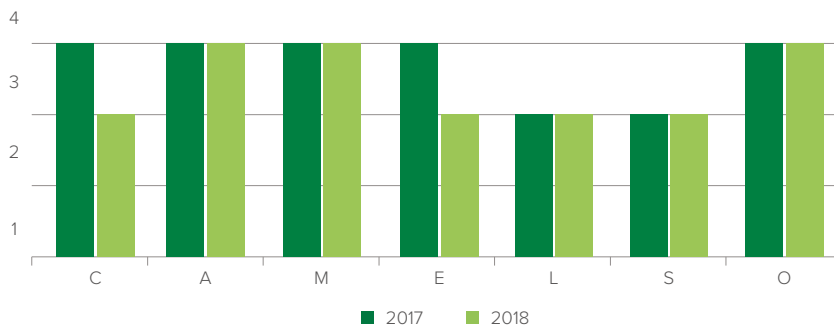
Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

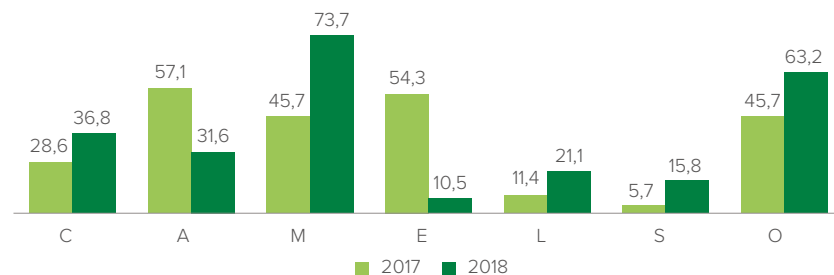

Усереднені рейтингові оцінки банків за компонентами рейтингової системи CAMELSO, 2017 – 2018 роки

Найчастіше найнижчі оцінки у 2018 році банки отримували за компонентами "M" (менеджмент) та "O" (операційний ризик) – 73,7% та 63,2% перевірених банків відповідно, тоді як у 2017 році – за компонентами "A" (якість активів) та "E" (надходження) – 57,1% та 54,3% банків відповідно.

Питома вага найнижчих оцінок за компонентами рейтингової системи CAMELSO, 2017 – 2018 роки, % від загальної кількості перевірених банків

У контексті зміни пріоритетів виїзного банківського нагляду змінився фокус наглядових дій: від оцінки дотримання наглядових вимог та обов'язкового застосування заходів впливу за всі виявлені порушення – до оцінки ризикових напрямів діяльності з визначенням "проблемних зон" та наданням конструктивних та дієвих рекомендацій на майбутнє (для недопущення повторного

порушення), що ґрунтується на найкращому досвіді та професійному судженні.

Результати інспекційних перевірок 2018 року бралися до уваги під час запровадження іншими підрозділами пруденційного блоку заходів впливу до банків.

За підсумками інспекційних перевірок банкам надавалися рекомендації щодо коригування основних показників діяльності, зокрема:

Основні напрями коригування	млн грн
збільшення розміру регулятивного капіталу	3 258,4
збільшення розміру непокритого кредитного ризику	2 745,8
зменшення фінансових результатів діяльності банків	3,9
Разом	6 008,1

Внесення відомостей про банки до Державного реєстру банків

Відомості з Державного реєстру банків	Кількість
Зареєстровані банки	168
Банки, що мають банківську ліцензію на право надання банківських послуг, зокрема один банк, що віднесений до категорії неплатоспроможних та в якому запроваджено тимчасову адміністрацію	78
Зареєстровані філії українських банків на території України	88
Діючі філії українських банків на території України	85
Діючі представництва українських банків:	5
на території України	3
за кордоном	2
Зареєстровані відділення українських банків на території України	9534
Діючі відділення українських банків на території України	8427

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Закрито відокремлених підрозділів українських банків на території України у 2018 році:	
представництва	3
філії	2
відділення	1371
Відкрито відокремлених підрозділів українських банків на території України у 2018 році:	
представництва	1
філії	-
відділення	335

Погодження статуту банку

Національний банк погоджує статут юридичної особи, що має намір здійснювати банківську діяльність (новоствореного банку), а також усі зміни, які вносяться до статуту діючого банку. Якщо збільшується розмір статутного капіталу банку, то ми одразу перевіряємо джерела коштів, які вносять його акціонери. Ці кошти повинні бути власними, а не позиченими в інших осіб.

	2016	2017	2018
Надійшло пакетів документів:			
усього	126	128	137
щодо збільшення розміру статутного капіталу	76	98	42
Погоджено зміни до статутів:			
усього	102	100	105
щодо збільшення розміру статутного капіталу	59	77	32
Відмовлено в погодженні змін до статутів:			
усього	2	3	3
щодо збільшення розміру статутного капіталу	2	3	3
Повернуто пакетів документів	21	20	30

Зміна розміру статутного капіталу

Новостворений банк повинен мати статутний капітал не менше 500 млн грн, діючий банк – не менше ніж 200 млн грн. Національний банк встановлює графік поступового збільшення розміру статутного капіталу діючих банків до 500 млн грн.

Станом на	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019
Кількість банків, які мали банківську ліцензію	100	84	77
із них:			
статутний капітал менше 200 млн грн	43	1	0
статутний капітал від 200 до 300 млн грн	16	41	33
статутний капітал від 301 до 500 млн грн	11	11	13
статутний капітал більше 500 млн грн	30	31	31

Погодження кандидатур на посади керівників банків

Національний банк погоджує на посади керівників банку (голову, його заступників та членів ради; голову, його заступників та членів правління банку; головного бухгалтера банку та його заступників) та керівника підрозділу внутрішнього аудиту банку. Під час погодження керівників банку Національний банк перевіряє їх відповідність установленим кваліфікаційним вимогам, зокрема щодо наявності бездоганної ділової репутації, а також професійної придатності – відповідних знань, професійного та управлінського досвіду, необхідних для належного виконання посадових обов'язків керівника банку з урахуванням бізнес-плану та стратегії банку, а також функціонального навантаження та сфери відповідальності конкретного керівника банку.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Погодження Національним банком керівників банків у 2018 році	Кількість
Розглянуто пакетів документів щодо погодження керівників банків:	
на посади керівників банків	917
щодо переобрання керівників банків	443
За результатами розгляду поданих пакетів документів:	
погоджено на посади керівників банку	334
підтверджено відповідність переобраних керівників банків	465
відмовлено в погодженні/не підтверджено відповідність	39
повернуто пакетів документів (на доопрацювання, за клопотанням банків, залишено без розгляду тощо)	79

Реорганізація та капіталізація банків за спрощеними процедурами

У 2018 році за спрощеною процедурою, передбаченою Законом України "Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків" (далі – Закон №1985), було здійснено приєднання ПАТ "ВіЕс Банк" до АТ "ТАСКОМБАНК", а також ПАТ КБ "Центр" до ПАТ "МТБ БАНК".

Закон № 1985 діятиме до 01.08.2020, надаючи ще півтора року для об'єднання в суттєво зменшений (від півтора року до трьох-чотирьох місяців) строк.

Передбаченою Законом № 1985 спрощеною процедурою капіталізації, у якій скорочення строків обумовлюється в основному зменшенням строків отримання регуляторних та корпоративних погоджень, а також звільненням банку від обов'язку вчиняти певні дії, передбачені стандартною процедурою, успішно скористалися два банки, проте одному банку відмовлено.

Припинення здійснення банківської діяльності без припинення юридичної особи

Нова для банківського сектору України процедура відкликання у банку банківської ліцензії без його припинення як юридичної особи, також започаткована Законом №1985, продовжувала становити інтерес для банків у 2018 році, адже вона дає змогу банкам, які не можуть виконати наші вимоги щодо капіталізації та/або мають інші фінансові труднощі, залишити банківський ринок не створюючи навантаження на Фонд гарантування вкладів фізичних осіб та продовжити діяльність, зокрема у фінансовому (небанківському) секторі.

Так, у 2018 році ми погодили план припинення здійснення банківської діяльності без припинення юридичної особи трьома банками, з яких процес припинення здійснення банківської діяльності без припинення юридичної особи завершено ПАТ "ДІВІ БАНК" та АТ "БМ БАНК".

Нагляд за власниками банків

Ми здійснюємо нагляд за власниками істотної участі у банку. Такий нагляд потрібний насамперед щоб контролювати обсяг кредитів, наданих пов'язаним особам, наприклад, компаніям власників банку, а також, щоб забезпечити відповідальність власників банку перед його кредиторами, зокрема й вкладниками.

Якщо особа має намір набути істотну участь у банку, наприклад, купити не менше 10% акцій банку, то вона повинна погодити це з Національним банком.

У 2018 році Національний банк	Кількість
отримав на набуття істотної участі	10 пакетів документів
погодив набуття істотної участі	5 заявникам
заборонив набуття істотної участі	1 заявнику
повернув пакети документів на набуття істотної участі	4 заявникам
оштрафував за набуття істотної участі без погодження	2 заявників

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Також ми формуємо перелік осіб, які мають право купувати неплатоспроможні банки або їх активи. Цей процес називається попередньою кваліфікацією.

У 2018 році в нашому переліку як приймаючі банки значилися дев'ять банків, з них два включено до переліку у 2018 році, іншим семи продовжено строк перебування в переліку. Такі банки можуть брати участь у конкурсі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, щоб придбати активи неплатоспроможних банків.

Крім того, у 2018 році ми виключили з переліку одну юридичну особу, яку кваліфіковано як інвестора, хоча одному банку продовжено строк перебування в переліку як інвестора, який має право брати участь у конкурсі, щоб придбати неплатоспроможний або перехідний банк.

Нагляд за прозорістю структур власності

Національний банк перевіряє структури власності банків щодо їх прозорості. Структура власності відображає зв'язки між банком та його власниками. Проте ще на початку 2014 року 78 українських банків мали ознаки непрозорості у своїй структурі власності. Це становило майже половину від їх загальної кількості. На сьогодні ми маємо відомості про власників усіх банків. Упродовж 2018 року ми опублікували 133 відомості про структуру власності банків.

Ми постійно здійснюємо нагляд за тим, щоб у банків була прозора структура власності. Якщо у нас виникають сумніви щодо того, чи не є особа номінальним утримувачем акцій банку, то ми перевіряємо її фінансовий/майновий стан.

Якщо структура власності банку є непрозорою, то Національний банк може застосувати санкції до такого банку. Найсуворіша – виведення банку з ринку, після чого банк не зможе надавати банківські послуги.

Нагляд за банківськими групами

Національний банк у 2018 році	Кількість банківських груп
визнав	4
погодив зміни у структурі власності	8
припинив визнання	2

У 2018 році ми визнали чотири банківських групи: АТ "КІБ" (ДЖІ ЕМ ЕЛ [GML BANKING GROUP]), АТ "БАНК ¾", АТ "Укрексімбанк", АТ "ЮНЕКС БАНК".

Упродовж 2018 року також погоджено зміни в структурі власності восьми банківських груп, а визнання двох банківських груп припинено.

Станом на 31 грудня 2017 року в Україні діяло 28 банківських груп, станом на 31 грудня 2018-го – 30.

Упродовж 2018 року ми розробляли нові підходи до визначення учасників банківських груп та принципи їх ідентифікації, підґрунтям для цього став отриманий досвід нагляду за банківськими групами.

Генеральні ліцензії на здійснення валютних операцій банками

У 2018 році ми надали банкам 13 нових генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій, що пов'язано з розширенням переліку дозволених валютних операцій (три ліцензії) та зі зміною назви банку чи типу товариства (10 ліцензій).

Також у 2018 році ми відкликали генеральні ліцензії на здійснення валютних операцій у п'яти банків у зв'язку з:

- реорганізацією – два;
- припиненням здійснення банківської діяльності без ліквідації юридичної особи – один;
- відкликанням банківської ліцензії – один;
- порушенням валютного законодавства – один.

Національний банк у 2018 році видав	Кількість банків
нових генеральних валютних ліцензій, зокрема:	13
у зв'язку з розширенням переліку дозволених валютних операцій	3
у зв'язку зі зміною назви/типу товариства	10

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості ...

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Результати моніторингу пов'язаних із банками осіб

Ми продовжували здійснювати контроль за виконанням банками планів заходів, складених за результатами діагностичного обстеження банків у 2015 – 2016 роках. Станом на 01 січня 2019 року 14 банків здійснювали свою діяльність у межах таких планів заходів.

Крім того, завдяки сумлінному виконанню заходів, зазначених в індивідуальних планах, за 12 місяців 2018 року шість банків скористалися наданим правом продовжити строки дії планів заходів із трьох до п'яти років, а також правом внести зміни до графіків приведення максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними особами до нормативних вимог Національного банку у зв'язку зі зміною графіків досягнення банками мінімального розміру статутного та регулятивного капіталів. І ми очікуємо, що у 2021 році всі банки почнуть дотримуватися відповідного нормативу.

У межах переходу Національного банку до ризик-орієнтованого нагляду ризику, які притаманні банку за операціями з пов'язаними з ним особами, оцінюються та враховуються під час визначення загальної оцінки бізнес-моделі банку та стану корпоративного управління в ньому як окремі складові загальної оцінки SREP.

У 2018 році ми розпочали роботу з комплексного аналізу пасивних операцій банків із пов'язаними особами відповідно до концепції, яка розроблена з урахуванням рекомендацій Міжнародного валютного фонду та з метою:

- проведення комплексного моніторингу активних і пасивних операцій банків з їх контрагентами;
- оцінки ефективності та достатності внутрішньобанківських положень, політики, процедур, систем контролю для забезпечення цілісності та повноти процесу ідентифікації пов'язаних із банками осіб та контролю за операціями з ними;
- оцінки залежності банків від пасивних операцій з пов'язаними особами під час визначення бізнес-моделей банків та оцінки ризиків ліквідності.

З метою підвищення ефективності процесу моніторингу пов'язаних

з банками осіб та контролю за операціями з ними, згідно з постановою Правління Національного банку України від 26.11.2018 № 125:

- удосконалено та уточнено процедури та зобов'язання банку з надання документів для спростування пов'язаності з банком особи, визначеної Національним банком пов'язаною з банком особою, а також строку відображення у даних (звітності) банку інформації про таку особу;
- надано банкам можливість самостійно встановлювати порядок затвердження переліку пов'язаних з банком осіб;
- удосконалено механізм ухвалення рішень щодо визначення осіб пов'язаними з банком через передавання до повноважень Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних системи функціоналу Комісії з питань визначення пов'язаних із банком осіб і перевірки операцій банків із такими особами.

Одним з ключових наших завдань на 2019 рік є підвищення технологічності інструментів банківського нагляду, зокрема, у процесах ідентифікації та моніторингу пов'язаних із банками осіб у Національному банку, а також стимулювання використання банківськими установами найкращих практик побудови комплексної системи ідентифікації та моніторингу пов'язаних із банками осіб.

Результати нагляду за банками і небанківськими фінансовими установами з питань фінансового моніторингу та дотримання вимог валютного законодавства України

Для забезпечення належного нагляду за дотриманням банками та небанківськими установами вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення з урахуванням оцінки ризиків у вказаній сфері, упродовж 2018 року Національний банк провів 26 планових та 3 позапланові виїзні перевірки банківських установ, 7 планових перевірок небанківських фінансових установ та здійснив 66 перевірок банків та 7 перевірок небанківських фінансових установ в порядку безвиїзного нагляду.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Результати перевірок банків та небанківських фінансових установ з питань фінансового моніторингу

Показник	Кількість перевірок
Кількість проведених перевірок банків небанківських фінансових установ, / (од.) з них:	95 / 14
планових виїзних	26 / 7
позапланових виїзних	3 / 0
у безвиїзному порядку	66 / 7
Кількість банків/небанківських фінансових установ, в діяльності яких були виявлені порушення, (од.), з них:	41
банків	34
небанківських фінансових установ	7

Ми провели 26 планових та 3 позапланові виїзні перевірки банківських установ і 2 планові перевірки небанківських фінансових установ щодо дотримання ними вимог валютного законодавства України.

Ми здійснили 1141 перевірку з питань дотримання валютного законодавства України, зокрема небанківських фінансових установ, 33 камеральні перевірки банків, п'ять камеральних перевірок небанківських фінансових установ та 1103 перевірки кас небанківських фінансових установ, а також їх структурних підрозділів.

Співпраця з правоохоронними органами за результатами нагляду з питань фінансового моніторингу та дотримання вимог валютного законодавства

За 2018 рік ми надіслали²⁰ Службі безпеки України інформацію стосовно 42 банків та восьми небанківських фінансових установ, а саме:

- за результатами перевірок з питань фінансового моніторингу надіслали 39 листів з інформацією про підозрілі фінансові операції клієнтів банків на загальну суму понад 67,5 млрд грн,

68,1 млн дол. США, 11,8 млн євро;

- за результатами нагляду з питань дотримання валютного законодавства з метою реалізації державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю надіслали 17²¹ листів про великомасштабні операції клієнтів банків щодо фінансових операцій на загальну суму більше 839,6 млн грн, 738,4 млн дол. США, 8,8 млн євро, 57,2 млн руб.

Також упродовж 2018 року ми надіслали сім повідомлень про підозрілі фінансові операції до Національного антикорупційного бюро України.

Здебільшого надана до правоохоронних органів інформація стосувалася проведення клієнтами банків фінансових операцій, характер або наслідки яких дають підстави вважати, що вони можуть бути пов'язані з виведенням капіталів, легалізацією кримінальних доходів, конвертацією (переведенням) безготівкових коштів у готівку, здійсненням фіктивного підприємництва, уникненням оподаткування тощо.

Крім того, у 2018 році відповідно до Договору про співробітництво та обмін інформацією між Державною службою фінансового моніторингу України та Національним банком ми надавали спеціально уповноваженому органу на постійній основі одержану під час здійснення нагляду у сфері фінансового моніторингу інформацію, що може бути пов'язана з підозрою в легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму та фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення.

²⁰ Згідно із статтею 18 Закону України "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю".

²¹ З яких 11 листів містять інформацію, отриману за результатами перевірок з питань фінансового моніторингу та валютного нагляду і включені до зазначеної вище кількості листів, надісланих Національним банком України до Служби безпеки України за результатами перевірок з питань фінансового моніторингу.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Застосування заходів впливу за результатами нагляду з питань фінансового моніторингу та дотримання вимог валютного законодавства

За результатами виявлених порушень ми застосували (адекватно вчиненим порушенням чи рівню загрози кредиторам і вкладникам банку) заходи впливу/санкції, зокрема у вигляді штрафів та письмових застережень.

Застосування заходів впливу/санкцій за порушення законодавства з питань фінансового моніторингу у 2018 році

Показник	Кількість ²²
Письмове застереження	22
Штраф на банк	14 рішень на загальну суму 152 072 978,26 грн
Штраф на небанківську фінансову установу	4 рішення на загальну суму 34 000,00 грн
Письмова вимога до банку щодо усунення (недопущення в подальшій діяльності) порушень законодавства України	28
Письмова вимога до небанківської фінансової установи щодо усунення (недопущення в подальшій діяльності) порушень законодавства України	5
Рішення про невідповідність керівника банку вимогам законодавства України	5 рішень відносно керівників 3 банків

Застосування заходів впливу/санкцій за порушення вимог валютного законодавства України у 2018 році

Показник	Кількість ²²
Письмове застереження	7
Постанова про притягнення до відповідальності банку або небанківської фінансової установи (зокрема оператора національного поштового зв'язку) за порушення вимог валютного законодавства	72 постанови на загальну суму 840 432,12 грн
Письмова вимога до банку щодо усунення (недопущення в подальшій діяльності) порушень валютного законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку	12

Ми активно проводили роз'яснювальну роботу для суб'єктів первинного фінансового моніторингу – банків та небанківських фінансових установ, а також юридичних та фізичних осіб щодо застосування в роботі норм діючого законодавства, зокрема нормативно-правових актів Національного банку та законодавства з питань застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

Упродовж 2018 року ми здійснювали контроль за своєчасністю та повнотою надання банками інформації/документів за операціями з вивезення з України та ввезення в Україну уповноваженими банками національної та іноземної валюти, банківських металів, виконанням вимог індивідуальних ліцензій на використання іноземної валюти як засобу платежу на території України, виконанням вимог індивідуальних ліцензій на розміщення валютних цінностей на рахунках за межами України.

Ми надсилали листи органам Державної фіскальної служби та правоохоронним органам у порядку взаємодії. Здійснювали інші заходи у забезпечення валютного нагляду.

²² Щодо деяких рішень відкриті судові провадження.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Ми тісно співпрацюємо з суб'єктами первинного фінансового моніторингу та саморегулюючими організаціями, зокрема Незалежною асоціацією банків України (НАБУ) та Форумом провідних фінансових установ (FLIFI). Упродовж 2018 року питання роботи фінмоніторингу розглядалися на спільних нарадах, семінарах, круглих столах, конференціях.

Щорічна оцінка стійкості

З 2018 року ми запровадили щорічну оцінку стійкості банків та банківської системи України. Відповідне положення про здійснення оцінки стійкості банків та банківської системи затверджене постановою Правління Національного банку від 22.12.2017 № 141.

Оцінка стійкості передбачає оцінку якості активів (asset quality review – AQR) для всіх банків, а для найбільших банків – проведення стрес-тестування.

Результати оцінки стійкості показали, що банківський сектор є достатньо капіталізованим, проте має збільшувати запас міцності, щоб посилити стійкість до можливих криз.

Результати за підсумками оцінки якості активів виявили у чотирьох з 56 банків потребу в капіталі станом на звітну дату – початок 2018 року. Два із них до моменту завершення діагностики були вже достатньо капіталізованими.

Ще два банки потребували докапіталізації, проте на кінець 2018 року вже виконали необхідні заходи.

Стрес-тестування охоплювало 24 найбільші банки за обсягом зважених на ризик активів та депозитів населення, на які сукупно припадало понад 94% активів банківського сектору. Мета його проведення – не спрогнозувати можливий розвиток подій у секторі, а визначити, що могло би статися з банками в разі виникнення кризових явищ. Для цього ми моделюємо збитки банків від гіпотетичної кризи та визначаємо потребу в капіталі під покриття таких збитків. Для стрес-тестування ми спеціально розробляємо два сценарії – базовий і несприятливий. Останній містить фактори найбільших, на нашу думку, ризиків. Несприятливий сценарій сконструйовано у такий спосіб, що його втілення призводить до реалізації насамперед кредитного, а також процентного

й валютного ризиків. У ньому закладено зниження реального ВВП, девальвацію гривні, прискорення інфляції та пов'язане з цим підвищення відсоткових ставок. Горизонт прогнозування становить три роки, це дає змогу відобразити всі стадії розгортання кризи: від її виникнення – до початку відновлення економіки. Базовий сценарій слугує основою для порівняння результатів стрес-тесту й не є прогнозом.

Стрес-тестування у 2018 році показало, що в середньому достатність основного капіталу банків за базового сценарію зростала в прогнозному періоді майже на 13 в. п. Вісім фінустанов потребували збільшення капіталу для досягнення мінімального необхідного рівня достатності в перший прогнозний рік за базовим сценарієм (на загальну суму 6,1 млрд грн). Один з цих банків у листопаді 2018 року визнаний неплатоспроможним, проте більшість банків є достатньо прибутковими в прогнозному періоді, а їхній загальний рівень капіталу зростає.

За несприятливого сценарію потреби в капіталі значно вищі. Оцінений вплив кризи на зниження достатності основного капіталу банків становить близько 9 в. п. Для 13 фінансових установ визначено потребу в капіталі на загальну суму 42,1 млрд грн. Без урахування ВТБ Банку потреба становила 34,7 млрд грн. Суттєва частина цієї суми припадає на два державних банки, проте з урахуванням заходів, здійснених банками та верифікованих нами, на кінець 2018 року потреба знизилася до 19,7 млрд грн.

Проведення регулярної щорічної оцінки якості активів та стрес-тестування буде продовжено і в майбутньому. У 2019 році в несприятливий сценарій закладено жорсткіші припущення для виявлення вразливості банків до ризиків, зокрема швидке зростання частки непрацюючих споживчих кредитів, незмінні ставки за кредитами та збільшення параметра втрат у разі дефолту.

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

ЄЦБ / Flickr

У 2018 відбувся плановий процес адаптації вітчизняної банківської системи до європейських стандартів діяльності банків на підставі Основних принципів ефективного банківського нагляду Базельського комітету з питань банківського нагляду.

Ми брали активну участь у реалізації заходів, покладених в основу Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року, Плану заходів з удосконалення банківського нагляду, а також Планів Національного банку України щодо імплементації законодавства ЄС на виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Ці заходи здійснювались у тісній співпраці з Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, Європейською комісією, іншими міжнародними фінансовими організаціями.

З метою наближення до положень Директиви 2013/36/ЄС, Директиви 2014/56/ЄС, Регламенту ЄС 575/2013, рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду, а також підвищення ефективності та забезпечення стабільної діяльності банківської системи України у 2018 році видано низку нормативно-правових актів щодо запровадження/удосконалення:

- коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR);
- нового інструмента капіталу з умовами конверсії/списання;
- щорічної оцінки стійкості банків та банківської системи;

- ризик-орієнтованого підходу з питань ліцензування банків;
- мінімальних вимог щодо організації системи управління ризиками в банках та банківських групах;
- рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках;
- Кредитного реєстру Національного банку;
- порядку проведення аудиту банків.

З метою підтримки фінансової стабільності та підвищення стійкості банківської системи до можливих шоків ліквідності постановою Правління Національного банку від 15.02.2018 № 13 запроваджено новий норматив ліквідності – коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR), який установлює мінімально необхідний рівень ліквідності для покриття чистого очікуваного відтоку коштів з банку впродовж 30 днів з урахуванням стрес-сценарію.

З 27 грудня 2018 року ми запровадили новий інструмент капіталу з умовами конверсії/списання, який розширює можливості для збільшення рівня капіталізації банківської системи України та є першим кроком у реформуванні вимог до капіталу, запровадження яких заплановано на 2020 рік. Основною його характеристикою є здатність поглинати збитки банку ("loss absorption mechanism") через конверсію або списання зобов'язань за таким інструментом за рахунок коштів інвесторів, а не за рахунок коштів інших кредиторів та держави. Конверсію або списання зобов'язань за інструментом банк здійснює у разі настання тригерної події – зменшення рівня достатності основного капіталу банку (без врахування інструменту) нижче 6,25% (постанова Правління Національного банку від 22.12.18 № 148).

Крім того, постановою Правління Національного банку від 18.12.2018 № 139 запроваджено:

- оновлені вимоги щодо визначення банком під час розрахунку нормативів кредитного ризику групи пов'язаних контрагентів, які несуть спільний економічний ризик. Відповідно до нових вимог банки повинні визначати групу пов'язаних контрагентів за умови, що такі контрагенти пов'язані відносинами контролю або економічною залежністю. Це зобов'язує банки ретельно вивчати своїх контрагентів: їх структуру власності, бізнес-середовище, показники фінансової звітності тощо;

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

- вимоги щодо покриття регулятивним капіталом банку суми перевищення фактичного обсягу заборгованості всіх пов'язаних із банком осіб над максимально допустимим обсягом такої заборгованості.

Також, враховуючи суттєві зміни в обліку операцій банків з фінансовими інструментами у зв'язку з переходом до застосування Міжнародного стандарту фінансової звітності 9 "Фінансові інструменти", ми оновили показники наглядової звітності, а також удосконалили підходи до оцінки ризиків за фінансовими інструментами під час розрахунку нормативів капіталу, кредитного ризику та ліквідності (постанова Правління Національного банку від 30.03.2018 № 33, рішення Правління Національного банку від 27.04.2018 № 234-рш).

З метою вдосконалення правового регулювання процесів ліцензування банків та приведення відповідних норм у відповідність до вимог європейського законодавства ухвалено нове Положення про ліцензування банків (постанова Правління Національного банку від 22.12.2018 № 149). Основним завданням документа є перехід від формалістичного до ризик-орієнтованого підходу в питаннях ліцензування банків та забезпечення регулятора інструментами для сутнісного аналізу під час здійснення погоджувальних процедур. Серед ключових нововведень правового регулювання у сфері ліцензування банків можна виділити такі:

- оцінка фінансового стану юридичних осіб і майнового стану фізичних осіб (зокрема, визначено детальні критерії оцінки фінансового/майнового стану осіб; встановлено вимоги до бізнес-плану; посилено вимоги до джерел власних коштів фізичних осіб, що спрямовуються на капіталізацію банку та на набуття чи збільшення істотної участі в ньому тощо);
- оцінка ділової репутації юридичних і фізичних осіб (зокрема, структуровано ознаки небездоганної ділової репутації осіб, надано право Національному банку ухвалювати рішення про небездоганність ділової репутації особи за відсутності ознак, прямо визначених Постановою № 149, якщо встановлені інші фактори, що свідчать про небездоганність ділової репутації особи (систематичне порушення законодавства України, порушення стандартів ділової етики тощо), поширення процедури "відбілювання" ділової репутації особи майже на всі ознаки небездоганної ділової репутації тощо);

- погодження набуття чи збільшення істотної участі в банку (зокрема, визначено особливості погодження для різних видів набуття/збільшення істотної участі (внутрішньогрупової реструктуризації, набуття/збільшення істотної участі за довіреністю та в разі укладення правочину про управління); встановлено заборону на управління банком власними акціями та акціями/частками участі юридичних осіб у своєму ланцюзі володіння);
- керівники банків (зокрема, встановлено додаткові вимоги відповідності керівників банку (відсутність конфлікту інтересів, можливість приділяти достатньо часу виконанню обов'язків); встановлено додаткові вимоги до незалежних директорів (не повинні бути акціонерами чи власниками істотної участі в банку); відтепер тестування та співбесіду в обов'язковому порядку проходять також незалежний директор та члени правління – відповідальні за ризик-менеджмент (CRO) та комплаєнс (CCO);
- відкриття відокремлених підрозділів банків і початок нових видів діяльності (зокрема, замість більшості формальних вимог уведено умову щодо економічної обґрунтованості відкриття відокремленого підрозділу/початку діяльності, а також його відповідності стратегії та бізнес-плану банку);
- забезпечення прав маломобільних груп населення.

З урахуванням принципів і рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду щодо корпоративного управління та управління ризиками в банках і банківських групах ми розробили Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах (постанова Правління Національного банку від 11.06.2018 № 64) (далі – Положення). Положення визначає основні цілі та принципи управління ризиками, які виникають за всіма напрямками діяльності банку та банківської групи на всіх організаційних рівнях, і встановлює мінімальні вимоги щодо організації в банку та банківській групі комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками.

Положення також передбачає:

- запровадження вимог до побудови суб'єктного складу системи управління ризиками із застосуванням моделі трьох ліній захисту;
- посилення обов'язків та відповідальності ради банку щодо управління ризиками;

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

- підвищення культури управління ризиками;
- посилення вимог до повноважень, компетенції та незалежності підрозділів з управління ризиками та контролю за дотриманням норм (комплаєнс);
- визначення ризик-апетиту в межах допустимого рівня ризику та постійного контролю ризиків.

З метою підвищення рівня корпоративного управління в банківському секторі України, з урахуванням запропонованих і вже ухвалених законодавчих змін (Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів" з реєстр. № 2210) ми схвалили Методичні рекомендації щодо організації корпоративного управління в банках України (рішення Правління Національного банку від 03.12.2018 № 814-рш). Банкам надано рекомендації з питань організації корпоративного управління, зокрема щодо:

- відповідальності, функцій, складу та порядку роботи ради банку, її колективної придатності;
- формування, складу, повноважень і порядку роботи комітетів ради банку;
- ролі ради банку в забезпеченні ефективного функціонування системи внутрішнього контролю в банку;
- упровадження ефективної політики винагороди, яка буде стимулювати працівників діяти в інтересах банку та не вдаватися до надмірних ризиків;
- розкриття банком інформації про корпоративне управління.

У межах продовження роботи з підвищення прозорості банківської системи у квітні 2018 року на сторінках нашого офіційного сайту вперше розміщено інформацію про керівників банків, а також інформацію про керівників та власників істотної участі в банках, які були ліквідовані не з ініціативи їх власників.

05 та 06 грудня 2018 року ми провели першу "Школу незалежних директорів", метою якої є підвищення рівня обізнаності представників банків, членів їх органів управління (насамперед незалежних членів наглядових рад) стосовно принципів корпоративного управління, його ролі в діяльності банків, основних засад функціонування наглядових

рад у банках та діяльності їх незалежних членів, а також ознайомлення слухачів з актуальними питаннями регулювання банківської діяльності.

Наприкінці 2018 року ми оприлюднили план інспекційних перевірок банків на 2019 рік, у майбутньому це робитиметься на постійній основі.

Упродовж 2018 року організація і проведення інспекційних перевірок здійснювалися відповідно до оновленої редакції Положення № 276, затвердженої постановою Правління Національного банку від 28.12.2017 № 145. Зокрема, було враховано норми директиви 2013/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європи від 26 червня 2013 року про доступ до діяльності кредитних організацій та пруденційний нагляд за діяльністю кредитних організацій та інвестиційних компаній, зважаючи на Основні принципи ефективного банківського нагляду та рекомендації Базельського комітету. Зокрема, уточнено і упорядковано права і обов'язки інспекторів та керівників об'єкта перевірки, удосконалено підходи до проведення перевірки, обговорення її попередніх результатів з керівництвом банку та на засіданнях Комітету з питань нагляду за банками з можливим залученням керівництва банку. Також визначено, що План інспекційних перевірок складається на підставі ризик-орієнтованого підходу та затверджується колегіальним органом Національного банку.

У 2018 році удосконалено визначення рейтингової оцінки за системою CAMELSO у контексті наближення до підходів, які застосовуються для наглядової оцінки банків під час здійснення безвізного банківського нагляду (SREP). Зокрема, уточнено опис оцінок та введено оцінку "F", яка свідчить про наявність безпосередніх ризиків для життєздатності банку та наявність підстав для визнання банку проблемним/неплатоспроможним.

Продовжувалась адаптація стандартизованих підходів та процедур інспекційної перевірки за напрямками діяльності банків (зокрема, чек-листів, опитувальників) з урахуванням запровадження ризик-орієнтованого підходу під час здійснення інспекційних перевірок та посилення фокусу перевірок на найпроблемніших напрямках діяльності банків, які несуть найбільші ризики для вкладників та кредиторів.

З урахуванням результатів апробації удосконалено підходи до оцінки колективної придатності ради та кваліфікації вищого керівництва

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

банків у рамках інспекційних перевірок банків із залученням міжнародних експертів. Підходи, що були використані під час оцінки 20 найбільших банків, є основою для проведення оцінки решти банків України.

З метою імплементації Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" та нової редакції Міжнародних стандартів аудиту (МСА) ухвалені постанови Правління Національного банку від 02.08.2018 № 89 та № 90.

Постановою Правління Національного банку № 89 встановлено, зокрема:

- порядок інформування банком Національного банку про обрану аудиторську фірму для проведення зовнішнього аудиту;
- порядок розгляду інформації банку та ухвалення рішення Національного банку про відхилення/відсторонення аудиторської фірми (рішення ухвалює Комітет з питань нагляду);
- підстави відхилення/відсторонення Національного банку обраної банком аудиторської фірми.

Постановою Правління Національного банку № 90 встановлено, зокрема:

- проведення банками конкурсу з відбору аудиторських фірм;
- забезпечення аудиторською фірмою ротачії аудиторів, які залучаються для проведення аудиту;
- включення до аудиторського звіту інформації згідно з вимогами МСА та Національного банку з окремих питань діяльності банку.

Подобається

Коментувати

Поширити

Національний банк України

@NBUKraine

Яку роль #НБУ грає у створенні грошей? А у поживленні кредитування? Відповіді - у статті.

ВоксУкраїна

@Vox_UA

На практиці більшість грошей в сучасній економіці створюється комерційними банками через кредитування.

Національний банк України

@NBUKraine

НБУ змінить критерії, за якими щороку визначає системно важливі банки на наступний рік, аби підходи точніше відображали значимість банків для ринку. Оновлені критерії, а також затверджений відповідно до них перелік на 2020 рік буде оприлюднено до 1.06.2019: <https://tinyurl.com/yygqo9sp>

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Безпека інформації та кіберзахист банків

У 2018 році²³ набув чинності Закон України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України" (далі – Закон), який визначає Національний банк одним з основних суб'єктів національної системи кібербезпеки.

Тож упродовж 2018 року ми брали активну участь у роботі Національного координаційного центру кібербезпеки при Раді національної безпеки і оборони України. У межах своєї компетенції та наданих повноважень ми забезпечили виконання Плану заходів на 2018 рік з реалізації Стратегії кібербезпеки України, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 липня 2018 року № 481-р.

У 2018 році завершився перший етап створення Центру кіберзахисту Національного банку, в складі якого ми організували роботу команди реагування на кіберінциденти в банківській системі України – CSIRT-NBU як ключового підрозділу Центру кіберзахисту Національного банку.

Кіберзахист в ЄС

До 09 травня 2018 року країни-члени ЄС повинні імплементувати Директиву Європейського Парламенту і Ради (ЄС) NIS 2016/1148 від 06 липня 2016 року про заходи для високого спільного рівня безпеки мережевих та інформаційних систем на території Союзу.

Крім того, у 2018 році набрала чинності постанова Правління Національного банку від 28.09.2017 № 95 "Про затвердження Положення про організацію заходів із забезпечення інформаційної безпеки в банківській системі України", якою урегульовані питання забезпечення безпеки інформації та кіберзахисту банківської системи України через визначення порядку та вимог щодо організації заходів інформаційної безпеки.

У 2018 році ми розробили вимоги для забезпечення інформаційної безпеки та кіберзахисту у сфері переказу коштів. Відповідний проект постанови Правління Національного банку "Про затвердження Положення про кіберзахист та інформаційну безпеку в платіжних системах та системах розрахунків" пройшов громадське обговорення.

Зокрема, цим документом передбачено визначення вимог до суб'єктів платіжного ринку щодо побудови системи захисту інформації та кібербезпеки, а також порядок дій у разі виявлення кібератак, що знижують надійність функціонування платіжних систем та систем розрахунків.

Захист персональних даних в ЄС

До 25 травня 2018 року країни-члени ЄС повинні імплементувати Директиву Європейського Парламенту і Ради (ЄС) GDPR 2016/679 про захист даних та конфіденційність для всіх осіб в межах Європейського Союзу та Європейської економічної зони.

Важливим чинником забезпечення належного рівня кіберзахисту банківської системи України є можливість здійснювати інформаційний обмін між банківськими установами України, іншими учасниками національної системи кібербезпеки України, вітчизняними та міжнародними інституціями у сфері забезпечення кіберзахисту.

З метою побудови єдиного та довіреного інформаційного середовища ефективної взаємодії та комунікацій суб'єктів банківської системи України створена та введена в дослідну експлуатацію інформаційно-

²³ 09 травня 2018 року.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

аналітична система Центру кіберзахисту Національного банку. У її складі розгорнуто аналітичний репозиторій зразків зловмисного програмного забезпечення та артефактів кібератак CRITS (використовується рішення Collaborative Research Into Threats) та система обміну індикаторами кіберзагроз MISP (використовується рішення Malware Information Sharing Platform). Їх застосування дасть змогу значно підвищити рівень ситуаційної обізнаності банків щодо актуальних кіберзагроз, своєчасно застосовувати попереджувальні заходи кіберзахисту інформаційних систем банків, реагувати та протидіяти актуальним кіберзагрозам.

У контексті розширення взаємодії та співробітництва з іноземними та міжнародними організаціями з питань реагування на кіберінциденти затверджено наступний етап розвитку Центру кіберзахисту Національного банку, який орієнтований на розвиток міжнародного співробітництва (рішення Правління Національного банку від 02.08.2018 № 742-рш).

Ми опрацьовуємо питання акредитації CSIRT-NBU у міжнародному Форумі команд реагування на інциденти безпеки FIRST, участі на правах членства в роботі Центру обміну інформацією та аналізу фінансових послуг FS-ISAC та здійсненні обміну інформацією з іншими командами реагування на інциденти з комп'ютерної безпеки банківських установ держав-членів Європейського Союзу.

Центр кіберзахисту Національного банку також здійснює інформаційний обмін та взаємодіє з Державним центром кіберзахисту Держспецзв'язку, CERT-UA та Ситуаційним центром забезпечення кібернетичної безпеки Служби безпеки України.

У лютому 2018 року Центром кіберзахисту Національного банку започатковано оперативне інформування банківських установ України про виявлені інциденти кібербезпеки та зафіксовані спроби вчинення кібератак. Відтоді до банків України надіслано більше 150 електронних повідомлень, які містили сформовані індикатори кіберзагроз та рекомендації з протидії.

Загалом наші системи інформаційної безпеки та апаратно-програмні комплекси кіберзахисту CSIRT-NBU, які працюють в онлайн-режимі, зафіксували у 2018 році близько одного мільйона кіберінцидентів та спроб вчинення кібератак. Проведено дослідження близько

4 тисяч зразків шкідливого програмного забезпечення, за якими сформовані відповідні індикатори кіберзагроз.

Подобається

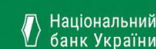
Коментувати

Поширити

Національний банк України

@NBUKraine

"Протягом останніх років Національний банк перейняв нову культуру та цінності. Ми стали більш сучасними, відкритими та прозорими. Ми беремо на себе відповідальність за свої слова та вчинки", - підтвердив Голова НБУ Я. Смолій під час нагородження Central Banking Awards #CBAwards

Національний банк України

Central Banking Award

Смолій Яків

Голова Національного банку України

”

Протягом останніх років Національний банк перейняв нову культуру та цінності. Ми стали більш сучасними, відкритими та прозорими. Ми пояснюємо громадськості кожен свій крок на обраному шляху. Ми беремо на себе відповідальність за свої слова та вчинки.

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Упровадження макропруденційної політики

Сприяння фінансовій стабільності – друга за пріоритетністю (після забезпечення цінової стабільності) функція Національного банку, закріплена в Законі "Про Національний банк України". Щоб ефективно її виконувати, ми розробили систему макропруденційної політики, необхідну для запобігання накопиченню й реалізації системних ризиків у фінансовому секторі, а також для підвищення його стійкості до кризових явищ.

Ця система описана в Стратегії макропруденційної політики (далі – Стратегія), яку презентовано наприкінці 2018 року. У відповідності до європейської практики документ визначає, що і як робитиме Національний банк для забезпечення фінансової стабільності, яка сприятиме сталому економічному зростанню України.

Передумовою впровадження макропруденційної політики були три глибокі фінансові кризи, що мали місце продовж останніх двох десятиліть та призвели до суттєвих довгострокових втрат для економіки України. Фундаментальними проблемами України на той момент були нефективне банківське регулювання на мікрорівні та відсутність упереджувальних заходів, які б допомогли уникнути накопичення системних ризиків та сприяти збереженню фінансової стабільності. Через неготовність банківського сектору до криз у минулому Національному банку доводилося діяти реактивно вже в розпал кризи.

Проте відтоді ми провели суттєву роботу, щоб жодна потенційна криза не застала банківський сектор зненацька. Так, триває перехід

на ефективний ризик-орієнтований банківський нагляд, а на макрорівні, тобто на рівні всієї фінансової системи, уже розпочато запровадження заходів макропруденційної політики. Її кінцева мета – забезпечення фінансової стабільності через підвищення стійкості фінансової системи та недопущення накопичення системних ризиків. А досягається вона через виконання проміжних цілей. З урахуванням рекомендацій Європейської ради щодо системних ризиків та особливостей української фінансової системи Стратегія макропруденційної політики визначає шість проміжних цілей.

Цілі Стратегії макропруденційної політики

Працюючи з цими ризиками, макропруденційна політика сприяє підвищенню стійкості економіки та фінансової системи.

Проте є два ключові аспекти, на які треба зважати, коли йдеться про макропруденційне регулювання, і які закріплені у Стратегії.

По-перше, важливо пам'ятати, що стійкість окремих учасників (наприклад, окремих банків) не дорівнює стійкості системи загалом, тому певні інструменти, які ми запроваджуємо відповідно до Стратегії, можуть стримувати активнішу експансію банків в окремих сегментах і водночас сприяти забезпеченню стабільності фінансової системи загалом.

Відповідно побічним ефектом макропруденційної політики може бути ускладнення доступу населення та бізнесу до кредитних ресурсів, що може зумовлювати порівняно нижчі темпи економічного зростання – плату за стійкість до фінансових криз. Тому ефективна макропруденційна політика завжди повинна зберігати баланс

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

між посиленням стійкості фінансової системи та сповільненням темпів економічного зростання.

Оскільки втрати економіки від криз зазвичай перевищують недонадходження банків через запровадження макропруденційних обмежень, загалом макропруденційна політика, хоча і може певним чином обмежувати активність окремих банків, але в забезпеченні стабільності всієї системи є позитивом для банківського ринку.

По-друге, фундаментальним принципом застосування макропруденційної політики є проактивний підхід. Тобто ми будемо діяти на випередження, аби не допустити криз або мінімізувати ефект від них для вітчизняної економіки. Це означає, що інструменти цієї політики варто застосовувати тоді, коли ризики для фінансової системи здаються незначними або є неочевидними.

У Стратегії детально описано послідовність наших кроків для досягнення проміжних цілей.

Усе починається з виявлення системних ризиків для стабільності фінансової системи, з яких ми на сьогодні виділяємо сім:

- коротка строковість фондування банків;
- значний рівень доларизації банківського сектору;
- висока частка державного капіталу в банківському секторі;
- стрімке зростання споживчого кредитування;
- перетікання активів та операцій до небанківського фінансового сектору;
- висока концентрація кредитних ризиків;
- висока частка непрацюючих кредитів.

Потім відбувається вибір, калібрування (установлення рівня та охоплення відповідно до масштабу та поширення ризику, умов та перспектив розвитку фінансового сектору) та активація макропруденційних інструментів. На завершення оцінюється їх вплив на ситуацію та ухвалюється рішення про продовження чи припинення їхнього застосування.

Стратегія макропруденційної політики містить перелік інструментів, які вже використовуються нами або ж будуть запроваджені з часом.

Як Національний банк досягає цілей Стратегії макропруденційної політики

До них належать інструменти капіталу (зокрема, контрциклічний буфер капіталу, буфер системної важливості, коефіцієнт левериджу), інструменти ліквідності (коефіцієнти покриття ліквідності (LCR) та чистого стабільного фінансування (NSFR), інші інструменти (наприклад, установлення граничного значення співвідношення основної суми кредиту та ринкової вартості забезпечення й підвищені вимоги до розкриття інформації). Для кожного інструмента наведено можливий ефект від його застосування, а також типові системні ризики, для нейтралізації яких його використовують. Водночас наведений перелік не є вичерпним – за необхідності його буде розширено.

Сьогодні також триває робота із запровадження макропруденційного інструментарію в Національному банку. У 2018 році запроваджено LCR

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 2.

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Робота банківського сектору

Перехід до ризик-орієнтованого нагляду та щорічна оцінка стійкості

Наближення регулювання банків до Базелю та актів ЄС

Безпека інформації та кіберзахист банків

Упровадження макропруденційної політики

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

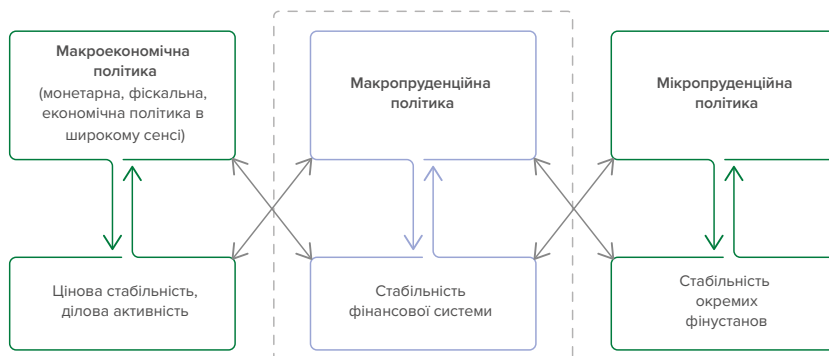
та регулярне стрес-тестування в межах оцінки стійкості банків, яке є важливим інструментом виявлення ризиків. Крім того, оскільки для ефективного макропруденційного регулювання необхідна координація політики як усередині самого Національного банку, так і на міжвідомчому рівні, це питання окремо висвітлюється в документі.

Забезпечення фінансової стабільності – завдання не лише для банківського регулювання. Адже фінансова система – не лише банки, а й інші фінансові установи.

Ефективне регулювання банківського сектору за відсутності аналогічних вимог до інших фінансових установ створює можливості для регуляторного арбітражу, що послаблює дієвість регулювання банків. Тому макропруденційна політика буде найефективнішою за умови узгодженої політики, спрямованої на комплексне регулювання всіх сегментів фінансового ринку.

Стратегія також визначає схему взаємодії макропруденційної політики з монетарною та мікропруденційною. У цій ситуації ми виходимо з того, що ці напрями нашої політики повинні підтримувати одна одну. Так, низька та стабільна інфляція (результат успішної монетарної політики) сприяє фінансовій стабільності, а стабільний стан фінансової системи (як досягнення дієвої макропруденційної політики) зменшує волатильність цін на ринках та дає можливість ефективно проводити монетарні операції.

Взаємодія видів економічної політики

Водночас в окремі моменти між цими політиками можуть виникати конфлікти інтересів. Наприклад, м'яка монетарна політика може бути виправданою з урахуванням макроекономічних умов, проте створювати такі побічні ефекти, як зростання боргового навантаження позичальників та менш помірковане сприйняття ризиків кредиторами в умовах низьких процентних ставок. Тому, усвідомлюючи такі загрози, ми і передбачили механізми узгодження політик.

Значна увага в макропруденційній політиці відводиться комунікації з ринком. Про ризики, на яких буде зосереджено нашу увагу згідно Стратегії, вже кілька років поспіль ми регулярно повідомляємо через Звіт про фінансову стабільність та інші публікації, які розміщуються на нашому сайті.

Вербальне попередження про ризики – обов'язковий етап макропруденційної політики. Макропруденційне реагування вичерпується лише ним, якщо застосування макропруденційних обмежень передчасне, недоцільне або неможливе. Якщо попередження про ризики замало, то ми використовуватимемо макропруденційні інструменти, проаналізувавши переваги та недоліки їх застосування перед запровадженням.

Ми не ставимо собі за мету шокувати ринок раптовою появою нових вимог, тому завчасно інформуємо учасників ринку про регуляторні зміни, аби вони мали достатньо часу для підготовки до них.

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 3. Відновлення кредитування

Захист прав кредиторів

Створення кредитного реєстру

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

3 Відновлення кредитування

#кредити #банки #фінстаб

Захист прав кредиторів

Інвестори та кредитори отримали посилення захисту своїх прав під час здійснення кредитування. Цього вдалося досягти завдяки ухваленню Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування", підписаного Президентом України Петром Порошенком.

Досить довгий час значні юридичні ризики були однією з ключових перешкод на шляху до відновлення кредитування і найперше – корпоративного. Розроблений за нашої підтримки Закон суттєво усунув прогалини в законодавстві, які використовувалися для неповернення боргів позичальниками чи уникнення відповідальності за їх неповернення.

Зокрема, він зменшив ризики кредиторів під час здійснення кредитних операцій:

- права кредитора-іпотекодержателя гарантовані та захищені;
- інститут поруки став юридично забезпеченим;
- банки отримуватимуть інформацію про позичальника, важливу для кредитних відносин;

- відчуження предмета іпотеки без згоди банку-кредитора тепер неможливе;
- зменшилася можливість ухилятися від кредитних зобов'язань у разі успадкування майна позичальника;
- удосконалені інструменти позасудового врегулювання.

Отже, завдяки Закону банки мають більшу впевненість у юридичній захищеності своїх прав, а відтак висуватимуть лояльніші вимоги до потенційних позичальників. Це сприятиме зростанню обсягів кредитування, зниженню вартості кредитних ресурсів та полегшенню доступу бізнесу та населення до користування банківськими продуктами.

Утім, це не все, що потрібно для ефективного захисту прав кредиторів, а відтак і доступного кредитування. Тому ми також виступаємо за повноцінну імплементацію інституту приватного виконання рішень, удосконалення процедури продажу арештованого майна, а також усунування інших прогалин у законодавстві України, які перешкоджають ефективній реалізації прав кредиторів та інвесторів.

Законопроект 6027-д "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування"

Дозволить зменшити ризики для банківських установ під час здійснення кредитних операцій

Результат:
Банки охочіше надаватимуть кредити клієнтам

Полегшить доступ суб'єктів господарювання та фізичних осіб до користування банківськими позиками

Результат:
Надасть стимули для розвитку економіки

Усуне прогалини в законодавстві, які використовуються, аби не повертати борги чи уникати відповідальності за їх неповернення

Результат:
сприятиме розвитку ринкових відносин та зникненню "схем"

Слідкуйте за нами:

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 3. Відновлення кредитування

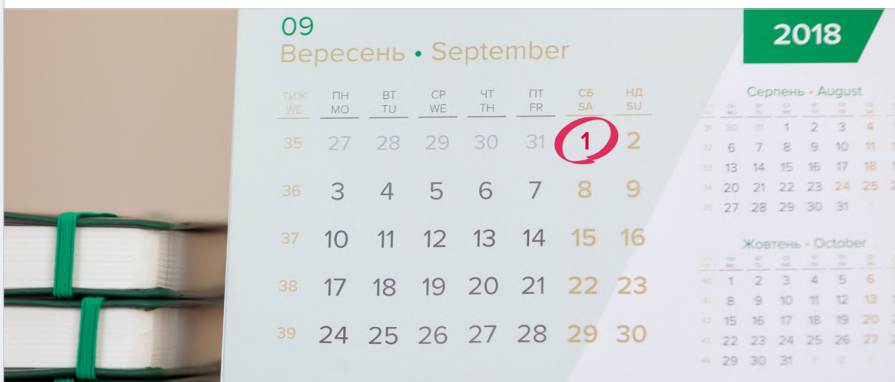
Захист прав кредиторів

Створення кредитного реєстру

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Створення кредитного реєстру

Національний банк затвердив Положення про Кредитний реєстр Національного банку України (постанова Правління Національного банку від 04.05.2018 № 50) з метою забезпечення виконання розробленого за нашої активної участі Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо створення та ведення Кредитного реєстру Національного банку України та вдосконалення процесів управління кредитними ризиками банків". Положення визначає порядок:

- надання банками та Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (стосовно неплатоспроможних або ліквідованих банків) інформації до Кредитного реєстру та видалення інформації з Кредитного реєстру;
- отримання інформації з Кредитного реєстру банками, а також фізичними і юридичними особами;
- ведення реєстру запитів банків/заяв фізичних або юридичних осіб до Кредитного реєстру.

З 01 вересня 2018 року банки надають інформацію до Кредитного реєстру Національного банку (далі – Кредитний реєстр) та мають можливість отримувати інформацію щодо позичальників з сумою боргу понад 100 мінімальних заробітних плат перед одним банком. Позичальники, стосовно яких передані дані до Кредитного реєстру, також мають право отримувати з цього реєстру інформацію

про себе і в разі незгоди з її змістом вимагати внесення змін. Банки ж зобов'язані оновлювати інформацію в Кредитному реєстрі у визначені строки станом на перший день кожного місяця.

Станом на 01 січня 2019 року усі банки надають інформацію до Кредитного реєстру, як це передбачено Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо створення та ведення Кредитного реєстру Національного банку України та вдосконалення процесів управління кредитними ризиками банків".

Ми здійснюємо постійний контроль за виконанням банками вимог чинного законодавства, що регулює функціонування Кредитного реєстру, та перевіряємо актуальність наданих даних.

Так, на сьогодні в Кредитному реєстрі є інформація про понад 80 тисяч боржників – фізичних (53,2 тис.) та юридичних (27,2 тис.) осіб. Передавання банками до Кредитного реєстру інформації про боржників – фізичних осіб здійснюється у відповідності до законодавства України, зокрема з дотриманням вимог Закону України "Про захист персональних даних".

Наповнення Кредитного реєстру підвищує ефективність процедури оцінки кредитного ризику банками, здійснює позитивний вплив на відновлення кредитування та забезпечує створення умов для добросовісних і сумлінних позичальників, які сприяють можливості отримання кредитів від банків.

Подобається

Коментувати

Поширити

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 4.
Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

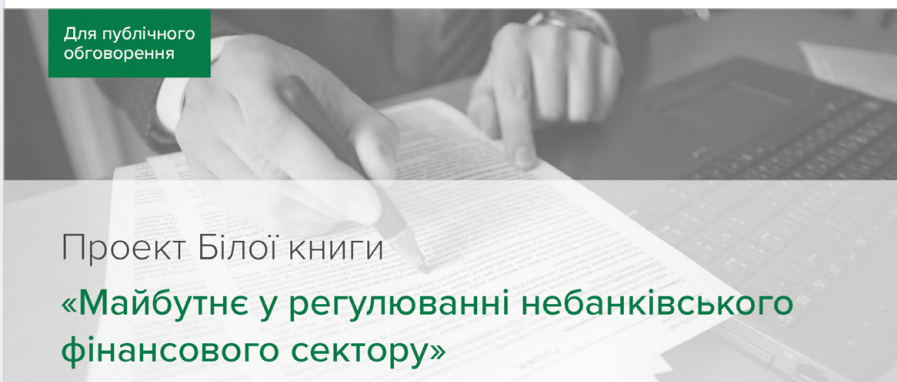

4 Ефективне регулювання фінансового сектору

#split #Білакнига

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Для публічного обговорення

Проект Білої книги «Майбутнє у регулюванні небанківського фінансового сектору»

Як потенційний регулятор більшої частини небанківського фінансового ринку після розділу функцій Нацкомфінпослуг 2018 року ми підготували і розпочали публічне обговорення з учасниками ринку проекту майбутнього регулювання цього ринку. Бачення Національного банку було викладене у проекті Білої книги "Майбутнє у регулюванні небанківського фінансового сектору".

Дискусія про ліквідацію Нацкомфінпослуг та розподіл підзвітних їй ринків між Національним банком та Національною комісією з регулювання фондового ринку (НКЦФБР) – одна з найдовших та активно обговорюваних на фінансовому ринку. Відповідний законопроект України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг" (законопроект № 2413-а) відомий як законопроект про "спліт", зареєстрований у 2015 році.

Його основна ідея – запровадити в Україні частково консолідовану (інтегровану) модель регулювання фінансового ринку, за якої весь фінансовий сектор регулюватиметься двома регуляторами – Національним банком і НКЦПФР. Ухвалення

законопроекту про "спліт" також є структурним маяком Меморандуму про економічну та фінансову політику в межах нової програми Міжнародного валютного фонду на 2019–2020 роки.

Документ на сьогодні схвалений лише у першому читанні, утім завдяки проактивній позиції ми готуємося до майбутнього регулювання небанківського фінансового сектору і ведемо діалог із фінансовою спільнотою. Так, за участю консультантів USAID та Світового банку ми розробили Білу книгу "Майбутнє у регулюванні небанківського фінансового сектору" (далі – Біла книга), яку презентували учасникам небанківського фінансового сектору та внесли її на публічне обговорення у жовтні 2018 року.

Цей документ окреслює наші підходи регулятора до:

- сегментації небанківського фінансового ринку;
- ліцензування;
- пруденційного нагляду;
- звітування і перевірок;
- корпоративного управління;
- ринкової поведінки та захисту прав споживачів з боку учасників небанківських фінансових установ.

Нове регулювання пропонується для страхових компаній, кредитних спілок, ломбардів, лізингових та факторингових компаній, інших фінансових компаній, які здійснюють діяльність, зокрема з надання коштів у позику, гарантій тощо. Крім того, ми продовжуємо здійснювати регулювання та нагляд за небанківськими фінансовими установами, які надають послуги з переказу коштів у національній та іноземній валютах, а також торгівлі валютними цінностями в готівковій формі (діяльність з обміну валют). Усі норми і вимоги з проекту Білої книги нами не нав'язуються, а створюються у плідній співпраці з учасниками ринку.

Якщо порівняти з банківським сектором, небанківський фінансовий ринок в Україні історично працював у менш жорсткому регуляторному середовищі. Наслідком цього стала його низька прозорість, що негативно впливає на привабливість ринку для потенційних інвесторів і знижує довіру з боку споживачів.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 4.
Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Запропонована модель регулювання має дві головні цілі:

- пошук росту можливостей для розвитку для кожного із сегментів небанківського фінансового ринку;
- чесна ринкова поведінка, ефективний і системний захист споживачів фінансових послуг.

Проект Білої книги враховує високу сегментованість та різноманітність гравців цих ринків як за розмірами, так і за типами продуктів та послуг. Він пропонує максимально гнучкий підхід до ліцензування небанківських фінансових установ, подання звітності та нагляду.

Головною новацією запропонованого регулювання для учасників ринків став ризик-орієнтований підхід, який ми вже третій рік поспіль успішно застосовуємо на банківському ринку. Такий підхід дасть змогу запобігти виникненню проблем у компанії, і вживати превентивних заходів, а не реагувати вже тоді, коли компанія стає неплатоспроможною. Також головним аспектом ми вбачаємо впровадження стандартів корпоративного управління, яке підвищить якість роботи компанії і захист прав споживачів.

Відповідно до проекту нового регулювання ми вимагатимемо від учасників ринку такі три ключових речі:

- прозорість структури власності – кінцевих бенефіціарів;
- дотримання законодавства про фінансовий моніторинг;
- дотримання норм достатності капіталу.

Крім того, нове регулювання передбачає запровадження нових стандартів корпоративного управління, які підвищать якість роботи небанківських фінансових установ і рівень захисту прав споживачів.

Для ознайомлення учасників ринку, експертів та інших стейкхолдерів процесу з основними складовими запропонованої до обговорення моделі регулювання небанківських фінансових ринків та отримання зворотного зв'язку ми провели низку заходів, які дали змогу налагодити максимально плідний діалог між майбутнім регулятором та компаніями, а саме:

- жовтень 2018 року – публікація проекту Білої книги на нашому офіційному сайті та отримання коментарів і зауважень, які надавалися до 22 листопада 2018 року;

- жовтень 2018 року – ми провели презентацію Білої книги для представників профільних асоціацій на небанківському фінансовому ринку, яка зібрала більше 70 учасників;
- листопад 2018 року – низка робочих зустрічей з представниками страхових компаній, кредитних спілок, лізингових, факторингових та інших фінансових компаній для детального обговорення майбутнього регулювання;
- листопад 2018 року – ми взяли участь у міжнародній конференції "Регулювання небанківських фінансових ринків: міжнародний досвід", проведеній Незалежною асоціацією банків України та Українською федерацією ubezpieczenia.

У результаті ми очікуємо, що нова концепція регулювання небанківського фінансового ринку, проекти законів та нормативно-правових актів проходять широке публічне обговорення серед представників фінансових установ, експертів та інших зацікавлених осіб.

Безумовно, якісне реформування потребуватиме спільних зусиль регулятора, учасників ринку та політичних сил. Ми відкриті до діалогу та співпраці із представниками небанківських фінансових установ та інших зацікавлених осіб.

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 4.
Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Ліцензування небанківських установ

Упродовж 2018 року ми продовжували вдосконалювати умови виходу на ринок небанківських фінансових установ у сфері переказу коштів у національній валюті без відкриття рахунків, здійснення валютних операцій та надання банкам послуг з інкасації, а також створювати умови для прозорості та конкурентної роботи на відповідних ринках.

Зокрема, з метою переходу до нової ліберальної системи валютного регулювання та імплементації концепції надання операторам поштового зв'язку доступу до ринків фінансових послуг ми надали операторам поштового зв'язку можливість з 02 лютого 2019 року отримувати ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків та ліцензії на здійснення валютних операцій.

Крім того, ми удосконалили порядок видачі генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій небанківським фінансовим установам. Відповідні зміни внесені як з метою імплементації Закону України "Про валюту і валютні операції", так і з метою оптимізації регулювання і пом'якшення умов видачі ліцензій. Зокрема, відтепер ліцензії на здійснення валютних операцій видаватимуться безстроково (раніше видавалися на строк до трьох років). Також ми:

- удвічі зменшили мінімальний розмір власного капіталу НФУ з 10 до 5 млн грн за умови, що фінансова установа здійснюватиме таку діяльність із використанням не більше ніж 50 структурних

підрозділів. Кожне наступне збільшення кількості структурних підрозділів на 50 одиниць потребуватиме збільшення мінімального власного капіталу на 5 млн грн замість 10 млн грн;

- скасували вимогу щодо наявності в НФУ на момент отримання ліцензії не менше п'яти структурних підрозділів, приміщення яких відповідають вимогам Національного банку, що регулюють порядок проведення валютно-обмінних операцій та з питань організації захисту приміщень НФУ.

Також ми удосконалили порядок видачі ліцензій на надання банками послуг з інкасації та розширили перелік видів СІТ-компаній. Відтепер, крім надання безпосередньо послуг з інкасації, СІТ-компанії матимуть можливість розширити власну діяльність на здійснення операцій з оброблення та зберігання готівки за умови отримання відповідного погодження з нашого боку.

Водночас Положення про порядок видачі юридичним особам ліцензії на надання банкам послуг з інкасації встановило жорсткіші вимоги до фінансового стану, структури власності, ділової репутації керівників та власників істотної участі СІТ-компаній. Так, для отримання ліцензії на право надання банкам послуг з інкасації юридична особа повинна мати кошти в розмірі, передбаченому бізнес-планом на перший рік діяльності, але не менше 2 млн грн (для надання послуг з інкасації) та 3 млн грн (для діяльності з оброблення та зберігання готівки). До того ж відповідні юридичні особи повинні відповідати вимогам щодо прозорості структури власності, зокрема відсутності циклічної структури власності та відсутності в ній трастових конструкцій. Ліцензії СІТ-компаніям видаватимуться через внесення відповідного запису до електронного реєстру ліцензій. Перевірити інформацію про наявність і статус ліцензії можна на веб-сайті Національного банку.

У 2018 році на нашому веб-сайті розміщено сервіс пошуку інформації про ліцензії, видані небанківським установам, яким передбачено можливість здійснення пошуку за такими ліцензіями:

- на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків;
- на надання банкам послуг з інкасації;
- на здійснення валютних операцій.

Також упродовж 2018 року ми здійснювали заходи з метою приведення структур власності небанківських фінансових установ,

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 4.
Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

які отримали ліцензії Національного банку, у відповідність до вимог щодо прозорості.

Реєстрація платіжних систем, їх учасників та операторів послуг платіжної інфраструктури

Станом на кінець 2018 року в Україні зареєстровано 42 платіжні системи та системи розрахунків, з яких 11 створені нерезидентами та 31 – резидентами (9 – внутрішньобанківські системи переказу; 8 – системи, створені банками; 14 – системи, створені небанківськими установами), а також 23 оператори послуг платіжної інфраструктури.

Упродовж 2018 року ми також зареєстрували:

дві нові платіжні системи:

- міжнародну карткову платіжну систему "UnionPay International" (платіжна організація UnionPay International Co., Ltd), яка є найбільшою у світі за кількістю емітованих платіжних карток та стала четвертою в Україні міжнародною картковою платіжною системою, платіжною організацією якої є нерезидент;
- міжнародну платіжну систему "ГЛОБУС" (платіжна організація ПАТ "КБ "ГЛОБУС");

сім нових операторів послуг платіжної інфраструктури:

- ТОВ "ПЛАТЕЖИ ОНЛАЙН";
- ТОВ "ІКС ПЕЙ ГРУП";
- ТОВ "ІЗІ СОФТ";
- ТОВ "ХОТЛАЙН";
- ТОВ "ПЕЙСЕЛЛ";
- ТОВ "ФІНАНСОВА ЛІНІЯ";
- ТОВ "ФІНТЕХ ПРОЦЕСИНГ".

Ліцензування переказу коштів у національній валюті без відкриття рахунків

Станом на 01 січня 2019 року ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків мали 62 небанківські установи.

Упродовж 2018 року ми видали чотири ліцензії на переказ коштів

у національній валюті без відкриття рахунків таким небанківським установам:

- АТ "УКРПОШТА",
- ПАТ "ФК "АВЕРС № 1",
- ТОВ "ПЕЙСЕЛЛ",
- ТОВ "ФК "ПРОФІНЕФ".

Ліцензування валютних операцій небанківських фінансових установ

У 2018 році дев'ять небанківських фінансових установ отримали генеральні ліцензії на здійснення валютних операцій:

- ТОВ "ФК "А ФІНАНС",
- ТОВ "ПОСТ ФІНАНС",
- АТ "ФК "АВЕРС № 1",
- ТОВ "ФК ПРОФФІНАНС",
- ТОВ "СТАНДАРТ-РЕЄСТР",
- ТОВ "КАПІТАЛ ТАЙМС",
- ТОВ "ФК "СОКРАТ",
- ТОВ "КУА "СІТІ ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ",
- ТОВ "КУА "ІНВЕСТ-КОНСАЛТИНГ".

Із них дві небанківські фінансові установи отримали ліцензії на здійснення операцій з обміну валюти – ТОВ "ФК "А ФІНАНС", АТ "ФК "АВЕРС № 1", п'ять небанківських фінансових установ – ліцензії на здійснення операцій з цінними паперами:

- ТОВ "ФК ПРОФФІНАНС",
- ТОВ "КАПІТАЛ ТАЙМС",
- ТОВ "ФК "СОКРАТ",
- ТОВ "КУА "СІТІ ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ",
- ТОВ "КУА "ІНВЕСТ-КОНСАЛТИНГ".

Ще дві небанківські фінансові установи отримали нові генеральні ліцензії у зв'язку з розширенням переліку дозволених валютних операцій.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 4. Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Також у 2018 році анульовано генеральні ліцензії на здійснення валютних операцій дев'ятьом небанківським фінансовим установам з таких причин:

- за зверненнями їх власників – 3;
- у зв'язку з відкликанням ліцензії на надання фінансових послуг – 3;
- у зв'язку з нездійсненням валютних операцій упродовж 180 днів – 2;
- у зв'язку з визнанням структури власності непрозорою – 1.

Ліцензування СІТ-компаній

У 2018 році ми видали юридичним особам чотири ліцензії для надання банкам послуг з інкасації:

- ТОВ "ДІАМАНТ СЕК'ЮРИТІ";
- ТОВ "Панорама Прикарпаття";
- ТОВ "КЕШ ЕНД СЕК'ЮРИТІ";
- ПП "Комсервіс-Безпека".

Загалом станом на кінець 2018 року право на інкасацію банків мали дев'ять юридичних осіб:

- ТОВ "СІТ СЕК'ЮРИТІ";
- ТОВ "Український сервіс інкасації";
- ТОВ "Перша інкасаторська компанія";
- ТОВ "О-Мега";
- ТОВ "Агентство комплексної безпеки – Охоронна фірма";
- ТОВ "ДІАМАНТ СЕК'ЮРИТІ";
- ТОВ "Панорама Прикарпаття";
- ПП "Комсервіс-Безпека";
- ТОВ "КЕШ ЕНД СЕК'ЮРИТІ".

Подобається

Коментувати

Поширити

Національний банк України

@NBUKraine

Наші читачі вважають, що поява іноземних компаній дозволить підвищити якість страхових послуг в Україні. Ми нагадуємо, що вже у четвер Парламент може ухвалити Закон про "спліт", який дозволить забезпечити появу іноземних інвестицій на страховому ринку України #Radavote4reforms

У цей четвер Верховна Рада може ухвалити Закон про "спліт", який підвищить якість надання страхових послуг. Що ще на вашу думку дозволить привести якість страхування в Україні до європейських стандартів?

45% Поява іноземних компаній

20% Зростання економіки

19% Ефективне регулювання

16% Діджиталізація послуг

Національний банк України

@NBUKraine

#НБУ #Смолій #ВерховнаРада: Я впевнений, що взаємна прозорість допоможе нам співпрацювати у прийдешньому році більш плідно, а успіх нашої спільної роботи це прогрес у розвитку фінансового сектору України: <https://youtu.be/vYnPECi1HhY>

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 4.
Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Регулювання платіжних систем

Упродовж 2018 року на виконання завдань, передбачених Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року, та для реалізації Стратегії Національного банку щодо розвитку безготівкових розрахунків ми:

- надали право банкам відкривати дистанційно рахунок фізичним особам на підставі отриманих даних з іншого банку (в якому вже відкритий рахунок) за допомогою національної системи електронної дистанційної ідентифікації фізичних осіб (система BankID НБУ);
- надали право банкам доручати агентам здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнтів банку фізичних осіб у порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку з питань фінансового моніторингу;
- зняли обмеження щодо здійснення розрахунків між фізичними особами резидентами та нерезидентами в разі купівлі-продажу нерухомого майна;
- скасували норми щодо подання фізичною особою, яка проводить незалежну професійну діяльність до банку під час відкриття рахунку копії документа, що підтверджує взяття цієї особи на облік в органі Пенсійного фонду України;
- надали право фізичним особам зараховувати на поточний рахунок кошти від погашення успадкованих ощадних (депозитних) сертифікатів та процентів за ними;

- визначили шляхи та строки запровадження в Україні міжнародного номера банківського рахунку (IBAN), який дасть змогу спростити механізм ідентифікації платника та отримувача коштів, запобігти здійсненню помилок під час заповнення реквізиту рахунку платника/отримувача, прискорити процес оброблення платежів, забезпечити однаковий підхід у формуванні номера банківського рахунку як для транскордонних платежів, так і в межах України;
- удосконалили порядок видачі/відкриття ліцензій небанківських фінансових установ на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків;
- оновили порядок резервування та відновлення функціонування СЕП;
- удосконалили порядок виконання платежів банку в особливий період у разі неможливості роботи банку в СЕП у штатному режимі;
- осучаснили порядок оформлення операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах;
- удосконалили порядок здійснення банками операцій за документарними акредитивами в національній та іноземній валютах;
- скасували обов'язок суб'єкта господарювання засвідчувати відбитком печатки підписи уповноважених осіб на розрахункових документах.

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 4.
Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Оверсайт платіжних систем

Ефективні платіжні системи в сучасному світі є запорукою стабільного функціонування фінансової системи та економіки країни загалом. Підвищення надійності платіжної інфраструктури – одна із ключових цілей оверсайту в контексті забезпечення фінансової стабільності.

Ми здійснюємо оверсайт платіжних систем та систем розрахунків у частині їх діяльності в Україні відповідно до Закону "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні".

Основна ж мета оверсайту полягає в забезпеченні надійного та ефективного функціонування платіжних систем, які на сьогодні стали невід'ємною складовою фінансової системи країни. Об'єктами оверсайту є платіжні організації платіжних систем, учасники платіжних систем та оператори послуг платіжної інфраструктури.

У 2018 році в межах реалізації функції оверсайту ми здійснювали виїзний та безвиїзний моніторинг. У рамках виїзного моніторингу об'єктів оверсайту ми перевірили три платіжні організації платіжних систем, шістьох учасників платіжних систем, одного оператора послуг платіжної інфраструктури.

Основні порушення, які були виявлені в їх діяльності, стосувалися:

- надання послуг з порушенням вимог правил, узгоджених Національним банком;
- недотримання вимог щодо захисту прав користувачів послуг з переказу коштів;

- незабезпечення безперервності діяльності та захисту інформації;
- невідображення усіх операцій щодо переказу коштів у системах обліку;
- надання недостовірної звітності;
- дотримання лімітів та обмежень, установлених законодавством та правилами, узгодженими Національним банком.

За результатами перевірок об'єктів оверсайту ми вимагали усунення порушень та застосували захід впливу, передбачений статтею 41 Закону України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні", – письмове застереження щодо усунення порушень.

У рамках безвиїзного моніторингу об'єктів оверсайту, ми спостерігали за дотриманням об'єктами оверсайту вимог законодавства України, зокрема в частині:

- здійснення діяльності об'єктами оверсайту виключно після їх реєстрації через внесення відомостей до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів платіжної інфраструктури;
- відповідності діяльності систем переказу коштів та їх учасників правилам, установленим платіжними організаціями відповідних систем переказу коштів;
- захисту прав користувачів систем переказу коштів, зокрема щодо інформування про діяльність систем;
- відсутності співпраці з міжнародними платіжними системами, до яких Україною застосовані персональні спеціальні економічні санкції та інші обмежувальні заходи згідно з рішенням Ради національної безпеки і оборони від 16.09.2016 "Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)"²⁴.

За результатами безвиїзного моніторингу ми направляли об'єктам оверсайту рекомендації щодо приведення їх діяльності у відповідність до вимог законодавства України.

Ми здійснили тематичне оцінювання внутрішньодержавної системи переказу коштів "Фінансовий світ" (платіжна організація – ТОВ "Українська платіжна система"). Мета – оцінити управління операційними ризиками та безперервністю діяльності в платіжній

²⁴ Уведено в дію Указом Президента України від 17.10.2016 № 467/2016 у редакції від 21.06.2018.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 4. Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

системі на відповідність законодавству України та міжнародним стандартам оверсайту PFMI (Принцип № 17 "Управління операційним ризиком"). Напрямок оцінювання був обраний з урахуванням посилення вимог Національного банку щодо безперервності діяльності платіжних систем, запроваджених відповідно до Положення про нагляд (оверсайт) платіжних систем та систем розрахунків в Україні, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28.11.2014 № 755, зі змінами.

За результатами оцінювання ми підготували та направили ТОВ "Українська платіжна система" рекомендації щодо удосконалення діяльності ВПС "Фінансовий світ" у частині управління безперервністю діяльності.

Ми продовжуємо активно працювати над гармонізацією українського законодавства та практик оверсайту в платіжній сфері з метою впровадження найкращих міжнародних підходів до забезпечення платежів та захисту прав споживачів.

Саме тому в 2018 році ми посилили оверсайт за діяльністю платіжних систем, їх учасників та операторів послуг платіжної інфраструктури, а саме:

- встановили вимоги до організаційних і технічних заходів, які повинні вживати об'єкти оверсайту для забезпечення безперервності діяльності;
- визначили зміст інформації, яка фіксується об'єктами оверсайту після виникнення кожного порушення безперервності діяльності, та встановили механізм її надання до Національного банку.

Також з 2018 року ми здійснюємо поступовий перехід на ризик-орієнтований оверсайт з урахуванням найкращого світового досвіду.

Для цього у 2018 році ми розробили Методичні рекомендації з управління ризиками в платіжних системах, створених банками та небанківськими установами України.

Цей документ містить загальну інформацію про систему управління ризиками, а також про ризики платіжної системи (правові, фінансові, комерційні, системні, операційні тощо) та механізми управління ними. Методичні рекомендації враховують кращий міжнародний досвід центральних банків та підходи експертів місії Світового

банку та Міжнародного валютного фонду з питань оверсайту платіжних систем.

Документ призначений для застосування на практиці платіжними організаціями платіжних систем-резидентів і сприятиме підвищенню якості документів, що подаються до Національного банку відповідно до законодавства. Реалізація його норм сприятиме ефективному управлінню ризиками в платіжних системах.

Удосконалення оверсайту платіжних систем у частині управління ризиками також передбачено Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року.

Правління Національного банку ухвалило рішення щодо розширення функції оверсайту з урахуванням міжнародних стандартів оверсайту та згідно з рекомендаціями Міжнародного валютного фонду²⁵, представники якого перебували в Україні з технічною місією в червні 2018 року. Після внесення відповідних змін до законодавства перелік об'єктів оверсайту буде доповнено інфраструктурами фондового ринку, які традиційно у світі вважаються системно важливими для економіки країни. В Україні такими об'єктами є:

- центральний депозитарій (зараз це Національний депозитарій України);
- центральний контрагент (на сьогодні частково ці функції виконує ПАТ "Розрахунковий центр").

Оверсайт цих установ полягатиме в оцінюванні їх діяльності на відповідність міжнародним стандартам та (за потреби) виробленні рекомендацій щодо удосконалення діяльності. Попередню оцінку Національного депозитарію України на відповідність міжнародним стандартам (PFMI) ми здійснимо вже у 2019 році.

Подобається

Коментувати

Поширити

²⁵ Звіт Міжнародного валютного фонду "STRENGTHENING THE PAYMENT SYSTEMS OVERSIGHT FUNCTION" (червень 2018 р.).

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 4.
Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу ⋮

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Регулювання грошового обігу

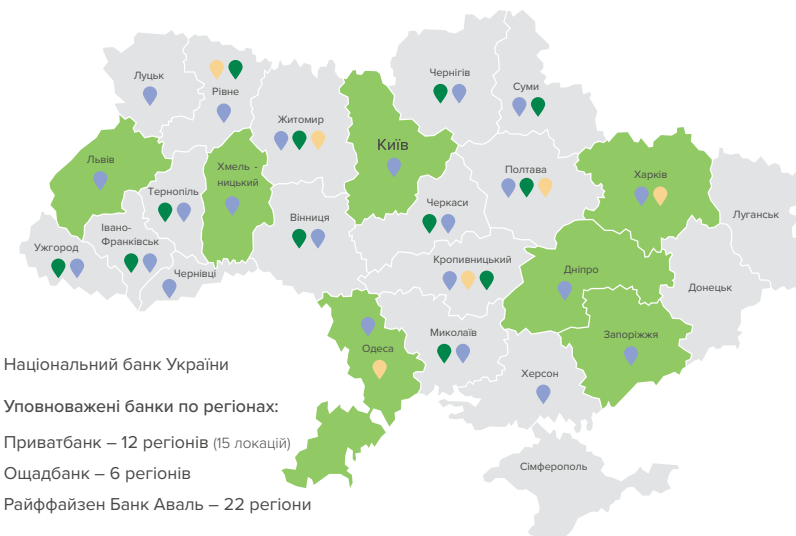
Упродовж 2018 року ми активно проводили роботу, спрямовану на реалізацію Концепції організації готівкового обігу в Україні, затвердженої рішенням Правління Національного банку від 11.08.2016 № 207-рш (далі – Концепція).

Відповідно до Закону України "Про Національний банк України" та на виконання Концепції у 2018 році ми продовжили передавати до уповноважених банків на зберігання свої запаси готівки із встановленням їм відповідних лімітів на зберігання в усі області України (включно з Донецькою та Луганською областями, території яких контролюються українською владою), а також по місту Києву та Київській області на умовах відповідних договорів з АТ "Ощадбанк", АТ КБ "ПРИВАТБАНК" та АТ "Райффайзен Банк Аваль".

Ми оптимізували порядок передавання запасів готівки Національного банку уповноваженим банкам на зберігання. Відповідне рішення № 478-рш "Про передавання запасів готівки Національного банку України на зберігання до уповноважених банків" Правління Національного банку ухвалило 25 липня 2018 року.

Упродовж 2018 року до запасів готівки Національного банку на зберігання в уповноважених банках надійшло 42,3 млрд грн, які були використані банками для поповнення їх операційних кас. Водночас було вивезено із запасів готівки на зберігання 5,1 млрд грн, зокрема 2,95 млрд грн непридатної до обігу готівки.

Обслуговування готівкового обігу в регіонах уповноваженими банками на кінець грудня 2018 року

Упродовж 2018 року тривав процес переходу до обслуговування забезпечення готівкового обігу інфраструктурою третіх учасників (СІТ-компаній) за правилами та під контролем Національного банку. На кінець 2018 року шість СІТ-компаній надавали послуги з інкасації 60 банкам, обслуговуючи 265 клієнтів з інкасації коштів, 738 банківських відділень, 396 банкоматів та 63 ПТКС. Упродовж 2018 року Національний банк перевіряв діяльність 5 СІТ-компаній з питань надання банкам послуг з інкасації та дотримання ліцензійних вимог.

Для здійснення оперативного, надійного та ефективного управління готівковим обігом у 2018 році ми з-поміж іншого доопрацювали програмно-технологічне забезпечення "Проведення операцій з питань передавання запасів готівки Національного банку України на зберігання до уповноважених банків" у межах централізованої Системи автоматизації готівкового обігу.

Враховуючи продовження процесу трансформації Національного банку та централізацію наших функцій, відбулась оптимізація забезпечення готівкою Волинської, Херсонської та Чернівецької

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 4. Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

областей (рішення Правління Національного банку від 19.07.2018 № 453-рш).

До того ж ми забезпечили створення гнучкішої системи управління готівковими потоками, яка спрямована на оперативне та ефективне регулювання вартості готівкових ресурсів та мотивації до ширшого застосування безготівкових розрахунків відповідно до Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року. Відповідні зміни містить рішення Правління Національного банку від 04 червня 2018 року № 309-рш "Про затвердження Змін до Плану дій з реалізації Концепції організації готівкового обігу в Україні".

Задля удосконалення організації касової роботи банків в Україні та відповідно до норм Закону України "Про валюту і валютні операції" ми затвердили нову редакцію Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні [постанова Правління Національного банку від 25.09.2018 № 103 (із змінами)].

З метою удосконалення процедур ліцензування юридичних осіб стосовно надання банкам послуг з інкасації, розширення їх діяльності в сфері готівкового обігу ми затвердили нову редакцію Положення про порядок видачі юридичним особам ліцензії на надання банкам послуг з інкасації (постанова Правління Національного банку від 22 грудня 2018 року № 150).

Ми унормували організацію емісійно-касової роботи в Національному банку (рішення Правління Національного банку від 09.01.2018 № 3-рш; від 12.06.2018 № 332-рш; від 2.12.2018 № 864-рш).

З 01 липня 2018 року ми рекомендували юридичним особам (незалежно від організаційно-правової форми та форми власності) і фізичним особам, які здійснюють підприємницьку діяльність, проводити заокруглення загальних у чеку сум розрахунків готівкою за товари (роботи, послуги). Ми ухвалили таке рішення з метою поліпшення організації готівкового обігу та оптимізації витрат Національного банку на підтримання готівкового обігу відповідно до статей 7, 15, 33, 34, 39, 40, 56 Закону України "Про Національний банк України" та керуючись статтями 598 і 604 Цивільного кодексу України (постанова Правління Національного банку від 15.03.2018 № 25 "Про оптимізацію обігу монет дрібних номіналів").

Також ми унормували особливості оприбуткування готівки в касах суб'єктів господарювання та уточнили порядок здійснення розрахунків готівкою у розмірі до 50 000 гривень фізичних осіб із суб'єктами господарювання. Ці зміни відображені в постанові Правління Національного банку від 24.05.2018 № 54 "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".

27 квітня 2018 року в обіг введено обігові монети номінальною вартістю 1 та 2 гривні.

З 25 вересня 2018 року – банкноти номіналом 20 гривень зразка 2018 року з удосконаленим дизайном та системою захисту.

У 2018 році особливу увагу ми приділили випуску нумізматичної продукції на відзначення 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років (виконання Указу Президента України від 22.01.2016 № 17). Випущено такі пам'ятні монети:

- "100 років Національній академії наук України" (срібло, нейзильбер);
- набір "До 100-річчя Національної академії наук України" (срібні монети з позолотою та тамподруком);

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 4.

Ефективне регулювання фінансового сектору

Майбутнє в регулюванні небанківського фінансового сектору

Ліцензування небанківських установ

Регулювання платіжних систем

Оверсайт платіжних систем

Регулювання грошового обігу

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

- "100-річчя випуску перших поштових марок України";
- "100-річчя Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського";
- "100 річчя створення Українського військово-морського флоту".

А також сувенірну продукцію:

- сувенірну банкноту "Сто гривень" (відтворює дизайн української банкноти номінальною вартістю 100 гривень, введеної в обіг 17.10.1918);
- тематичний набір "Монети України 2018 року".

У 2018 році започатковано спеціальні випуски пам'ятних монет із недорогоцінних металів (сплав на основі цинку) номіналом 10 гривень, що виконують функцію законного платіжного засобу, за тематикою загальнодержавного значення:

- "Захисникам Донецького аеропорту";
- "День українського добровольця";
- "100 річчя створення Українського військово-морського флоту".

Випуском пам'ятної монети "Серце віддаю дітям" ми відзначили 100-річний ювілей В. О. Сухомлинського, який включено до пам'ятних дат, що відзначаються на рівні ЮНЕСКО.

Технічною новинкою у 2018 році став випуск набору срібних шестикутних монет, присвячених ювілею Національної академії наук України, та випуск срібної медалі "Маріїнський палац" у формі еліпсу. Під час їх карбування використовувалися кольоровий друк (тамподрук), нанесення позолоти, холодної емалі, продукція виготовлялася з використанням технології патинування.

Подобається

Коментувати

Поширити

Національний банк України

@NBUKraine

Коментар #НБУ у відповідь на численні запити ЗМІ стосовно знайдених біля м. Дніпро подрібнених банкнот гривні: <https://goo.gl/CRI3ZP>

Національний банк України

@NBUKraine

Оберіть кращу монету 2018 року! Голосування триватиме ще місяць - до 1 квітня цього року! Анкету можна заповнити на сайті НБУ: <https://goo.gl/Pakts1>

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 5.
Вільний рух капіталу

Розвиток інфраструктури ринку капіталів

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

5 Вільний рух капіталу

#провалюту #лібералізація #BEPsinUA

Розвиток інфраструктури ринку капіталів

3 7 лютого 2019 року
запрацював Закон України

"Про валюту
і валютні операції"

Ключовою подією 2018 року з точки зору сприяння вільному руху капіталу стало ухвалення Верховною Радою України у червні законопроекту "Про валюту і валютні операції", розробленого Національним банком разом з експертами Проекту технічної допомоги Європейського Союзу і підтриманого профільним комітетом Парламенту. Це уможливило скасування репресивної та заплутаної системи валютного регулювання, яка існувала впродовж усіх років незалежності України, складалася з десятків нормативно-правових актів, містила безліч обмежень і лімітів для бізнесу і населення та забороняла будь-які валютні операції, що не були прямо дозволені законодавством.

На виконання Закону Національний банк розробив нову ліберальну і прозору систему валютного регулювання, побудовану за зворотним принципом "дозволено все, що прямо не заборонено законом". Нова система, складена з восьми основних постанов Правління Національного банку, спрямовується на поступову дерегуляцію інвестицій, спрощення проведення зовнішньоекономічних операцій і розширення переліку доступних валютних трансакцій. Близько 30 валютних обмежень, які роками

стримували розвиток бізнесу і приплив інвестицій, були скасовані разом із введенням Закону в дію 07 лютого 2019 року.

Серед ключових валютних послаблень, які передбачив Національний банк у новій системі регулювання:

- запровадження ризик-орієнтованого нагляду на зміну тотальному валютному контролю;
- скасування попереднього резервування гривні для купівлі валюти бізнесом;
- збільшення граничних строків розрахунків експортно-імпортними контрактами вдвічі до 365 днів;
- зменшення вимоги до обов'язкового продажу валютних надходжень з 50% до 30%;
- дозвіл на вільне використання рахунків юридичних осіб-резидентів за кордоном і навпаки – відкриття рахунків нерезидентів в Україні;
- заміна індивідуальних ліцензій на валютні операції зручною системою електронних лімітів;
- дозвіл на online-купівлю іноземної валюти фізичними особами.

Запроваджуючи нову систему валютного регулювання, Національний банк разом з експертами МВФ також презентував дорожню карту подальшої лібералізації і задекларував незворотність шляху скасування всіх валютних обмежень відповідно до темпів поліпшення макроекономічної ситуації в Україні та ухвалення низки законів, спрямованих на підвищення якості регулювання небанківського фінансового ринку (законопроект про "спліт") і попередження непродуктивного відпливу капіталу з країни (законопроект щодо протидії BEPS, розроблений Національним банком і Міністерством фінансів).

Отже, у 2018 році Національний банк досяг значного прогресу в процесі поступового переходу до режиму вільного руху капіталу, що є зобов'язанням України відповідно до Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Заміна тотального контролю за всіма валютними операціями на сучасну систему ризик-орієнтованого нагляду і скасування значної кількості валютних обмежень є важливою передумовою для полегшення ведення бізнесу та інвестиційного клімату в Україні, припливу іноземного капіталу,

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 5.
Вільний рух капіталу

Розвиток інфраструктури ринку капіталів

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

стійкого економічного зростання.

У 2018 році також була впроваджена низка змін до законодавства з питань депозитарної діяльності, найбільш значущою з яких стало визначення порядку обслуговування операцій розміщення облигацій внутрішніх державних позик серед клієнтів первинних дилерів (брокерські договори), що надало доступ на первинний ринок державних цінних паперів приватним інвесторам.

Упродовж 2018 року Національний банк також продовжував активну роботу з реалізації проекту щодо встановлення двосторонніх кореспондентських відносин з міжнародним депозитарієм. Так перемовини щодо відкриття рахунку міжнародному депозитарію Clearstream в депозитарії Національного банку вийшли на фінальну стадію. Зокрема, розпочався процес узгодження останніх регламентних питань і технічних умов роботи міжнародного депозитарію на українському ринку.

Підписання договору, заплановане на 2019 рік, стане ще одним важливим кроком у процесі поліпшення інфраструктури ринку капіталів. Кореспондентські відносини з міжнародним депозитарієм спростять доступ іноземних інвесторів на український ринок, і, відповідно, підвищать привабливість та ліквідність державних цінних паперів України, забезпечать приплив іноземного капіталу на український фінансовий ринок і сприятимуть зниженню вартості запозичень Кабінету Міністрів України і забезпеченню фінансової стабільності.

Подобається

Коментувати

Поширити

Національний банк України

@NBУкраїна

#НБУ #Смолій #ВерховнаРада: у прийдешньому році необхідність нашої співпраці як ніколи важлива для ефективного розвитку фінансового сектору. Я підтверджую прихильність Національного банку принципу прозорості.

Національний банк України

@NBУкраїна

"Ми віримо, що прозорість - це єдиний шлях до зміцнення довіри, подолання популізму та збереження незалежності Національного банку", - підтвердив Голова НБУ Я. Смолій під час нагородження Central Banking Awards #CBAwards

”

Ми віримо, що прозорість – це єдиний шлях до зміцнення довіри, подолання популізму та збереження незалежності Національного банку. Ми будемо триматись обраного шляху й надалі. Ми відкриті до обміну кращими практиками зі спільнотою центральних банків.

Яків Смолій

Голова Національного банку України

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

6 Фінансова інклюзія

#finliteracy #фінансоваобізнаність #cashless #GMW2018 #finclusion

Доступ громадян України до фінансових послуг

Фінансова інклюзія – це розширення доступу всіх прошарків суспільства до використання фінансових продуктів та послуг. В Україні цей процес останнім часом суттєво активізувався: разом зі зростанням інновацій у фінансовій сфері з'явилися доступні та дешеві фінансові послуги для населення.

Світовий досвід підтверджує: фінансова інклюзія є обов'язковим компонентом як для зниження рівня бідності, так і для створення додаткових можливостей для економічного зростання. Із розширенням доступу до цифрових фінпослуг активно розвивається нова цифрова економіка. І саме фінансова інклюзія спрощує звичні щоденні справи та допомагає пересічним громадянам і бізнесу планувати свої довгострокові цілі та долати непередбачувані ситуації.

Для багатьох урядів світу фінансова інклюзія стала топ-пріоритетом, адже держава зобов'язана забезпечувати повноцінну участь усіх громадян у своїй фінансовій системі.

За результатами дослідження експертів Групи Світового банку, станом на кінець 2017 року у світі ще залишалася велика кількість

дорослого населення – 1,7 мільярда осіб (або 31% від загальної кількості), які не мають навіть базового банківського рахунку.

В Україні цей показник становив 37%. Загалом дві третини дорослих українців, які не мають банківського рахунку, зазначають основною причиною цього недостатність коштів. Це свідчить про те, що фінансові послуги досі недоступні українцям з низьким доходом. Інші причини: складність фізичного доступу до надавача фінансової послуги, забюрократизованість фінансового сектору та недовіра до фінансових організацій.

Фінансова інклюзія – шоста стратегічна ціль Національного банку. А одним із дієвих рішень для підвищення фінансової інклюзії є національна стратегія з підвищення фінансової залученості громадян, розробкою якої ми нині займаємось. Це комплексний документ, що дасть змогу залучити всіх громадян до фінансової системи.

Ми продовжили роботу з підготовки стратегії з підвищення фінансової грамотності, публічна презентація якої запланована на літо 2019 року. Її успішна реалізація дасть змогу поліпшити знання громадян щодо вигідного та безпечного користування фінпослугами та оптимального планування власного бюджету.

Також у цьому ж руслі пріоритетним завданням для себе ми визначили поліпшення захисту прав споживачів фінансових послуг саме через підвищення фінансової обізнаності громадян. Адже особа, яка знає свої права та розуміє суть тієї чи іншої фінансової послуги, спроможна ефективно користуватися її перевагами та розпоряджатися власними заощадженнями.

Важливим кроком у напрямку фінансової інклюзії було приєднання України до Міжнародної мережі з фінансової освіти (INFE – International Network on Financial Education) Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) за нашою ініціативою.

Членство України в INFE – значна подія, адже нарешті відбулася інтеграція до міжнародної спільноти, яка дбає про фінансову освіту та грамотність. INFE – один із ключових міжнародних майданчиків для аналізу та дослідження різних аспектів фінансової грамотності. Участь в організації відкриває Україні можливість проводити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг ...

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

дослідження з фінінклюзії за міжнародно визнаною єдиною методологією INFE нарівні зі всім світом, що зі свого боку дасть змогу аналізувати рівень компетенції українців у сфері фінансів. Уже у 2019 році ми проведемо дослідження з фінансової грамотності українців за міжнародною методологією.

Міжнародна мережа ОЕСР з фінансової освіти (INFE)

Міжнародна мережа ОЕСР з фінансової освіти (INFE) створена в рамках Організації економічного співробітництва і розвитку у 2008 році. Вона сприяє міжнародній співпраці між держорганами та іншими зацікавленими сторонами з питань фіносвіти по всьому світу. Вона слугує платформою для збору даних про фінграмотність, розробки аналітичних звітів, досліджень, інструментів політики і стратегій. До спільноти INFE входять більш ніж 115 країн світу.

До сфер компетенції INFE належать:

- національні стратегії з фінансової освіти;
- вимірювання фінансової грамотності;
- фінансова освіта для молоді;
- захист прав споживачів фінансових послуг;
- оцінювання програм із фінансової освіти;
- фінансова освіта для жінок.

Забезпечення прав маломобільних груп населення

Банки України вдосконалюють свою інклюзивність, адже у 2018 році ми зобов'язали їх надати доступ до своїх приміщень особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення відповідно до державних будівельних норм.

Така вимога закріплена в новому Положенні про ліцензування банків, а дотримання будівельних норм має бути документально підтверджене сертифікованим фахівцем. Якщо ж приміщення неможливо повністю пристосувати для потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну.

Банки будуть поступово приводити приміщення у відповідність до цієї вимоги:

- упродовж 2019 року – не менше 50% приміщень у Києві, обласних центрах і в містах із населенням більше 300 000 осіб; у всіх інших населених пунктах мають відповідати вимогам інклюзивності не менше 30% приміщень;
- упродовж 2020 року – усі приміщення в Києві, обласних центрах і в містах із населенням більше 300 000 осіб, і не менше 70% приміщень у інших населених пунктах;
- упродовж 2021 року – усі приміщення банківських відділень.

Форум із фінансової інклюзії

У червні 2018 року ми разом із Mastercard в Україні організували перший в Україні тематичний форум з фінансової інклюзії – Finclusion UA, що став потужною платформою для дискусії на найвищому рівні.

У центрі уваги форуму були бачення фінансової інклюзії, роль держави й бізнесу в її розбудові, а також локальні та світові практики формування фінансово інклюзивного суспільства.

Зокрема, експерти з Азербайджану, Польщі, Сингапуру, Швеції та провідних гравців фінансового ринку України обговорювали:

- як залучати людей до фінансових послуг;
- якою повинна бути кооперація бізнесу та держави щодо впровадження фінансової інклюзії;
- які світові практики побудови фінансово інклюзивного суспільства впроваджені в різних країнах і які з них можуть бути запроваджені в Україні;
- що стимулюватиме безготівкові розрахунки та фінансову безпеку громадян;
- як фінансова інклюзія вплине на економіку завтрашнього дня.

Учасниками форуму стали більше 220 представників фінансового ринку та бізнесу, органів державної влади, дипломатичного корпусу, фінансових та освітніх асоціацій, а також медіа.

Подобається

Коментувати

Поширити

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Платежі та розрахунки

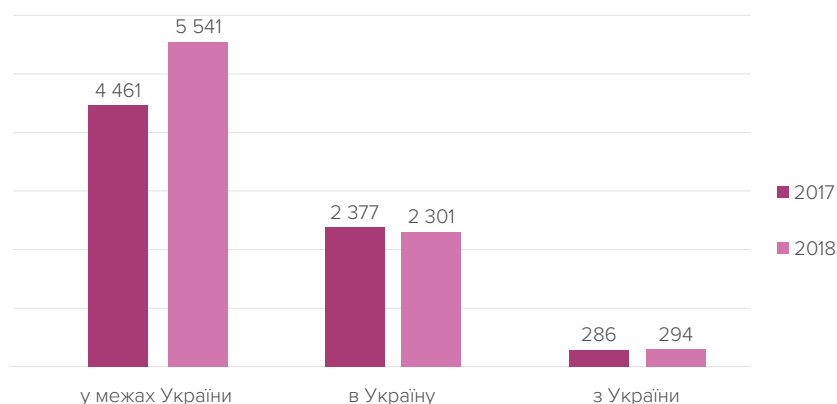

Діяльність систем переказу коштів

Упродовж 2018 року послуги з переказу коштів в Україні надавали 35 систем переказу коштів, з яких 28²⁶ систем, створені резидентами, та 7 систем, створені нерезидентами.

Усього за 2018 рік з використанням систем переказу коштів, створених як резидентами, так і нерезидентами, переказано:

Сума переказів, здійснених через системи переказу коштів, млн дол. США (в еквіваленті)

- у межах України – 150 534 млн грн (5 541 млн дол. США в еквіваленті);
- в Україну – 2 301 млн дол. США в еквіваленті;
- за межі України – 294 млн дол. США в еквіваленті.

Діяльність систем переказу коштів, створених резидентами

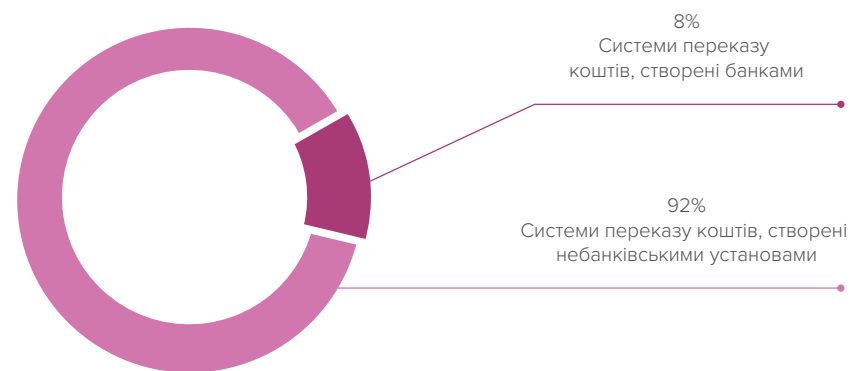
Упродовж 2018 року послуги з переказу коштів надавали 8 систем, створені банками, 12²⁶ систем, створені небанківськими установами, та 8 внутрішньобанківських систем переказу.

З використанням систем переказу коштів, створених банками та небанківськими установами-резидентами у 2018 році переказано:

- у межах України – 150 490 млн грн (5 539 млн дол. США в еквіваленті);
- в Україну – 222 млн дол. США в еквіваленті;
- за межі України – 2 млн дол. США в еквіваленті.

Лідером за сумою переказів у межах України у 2018 році була система переказу коштів "Поштовий переказ" (1 460 млн дол. США в еквіваленті).

Розподіл переказів, здійснених через системи переказу коштів у межах України за 2018 рік (за сумою переказів)

²⁶ 22.06.2018 скасована реєстрація платіжної системи "TYME" (ТОВ "ФК "ОМП-2013").

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

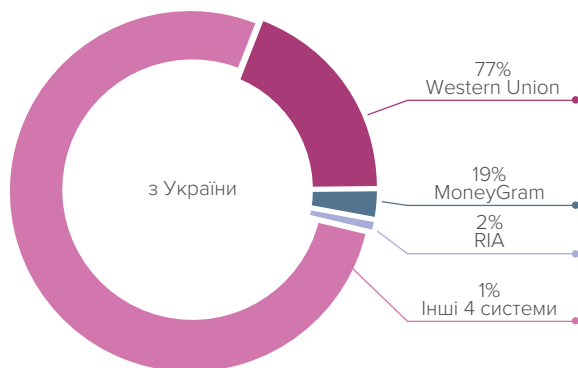
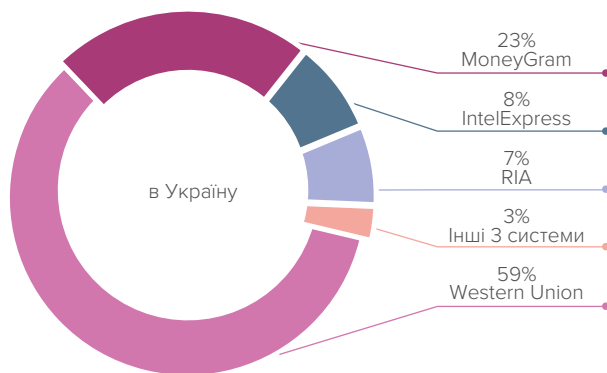
Діяльність систем переказу коштів, створених нерезидентами

Упродовж 2018 року в Україні здійснювали діяльність 7 систем переказу коштів, створених нерезидентами, з яких три системи – зі США, по одній – з Грузії, Великої Британії, Канади та Азербайджану.

За 2018 рік через системи, створені нерезидентами, переказано:

- у межах України – 44 млн грн (2 млн дол. США в еквіваленті);
- в Україну – 2 079 млн дол. США в еквіваленті;
- за межі України – 292 млн дол. США в еквіваленті.

Розподіл транскордонних переказів, здійснених через системи-нерезиденти (у розрізі систем переказу за сумою)

Перше місце за обсягами переказів як в Україну, так і за її межі в 2018 році посідає система "Western Union" (59% транскордонних переказів в Україну та 77% – за межі України).

Зазначимо, що Україна залишається країною-реципієнтом транскордонних переказів. Так, за підсумками 2018 року сума коштів, отриманих в Україні з використанням міжнародних систем переказу коштів, у вісім разів перевищує суму коштів, відправлених за її межі.

У 2018 році значні обсяги переказів в Україну надходили зі США (17%), Ізраїлю (13%) та Російської Федерації (9%). Найбільші обсяги переказів з України в 2018 році відправлялися до Російської Федерації (36%), Грузії (10%) та Китаю (6%).

Відкриття банками рахунків клієнтам

Станом на 01 січня 2019 року банки України обслуговували 56,7 млн клієнтів, зокрема:

- суб'єктів господарювання – 2,3 млн клієнтів, із них 1,3 млн клієнтів – ФОП;
- фізичних осіб – 54,4 млн клієнтів.

Клієнтам банків відкрито 94,3 млн рахунків.

Для суб'єктів господарювання відкрито 4,9 млн рахунків, із них:

- 4,7 млн поточних рахунків;
- 0,2 млн вкладних рахунків.

Понад 31% (1,5 млн) рахунків суб'єктів господарювання обслуговуються дистанційно, що дає можливість клієнту банку оперативного відстежувати наявні кошти на рахунку та проводити трансакції за ним.

Для фізичних осіб відкрито – 89,4 млн рахунків, із них:

- 71,4 млн поточних рахунків;
- 18 млн вкладних рахунків.

Понад 4,5 млн рахунків фізичних осіб обслуговуються дистанційно. До 59,2 млн рахунків емітовано платіжні картки.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6. Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

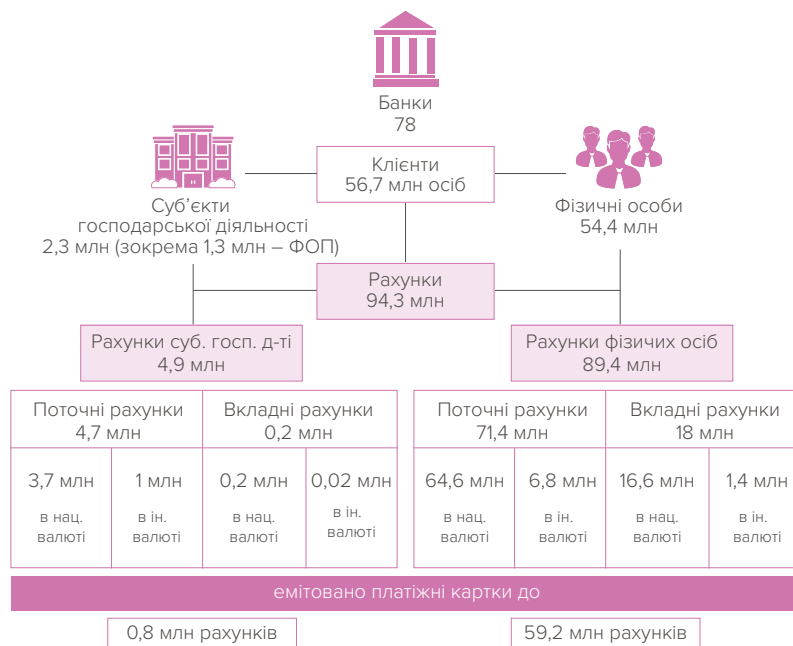
У 2018 році спостерігалася тенденція до збільшення кількості рахунків, відкритих суб'єктами господарювання, на 14%. Зокрема поточні рахунки зросли на 12%, а вкладні рахунки – на 25%.

Наприкінці 2018 року ми ухвалили рішення про запровадження в Україні з 01 листопада 2019 року номера банківського рахунку IBAN (міжнародний стандарт ISO 13616).

Передбачається, що з 05 серпня 2019 року банки:

- відкриватимуть клієнтам нові рахунки у стандарті IBAN;
- змінюватимуть діючі номери рахунків відповідно до вимог цього стандарту зі збереженням діючого номера аналітичного обліку. Таким чином, діючі номери рахунків для клієнтів доповняться кодом країни та кодом банку.

Кількість клієнтів та рахунків у банках станом на 01.01.2019

Застосування IBAN стане обов'язковим для клієнтів усіх банків України під час здійснення переказів коштів як у національній,

так і в іноземних валютах, зокрема під час транскордонних переказів. Тобто всі перекази будуть здійснюватися лише з використанням IBAN.

Завдяки цьому клієнти банків зможуть:

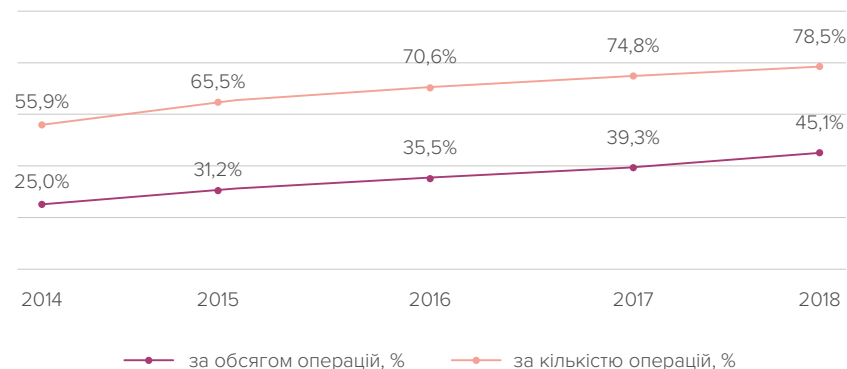
- зручно та просто ідентифікувати платника та отримувача коштів;
- унікати помилок у реквізитах рахунків завдяки скороченню їх кількості в розрахункових документах.

Серед інших переваг для клієнтів банків ми плануємо уніфікувати використання QR-кодів для здійснення платежів між учасниками платіжного ринку. Використання QR-кодів, які міститимуть інформацію про IBAN, сприятиме спрощенню сплати рахунків та обміну платіжною інформацією.

Операції з використанням платіжних карток

У 2018 році ми продовжували підвищувати контрольованість і прозорість грошових потоків та сприяли зменшенню проявів тіньової економіки через зниження частки готівкового обігу та зростання безготівкових операцій.

Частка безготівкових операцій від загального обсягу/кількості операцій, здійснених з використанням платіжних карток, %

Так, у 2018 році спостерігалася позитивна тенденція зростання частки безготівкових операцій, здійснених із використанням платіжних карток, емітованих українськими банками:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6. Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

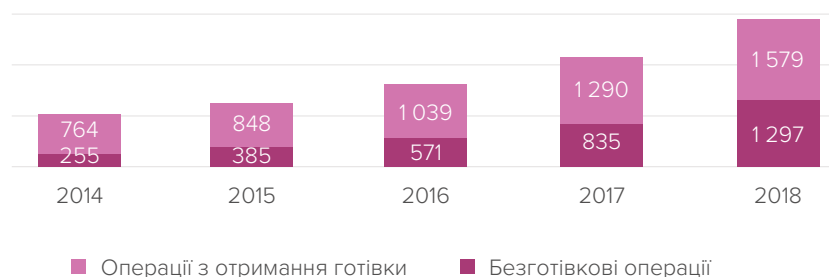
Слідкуйте за нами:

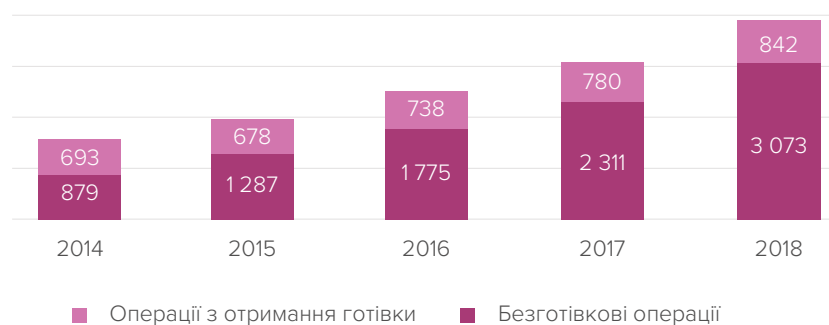
- за обсягом операцій відбулося зростання до 45,1%, що на 5,8 в. п. більше ніж у 2017 році;
- за кількістю – до 78,5% (зростання на 3,7 в. п., якщо порівняти з попереднім роком).

Усього в 2018 році за допомогою платіжних карток українських банків здійснено 3,9 млрд операцій, що на 26,7% більше, ніж у 2017 році, а їх обсяг збільшився на 35,4% та становив 2 876,5 млрд грн.

Обсяг операцій, здійснених із використанням платіжних карток, млрд грн

Кількість операцій, здійснених із використанням платіжних карток, млн шт.

Більшість таких операцій здійснено у власній мережі банків-емітентів – 63,6%, а обсяг таких операцій становив 80,2% від загального обсягу всіх операцій з використанням платіжних карток. У мережах інших банків-резидентів здійснено 34,3% операцій, обсяг яких становив 16,0%. За межами України кількість операцій залишається найменшою та становить лише 2,2% операцій (обсяг – 3,8%).

На території України у 2018 році здійснено лише 1,7% операцій із використанням платіжних карток, емітованих банками-нерезидентами, а їх обсяг становив 2,3%.

Обсяг безготівкових операцій, здійснених із використанням платіжних карток, продовжує зростати. Так, за підсумками 2018 року він зріс на 55,4% та сягнув 1 297,4 млрд грн, а їх кількість – 3,1 млрд операцій, що на 33,0% більше, ніж у 2017 році.

Водночас структура безготівкових операцій з використанням платіжних карток розподілилася так:

- перекази коштів із картки на картку за обсягом становили 35,8% (це на 9,4 в. п. більше ніж у 2017 році), за кількістю – 8,8%;
- у мережі Інтернет за обсягом – 32,6%, за кількістю – 38,1%;
- у торговельній мережі за обсягом – 29,3%, за кількістю – 51,2%;
- у пристроях самообслуговування (банкомати, ПТКС тощо) за обсягом – 2,2%, за кількістю – 1,9%.

Спостерігався швидкий темп зростання операцій з переказу коштів із картки на картку, їх обсяг збільшився більше ніж вдвічі та становив найвищу частку в структурі безготівкових операцій (35,8%).

Кількість активних платіжних карток²⁷ від початку 2018 року збільшилася на 6,0% і станом на 01 січня 2019 року становила 36,9 млн штук. Водночас 4,0 млн – це картки з безконтактною функцією (збільшення на 44,3%, якщо порівняти з початком 2018 року).

Кількість платіжних карток, емітованих українськими банками, млн шт.

²⁷ Активні платіжні картки – це картки, за якими була здійснена хоча б одна видаткова операція за останні три місяці.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Станом на 01 січня 2019 року кількість активних платіжних карток із магнітною смугою збільшилася на 12% та становила 30,4 млн шт., або 82,3% від загальної кількості активних платіжних карток. Заразом за рік кількість платіжних карток з магнітною смугою та чипом зменшилася на 15% та становила 6,3 млн шт.

Незважаючи на значну кількість карток із магнітною смугою, на сьогодні набувають все більшої популярності сервіси безконтактної оплати з використанням смартфонів та інших пристроїв, які підтримують технологію NFC. Сервіси токенизації дають змогу використовувати реквізити платіжних карток, зокрема карток виключно з магнітною смугою, для безконтактних розрахунків за цією технологією.

У розрізі картокових платіжних систем кількість активних карток у платіжній системі MasterCard становила 26,0 млн шт. – це 70% ринку, у Visa – 10,5 млн шт. (28%), у НПС "ПРОСТІР" – 0,5 млн шт. (1%), інші – 0,004 млн шт.

Також у 2018 році продовжувала розвиватися платіжна інфраструктура.

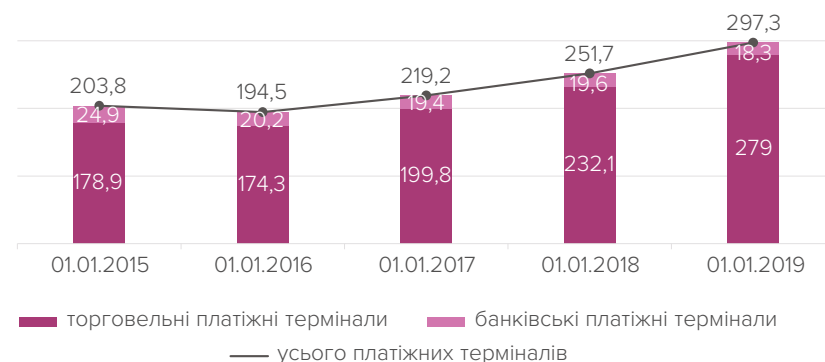
Так, кількість підприємств торгівлі та сфери послуг, що надають своїм клієнтам можливість здійснювати безготівкові розрахунки за допомогою платіжних карток, за цей період зросла на 34,9 тис. (на 20,1%, якщо порівняти з початком 2018 року) і становила 208,7 тис. одиниць²⁸.

Мережа платіжних терміналів станом на 01 січня 2019 року зросла на 18% з початку 2018 року та становила 297,3 тис. шт. Такі зміни відбулися за рахунок збільшення кількості торговельних платіжних терміналів: з 232,1 тис. шт. до 279,0 тис. шт. (на 20%, якщо порівняти з початком 2018 року). Кількість банківських терміналів, навпаки, знизилася на 7% і становила 18,3 тис. шт.

Популяризація інноваційних сервісів, як от Apple Pay та Google Pay, в Україні також стимулювала розвиток безконтактної платіжної інфраструктури. Станом на 01 січня 2019 року вже 79,4% пристроїв торговельної мережі країни забезпечують можливість здійснення безконтактної оплати (або 221,5 тис. шт.).

Відповідно, показник співвідношення кількості платіжних терміналів та чисельності постійного населення України за рік зріс на 18% і станом на 01 січня 2019 року становив 7,1 тис. шт. на 1 млн осіб населення.

Кількість платіжних терміналів, тис. шт.

Водночас досі зберігається нерівномірний розподіл термінальної мережі на території України і недостатні темпи її зростання. Найменша кількість платіжних пристроїв нараховується на Заході країни, в Луганській та Донецькій областях. Домінують за цим показником м. Київ, Дніпропетровська та Харківська області.

За рік кількість банкоматів (зокрема депозитних) майже не змінилася та на 01 січня 2019 року становила 20,0 тис. шт. Кількість програмно-технічних пристроїв самообслуговування (ПТКС) зменшилася на 3% та становила 16,6 тис. шт.

Серед банків за кількістю емітованих платіжних карток та ступенем розгалуженості інфраструктури їх обслуговування станом на 01 січня 2019 року лідерами були: АТ КБ "ПРИВАТБАНК", АТ "Ощадбанк" та АТ "Райффайзен Банк Аваль".

Приймання платежів готівкою для подальшого переказу

Станом на 01 січня 2019 року операції з приймання готівки в гривнях для подальшого її переказу здійснювали:

- за допомогою платіжних пристроїв: 15 небанківських фінансових установ – учасників платіжних систем, 7 агентів банків та 31 банк за допомогою власних платіжних пристроїв;

²⁸ Станом на 01.01.2019 кількість торговельних платіжних терміналів та підприємств торгівлі та сфери послуг включають дані АТ "УКРПОШТА", що надані Національному банку в рамках пілотного проекту подання звітності (починаючи зі звітності за I квартал 2019 року зазначені дані подаватимуться відповідно до вимог Правил № 120).

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6. Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

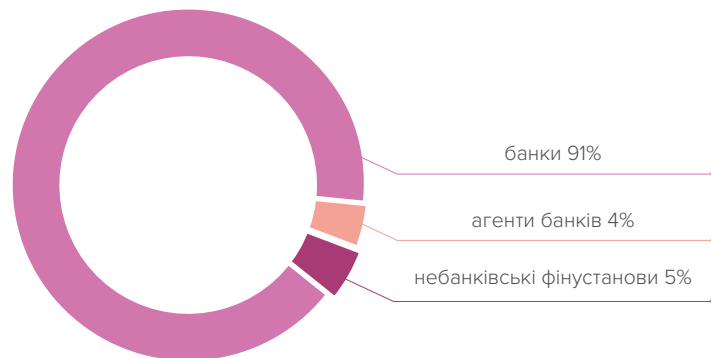
Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

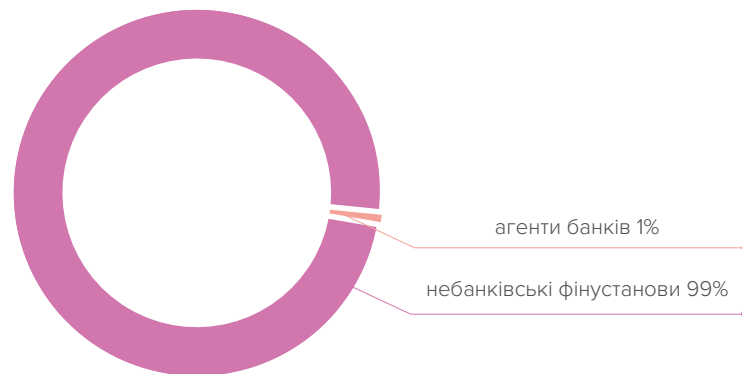

Розподіл ринку приймання платежів готівкою через платіжні пристрої за обсягами

- через пункти приймання готівки: 20 небанківських фінансових установ – учасників платіжних систем та 15 агентів банків.

Розподіл ринку приймання платежів готівкою через пункти приймання готівки за обсягами

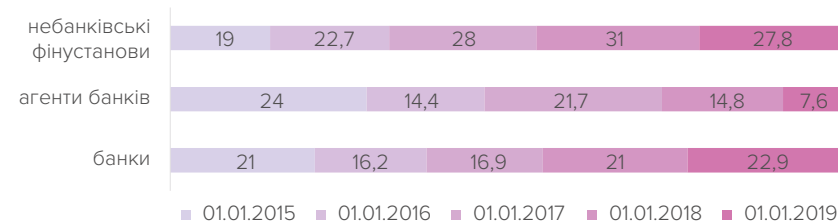

У 2018 році ринок послуг з приймання платежів готівкою за допомогою платіжних пристроїв характеризувався такими тенденціями (якщо порівняти з даними за 2017 рік).

Загальна кількість платіжних пристроїв зменшилася на 8,5 тис. шт., а саме:

- небанківських фінансових установ – на 3,2 тис. шт. внаслідок припинення надання окремими небанківськими фінансовими установами послуг з приймання платежів готівкою;
- агентів банків – на 7,2 тис. шт. завдяки зменшенню кількості агентів ліквідованих банків;
- кількість банківських платіжних пристроїв зросла на 1,9 тис. шт.

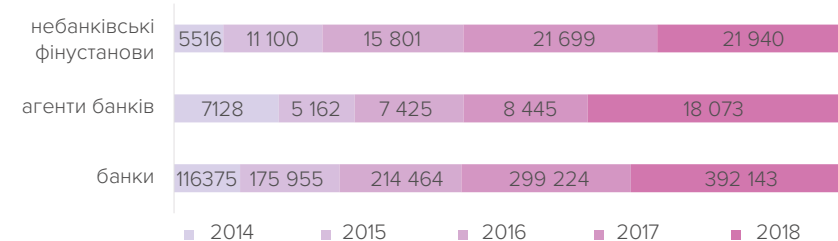
Кількість платіжних пристроїв, тис. шт.

Збільшилися на 102 788 млн грн обсяги готівки, прийнятої за допомогою платіжних пристроїв:

- небанківських фінансових установ – на 241 млн грн;
- агентів банків – на 9 628 млн грн за рахунок ТОВ "Айбокс" – лідера серед агентів банків;
- банків – на 92 919 млн грн за рахунок АТ КБ "ПРИВАТБАНК" – лідера серед банків.

Обсяги прийнятих платежів готівкою за допомогою платіжних пристроїв, млн грн

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6. Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

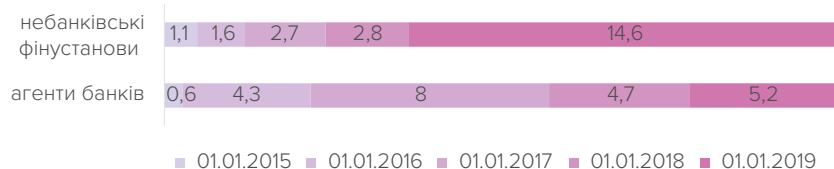
Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

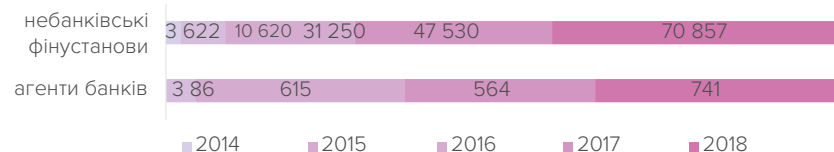

У 2018 році ринок послуг з приймання платежів готівкою через пункти приймання готівки характеризувався зростанням як кількості пунктів приймання готівки, так і обсягів прийнятих через них готівкових платежів.

Кількість пунктів приймання готівки, тис. шт.

Обсяги прийнятих платежів готівкою через пункти приймання готівки, млн грн

Загалом 2018 рік характеризувався стрімким зростанням (на 76%) обсягів платежів готівкою через пункти небанківських фінансових установ, якщо порівняти з даними за 2017 рік. Майже вся частка цього зростання припадає на операції ПАТ "Укрпошта", яке отримало ліцензію Національного банку на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків від 17.04.2018 № 64 та почало подавати статистичну звітність.

Електронні гроші

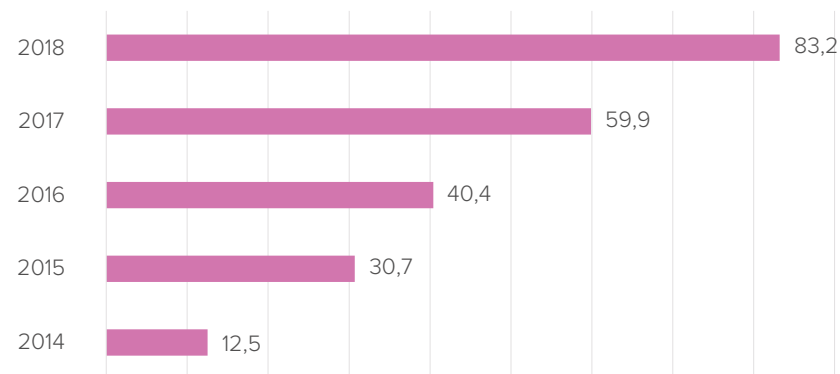
Аналіз інформації за останні п'ять років (у період з 2014 до 2018 року) свідчить, що ринок електронних грошей в Україні динамічно розвивається.

У 2018 році, якщо порівняти з 2017 роком, банки-емітенти збільшили:

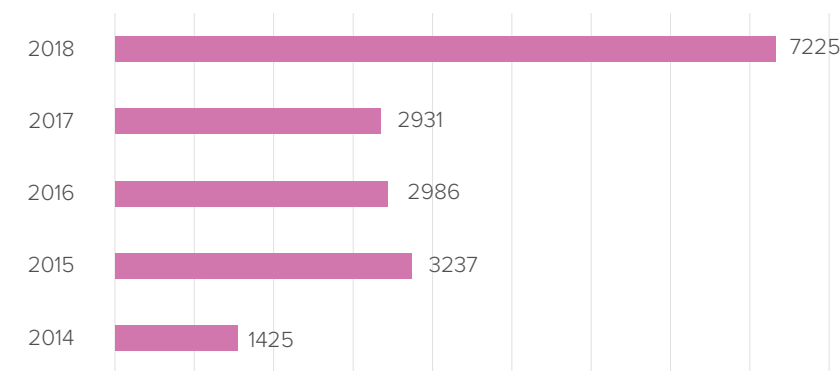
- обсяг випущених електронних грошей – із 59,9 млн грн до 83,2 млн грн (на 23,3 млн грн, або на 40%);

- обсяг операцій із електронними грошима – з 2 931 млн грн до 7 225 млн грн (на 4 294 млн грн, або майже у 2,5 раза);
- кількість "електронних гаманців" – з 52,9 млн шт. до 62,7 млн шт. (на 9,8 млн грн, або на 19%).

Обсяг випущених е-грошей, млн грн

Обсяг операцій із е-грошима, млн грн

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6. Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

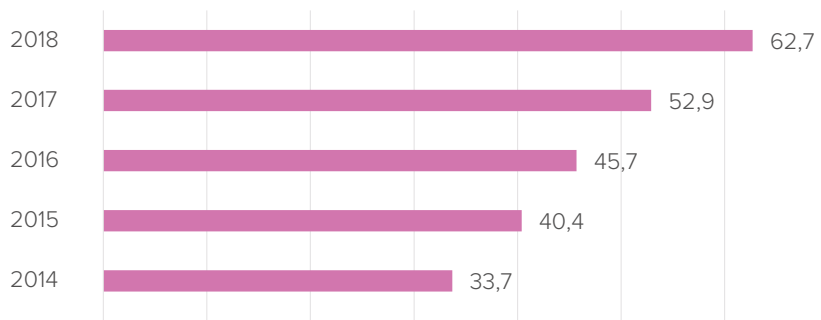
Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Загальна кількість "е-гаманців", млн шт.

У 2018 році банки здійснювали випуск та інші операції з такими електронними грошима:

- FORPOST (АТ "АЛЬФА-БАНК");
- "Максі" (АТ "ТАСКОМБАНК");
- "ГлобалМані" (АТ "КБ "ГЛОБУС");
- ХРАУ (АТ "БАНК СІЧ");
- "ЕЛЕКТРУМ" (АБ "УКРГАЗБАНК");
- ALFA-MONEY (АТ "АЛЬФА-БАНК");
- MasterCard (ПАТ "БАНК "ВОСТОК", АТ "АЛЬФА-БАНК", АТ "ТАСКОМБАНК", АТ КБ "ПРИВАТБАНК", АТ "ПУМБ", АТ "ОЩАДБАНК");
- Visa (АТ КБ "ПРИВАТБАНК", АТ "Ощадбанк", АТ "ПУМБ", АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК");
- "ПРОСТІР" (АБ "УКРГАЗБАНК", АТ "АЛЬФА-БАНК", АТ "ЮНЕКС БАНК", АТ "ПРАВЕКС БАНК").

Подобається

Коментувати

Поширити

Національний банк України

@NBUKraine

Наших читачів найбільше обурює, коли фінансові установи в односторонньому порядку змінюють умови укладених угод. Ми нагадуємо, що вже завтра Парламент може ухвалити Закон про захист прав споживачів фінпослуг, який дозволить усунути такі зловживання у фінсекторі #Radavote4reforms

Продовжуємо цікавитись думкою читачів!
У четвер Парламент може ухвалити ще один важливий закон - про захист прав споживачів фінпослуг, який підвищить довіру громадян до фінансового сектору. А що вас найбільше дратує при отриманні фінансових послуг?

16% "Непрозорість" ставок

12% Незахищеність даних

49% Одностороння зміна умов

23% Нав'язування послуг

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

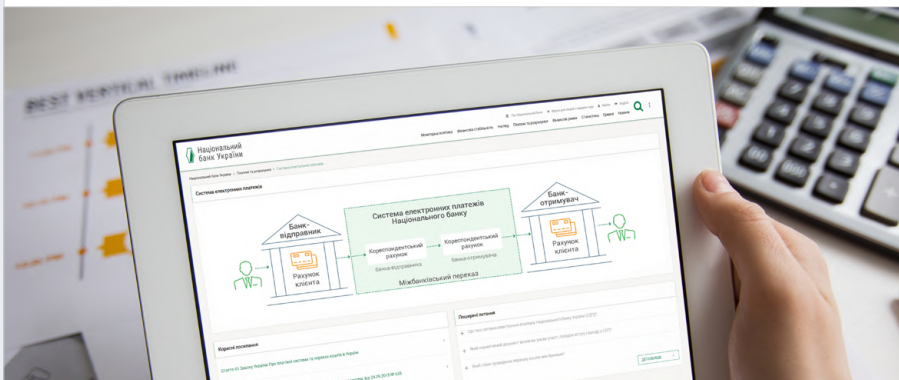
Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Система електронних платежів Національного банку України

У 2018 році ми забезпечили високий рівень проведення міжбанківських платежів у національній валюті та створили всі умови для задоволення потреб її учасників.

СЕП. Факти та цифри 2018 року

Валюта	гривня
Модель розрахунків	система валових розрахунків класу RTGS
Режими функціонування	файловий та режим реального часу
Категорія важливості	системно важлива платіжна система
Потенціал СЕП	10 млн платежів упродовж одного банківського дня
Учасники системи – юридичні особи станом на 01.01.2019	79 банків України; Державна казначейська служба України; Національний банк України
Кількість операцій за 2018 рік	357 млн платежів
Сума операцій за 2018 рік	25 трлн грн
Середньоденний обсяг операцій	1,4 млн платежів; 101 млрд грн

Структура платежів (за кількістю)	до 1 тис. грн – 53%; від 1 тис. грн до 100 тис. грн – 43%; від 100 тис. грн і більше – 4%
Структура платежів (за сумою)	до 1 тис. грн – менше 1%; від 1 тис. грн до 100 тис. грн – 7%; від 100 тис. грн і більше – 92%

2018 рік став першим роком функціонування нового покоління СЕП (СЕП-3). Відбулося переведення системи на нову платформу – промислове середовище серверів застосувань, завдяки чому істотно підвищилася її швидкодія та надійність.

За 2018 рік за допомогою СЕП здійснено 357,2 млн платежів (тобто середньоденне завантаження СЕП становило 1,43 млн платежів) на загальну суму понад 25,3 трлн грн. Середньодобовий коефіцієнт обігу коштів становив 1,59, а в окремі дні перевищував 3,7. Загалом за кількістю платежів СЕП виконала на 7% більше платежів, ніж у попередньому році, а за сумами – на 21%, коефіцієнт обігу коштів зріс на 59%.

Зараз триває робота над подальшим її розвитком, зокрема, переведенням СЕП на сучасні міжнародні стандарти обміну фінансовими повідомленнями і впровадження нових інноваційних інструментів безготівкового переказу коштів. Насамперед йдеться про впровадження стандартів ISO 13616 (номера банківського рахунку IBAN) та ISO 20022, що передбачає нові функціональні можливості і гармонізацію системи з європейськими та міжнародними платіжними інфраструктурами, директивами та стандартами. Також серед пріоритетів осучаснення системи на найближчі роки – запровадження миттєвих платежів, створення підґрунтя для цілодобової роботи системи у форматі 24/7, докорінне оновлення системи криптографічного захисту інформації Національного банку, розширення функціональності та інформаційної складової повідомлень.

Упродовж 2018 року:

- розроблено технічне завдання для нового покоління СЕП (шифр СЕП-3.2);

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

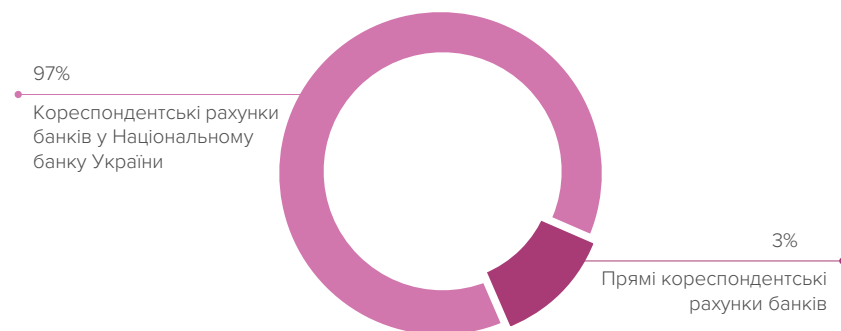
Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

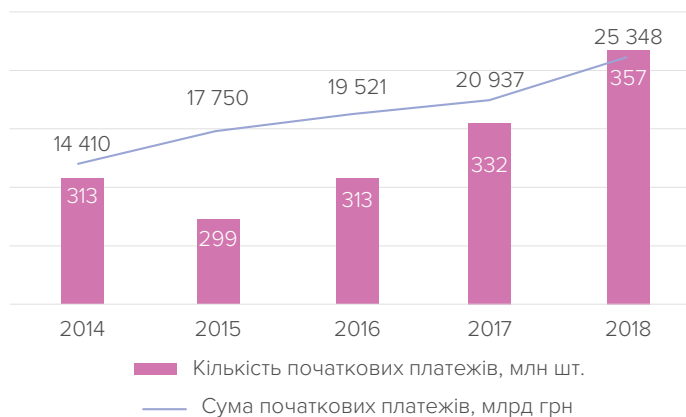

- розроблені та надані учасникам СЕП нові формати обміну інформацією з СЕП;
- розроблене програмне забезпечення СЕП;
- забезпечується функціонування стенду СЕП-3.2 для учасників СЕП.

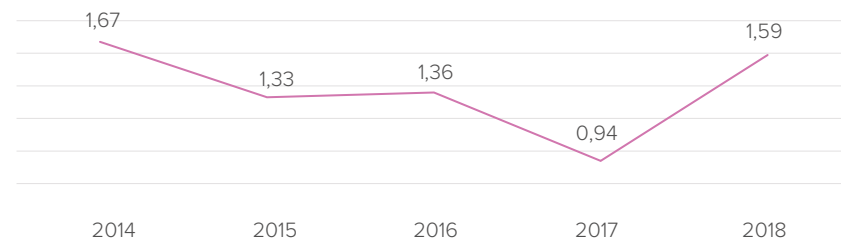
Міжбанківські перекази у гривні за прямими кореспондентськими рахунками банків та через СЕП

Обсяги платежів, здійснених через СЕП

Середньодобовий коефіцієнт обігу коштів за рахунками учасників СЕП

Подобається

Коментувати

Поширити

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

НПС "Український платіжний простір"

На початку 2018 року ми затвердили Стратегію розвитку Національної платіжної системи "Український платіжний простір" до 2022 року. І вже за наступні 12 місяців нам вдалося досягти цілей, поставлених нею щодо розширення інфраструктури прийому карток НПС "ПРОСТІР" та впровадження нових продуктів і сучасних технологій.

Учасники, емісія та операції з платіжними картками в НПС "ПРОСТІР"

Станом на 01 січня 2019 року учасниками НПС "ПРОСТІР" були 50 українських банків та національний оператор поштового зв'язку. Успішно здійснюють еквайринг та/або емісію платіжних карток ПРОСТІР 25 банків – учасників НПС "ПРОСТІР".

Упродовж 2018 року укладено нові договори приєднання до НПС "ПРОСТІР" з 5 банками, національним оператором поштового зв'язку та незалежним процесинговим центром (ТОВ "ІЗІ СОФТ"). Водночас 5 банків завершили участь в НПС "ПРОСТІР" через припинення банківської діяльності на ринку України.

Загальна кількість карток під брендом ПРОСТІР станом на 01 січня 2019 року досягла 586,2 тис. шт. Із них 459,4 тис. шт. – активних, частка яких проти початку 2018 року збільшилася на 11 в. п. і становила 78%.

За підсумками 2018 року обсяг операцій із використанням платіжних карток ПРОСТІР, емітованих банками-учасниками системи, зріс на 31,8% та досяг 21,4 млрд грн. Кількість таких операцій становила майже 10 млн шт.

Як свідчить звітність, 79,1% операцій за картками ПРОСТІР здійснюється у власній мережі банків-емітентів. Кількість міжбанківських трансакцій, оброблених Центральним маршрутизатором НПС "ПРОСТІР" за 2018 рік, становила майже 2,1 млн шт. (спостерігалось зростання на 37%, якщо порівняти з даними 2017 року), а їх обсяг зріс на 20% та становив 1 025,1 млн грн.

Міжбанківські трансакції, здійсненні з використанням платіжних карток НПС "ПРОСТІР"

Платіжна інфраструктура НПС "ПРОСТІР"

Упродовж 2018 року відбулося розширення інфраструктури приймання платіжних карток НПС "ПРОСТІР". Станом на 01 січня 2019 року вже 95% мережі торговельних платіжних терміналів України приймають до обслуговування картки НПС "ПРОСТІР". Це на 10 в. п. більше, ніж на початку 2018 року.

Кількість банкоматів, що обслуговують платіжні картки НПС "ПРОСТІР" станом на 01 січня 2019 року становила 17,0 тис. шт. (85% від загальної кількості банкоматів України, що на 5 в. п. більше, ніж на початку 2018 року).

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Торговельні платіжні термінали, що обслуговують картки НПС "ПРОСТІР", тис. шт.

Ключові досягнення НПС "ПРОСТІР" у 2018 році:

- збільшено до 95% частку платіжної інфраструктури, що приймає до обслуговування картки НПС "ПРОСТІР";
- реалізовано можливість здійснення міжбанківських переказів між картками ПРОСТІР та картками міжнародних платіжних систем;
- впроваджено додаткову верифікацію для здійснення безпечних розрахунків у мережі Інтернет;
- розширено продуктову лінійку ("ПРОСТІР-Класичний" та "ПРОСТІР-Винагорода");
- укладено угоду між НПС "ПРОСТІР" та UnionPay International щодо початку випуску кобейджингових карток ПРОСТІР-Unionpay;
- реалізовано проект на базі електронних грошей НПС "ПРОСТІР" із телекомунікаційним оператором;
- проведено низку ініціатив для держателів платіжних карток НПС "ПРОСТІР", спрямованих на популяризацію брэнда та використання продуктів системи.

👍 **Подобається** 💬 **Коментувати** ➦ **Поширити**

Слідкуйте за нами:

Національний банк України

@NBUKraine

Посилання на виступ Голови у Верховній Раді, що триває в дану хвилину: <http://rada.gov.ua/video/rada-tv/64430.html>

Національний банк України

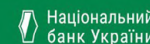
@NBUKraine

Прозорість - наріжний камінь діяльності #НБУ. Ми не лише зустрічаємось з клієнтами і партнерами, а і звітуємо перед @verkhovna_rada про свою діяльність як це передбачено Законом...

Національний банк України

@NBUKraine

Ключові тези з промови Голови Національного банку України Якова Смолія під час церемонії нагородження переможців Central Banking Awards 2019 #CBAwards #прозорийНБУ

Central Banking Award

Смолій Яків
Голова Національного банку України

Ця нагорода відзначає прогрес Національного банку України у підвищенні прозорості нашої роботи. Підвалини для підвищення прозорості було закладено щойно Національний банк отримав реальну інституційну незалежність і мандат для забезпечення цінової та фінансової стабільності.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Ми уважно стежимо за інноваційним розвитком фінансового сектору в Україні, адже вплив новітніх технологій на сучасний фінансовий ринок сьогодні важко переоцінити – вони дуже швидко проникають до сфери фінансової активності та кардинально змінюють традиційні способи управління фінансами.

Фінтех є абсолютним світовим трендом, який продовжує стрімко поширюватися.

Причини розвитку фінтех-сектору у світі пов'язані з:

- бурхливим розвитком інноваційних технологій;
- складною IT-інфраструктурою традиційних фінансових організацій, що не пристосована до оперативних трансформацій;
- зародженням нового покоління клієнтів банків, а також стартапів, які проникають зі своїми розробками в усі сфери.

Проте в Україні сьогодні стан фінтех-сектору перебуває на початковому етапі, а ринок дуже обмежений та сконцентрований переважно на онлайн-розрахунках та платежах.

На нашу думку, значну увагу слід приділяти перспективам розвитку фінансового та банківського секторів із точки зору інноваційних та діджитал-рішень.

Так, у 2018 році ми спільно з центральним банком Литовської Республіки домовилися про співпрацю в галузі фінансових інновацій та підписали відповідну угоду.

Основна мета співпраці полягає у створенні спільних програм для обміну досвідом та інформацією щодо регуляторних питань, трендів та тенденцій розвитку ринку, інновацій у сфері фінансових послуг, а також можливій участі у спільних інноваційних проєктах зі застосуванням ключових технологій, як-от цифрові та мобільні платежі, технологія блокчейн та розподілені реєстри, big data, платформи API та інші сфери нових технологій.

Крім двосторонньої співпраці, ми також маємо намір розвивати багатосторонній формат та розширювати співпрацю з іншими центральними банками у галузі фінтех.

У 2018 році ми активно працювали над власними проєктами, здатними стимулювати розвиток інноваційних фінансових послуг в Україні.

Так, з 05 листопада 2018 року банки можуть надавати свої послуги, використовуючи ідентифікацію через систему BankID Національного банку.

Українські громадяни вже можуть дистанційно отримувати не тільки адміністративні послуги, а й замовляти банківські (наприклад, відкрити дистанційно рахунок), фінансові та комерційні послуги, для яких потрібно проходити ідентифікацію особи.

На сьогодні тільки первинна ідентифікація фізичної особи повинна проводитися під час її фізичної присутності в банку.

Надалі, за умови, що банк (який провів первинну ідентифікацію) є абонентом системи BankID Національного банку, клієнт як фізична особа може використати цю систему для передачі своїх персональних даних іншому банку або небанківській установі, які підключені до BankID Національного банку та пропонують вигідні для клієнта послуги.

Якщо потрібно дистанційно відкрити рахунок, банк – отримувач інформації повинен виконувати комплексну перевірку (Cross-check) ідентифікаційних даних цього клієнта:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні ...

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

- з електронних копій його документів (наданих дистанційно);
- з електронного підпису (яким ця фізична особа підписує свої дані та угоду з банком);
- отриманих через систему BankID Національного банку.

За звітний рік до системи BankID Національного банку підключились два банки, а станом на початок 2019 року їх вже налічувалося чотири (АТ "Ощадбанк", АТ "КРЕДОБАНК", АТ "АБ "РАДАБАНК", АТ "МОТОР-БАНК"). Ще десять банків подали заявки на приєднання і перебувають на різних стадіях підключення до системи.

Небанківські фінансові установи також зможуть підключитися до системи BankID НБУ і налаштувати віддалені канали надання послуг.

Наприклад, зацікавленість мобільних операторів зумовлена запланованим запуском опції трансферу діючого номера абонента між операторами з травня 2019 року, але без ідентифікації та верифікації реалізувати це неможливо. Також інтерес до системи BankID спостерігається і в інших бізнес-сегментах, як-от мікrokредитування, страхування, операції з цінними паперами.

Ми працювали над гармонізацією українського законодавства у платіжній сфері. На український ринок ми плануємо залучити кращі міжнародні практики, зокрема ті, що стосуються підвищення безпеки та ефективності платежів, розвитку ринку платіжних послуг.

До того ж ми зосередились на імplementації в Україні норм Директиви ЄС PSD2, впровадження якої сприятиме інноваціям через відкриття ринку платіжних послуг для нових гравців і нових інноваційних методів оплати. Це великий проект, що потребує згуртованої роботи всіх учасників платіжного ринку, який дасть змогу Україні в перспективі успішно інтегруватися у світову спільноту.

В умовах сучасного світу банки втрачають своє ексклюзивне право на надання платіжних послуг клієнту. Так, в Європі все більше уваги приділяється діяльності платіжних установ, встановленню їх відповідальності, захисту прав споживачів платіжних послуг та їхніх фінансових даних.

Упродовж 2018 року ми реалізували пілотний проект з вивчення

можливості випуску власної цифрової валюти на базі технології блокчейн – е-гривні.

У рамках пілотного проекту в обіг було випущено обмежену кількість е-гривні, операції з використанням якої тестувались нашими співробітниками та учасниками ініціативної групи. Крім випробовування технології, здійснювався аналіз міжнародного досвіду, правових аспектів та макроекономічного ефекту.

У результаті ми отримали корисні висновки щодо е-гривні та цінний практичний досвід, який показав наші можливості і потенціал щодо впровадження подібних проектів.

Сьогодні також продовжуються роботи з вивчення можливого впливу е-гривні на екосистему платіжного ринку, потенційного попиту на е-гривню з боку фізичних осіб та професійних учасників ринку, юридичних аспектів впровадження е-гривні тощо.

Тож Україна рухається синхронно зі світовими інноваційними процесами. Інновації та діджиталізація фінансових послуг на всіх етапах є ефективним способом підвищення фінансової інклюзії в Україні, що є нашою стратегічною ціллю.

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Підвищення фінансової грамотності

Ми продовжуємо працювати над підвищенням фінансової обізнаності українців, зокрема за допомогою регіональних освітніх заходів та участі у всесвітній ініціативі Global Money Week.

Так, разом із партнерами – учасниками ринку ми продовжили у 2018 році проведення регіонального освітнього проекту "Дні фінансової обізнаності". У квітні 2018 року цей проект завітав до Полтави, де понад 2,6 тис. гостей заходу – студентів, школярів, викладачів навчальних закладів – мали змогу відвідати:

- тематичні лекції експертів фінансових ринків;
- тренінги з фінансової обізнаності;
- інтерактивні семінари для учнів та студентів;
- виставку Музею грошей Національного банку з експозицією українських грошей та сучасних пам'ятних монет.

Крім того, минулого року ми відвідали ще три обласні центри: Одесу, Суми та Запоріжжя зі серіями лекцій для студентів на фінансову тематику.

Також ми підтримали проведення Всеукраїнського турніру серед школярів, які закінчили щорічний курс "Фінансова грамотність". Метою конкурсу є оцінка ефективності курсу, який у експериментальному режимі вже прослухали 20 тисяч учнів. Змагання покликане виявити найталановитіших школярів

і залучити науковців, студентів та аспірантів закладів вищої освіти до роботи зі старшокласниками.

Турнір проводився на регіональному та всеукраїнському рівнях, останній складався з двох турів. Фінальний другий тур всеукраїнського етапу, на якому визначені переможці, відбувся 3-4 грудня 2018 року в Києві.

Global Money Week в Україні

Уже вшосте ми підтримали всесвітню ініціативу Global Money Week, ставши ініціатором проведення цього масштабного заходу в Україні. З-поміж іншого нам вдалося об'єднати навколо себе партнерів: проект Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) "Трансформація фінансового сектору", Міністерство освіти і науки України, Університет банківської справи та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

До участі в заходах Global Money Week долучилися волонтери, громадські організації, заклади загальної середньої освіти, технікуми, коледжі, інститути та університети, педагоги та представники фінансових установ і комерційних компаній.

- 12 – 18 березня 2018 року під гаслом "Гроші мають значення" по всій Україні проведено низку масштабних пізнавально-навчальних та інтерактивних заходів для активної молоді: настільні ігри Cash-flow (бізнес-симулятор), фінансові брейн-ринги, інтерактивні бліц-ігри, заняття з планування сімейного бюджету, круглі столи тощо. Мета цих заходів – допомогти молоді ухвалювати самостійні фінансові рішення та набути практичні навички в галузі управління грошовими потоками. Учасниками заходів стали майже 150 тисяч учнів і студентів;
- 14 та 15 березня у центральному офісі Національного банку в Києві відбулися дебати щодо переваг безготівкових розрахунків та банківських заощаджень, під час яких молодь Києва продемонструвала свої інтелектуальні та ораторські здібності. Участь у цих командних інтелектуальних іграх взяли близько 100 студентів шести столичних закладів вищої освіти;
- 17 березня ми провели серед студентів київських закладів вищої освіти велику фінансову гру-симулятор "Життєвий капітал", яка є українським аналогом гри Cash-flow. Одночасно

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

за 14 ігровими столами зібралися 120 молодих людей. Учасники гри здобули практичні навички, необхідні для ухвалення фінансових рішень у реальному житті;

- 18 березня ми вперше провели День відкритих дверей для 500 членів родин та друзів працівників Національного банку. Цей захід став завершальним у рамках Global Money Week. Екскурсиводи, якими були волонтери – працівники регулятора, провели 21 екскурсію будівлею Національного банку. Гостями заходу також були Надзвичайний і Повноважний посол США в Україні Марі Йованович та співробітники посольства.

Спеціально до Global Money Week Музей грошей Національного банку розробив нову програму для учнів та студентів, яка складалася з:

- тематичної екскурсії "До 100-річчя Української революції";
- оглядової екскурсії – інтерактивного квесту;
- серії лекцій "Грошовий обіг в Україні у часи Київської Русі", "Грошовий обіг в Україні у Другій світовій війні" та "Поведінкова економіка: як ми ухвалюємо фінансові рішення".

За час проведення Global Money Week до Музею грошей Національного банку завітали майже 1 000 гостей.

Подобається

Коментувати

Поширити

Національний банк України

@NBKkraine

"Ми будемо триматись обраного шляху й надалі. Ми відкриті до обміну кращими практиками зі спільнотою центральних банків",- наголосив Яків Смолій під час церемонії нагородження переможців Central Banking Awards 2019.

Національний банк України

@NBKkraine

#НБУ у вересні надав можливість банкам отримувати інформацію з Кредитного реєстру: <http://goo.gl/8c3Fyn>

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 6.
Фінансова інклюзія

Доступ громадян України до фінансових послуг

Платежі та розрахунки

Система електронних платежів Національного банку України

НПС "Український платіжний простір"

Сприяння інноваційному розвитку в Україні

Підвищення фінансової грамотності

Музей грошей ...

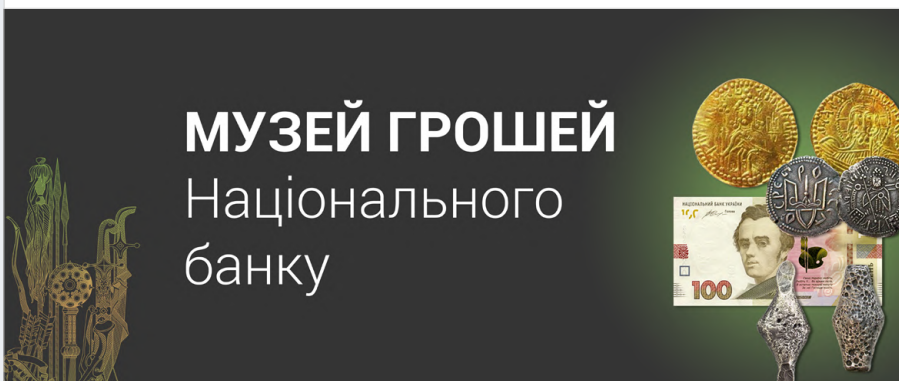
Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Музей грошей

Музей грошей є важливим компонентом стратегії комунікацій Національного банку.

У 2018 році музей продовжив втілювати в життя гасло "Відкритий музей – відкритий Національний банк". За рік він прийняв 6 103 відвідувачі та провів 278 екскурсій.

Водночас програма музею була суттєво розширена: розроблені та проведені 26 інтерактивних квестів, 20 лекцій, зокрема виїзних. Запроваджено новий формат – пішохідна екскурсія "Інститутська – фінансовий центр Києва у XIX столітті".

На сьогодні у переліку екскурсій, квестів і лекцій:

- оглядова екскурсія "Історія грошового обігу і пам'ятні монети України";
- квест "У пошуках скарбів";
- квест "Захист грошей";
- лекція "Поведінкова економіка: як ми ухвалюємо фінансові рішення".

Відтепер кожна екскурсія в Музеї грошей розпочинається у вишуканій Операційній залі головного корпусу Національного банку, де гості музею знайомляться з історією будівлі. У програму оглядової екскурсії включено розповідь про роль і функції центрального банку.

Окрім постійної експозиції, ми також організували дві тимчасові виїзні виставки:

- перша відбулася в рамках квітневого роад-шоу "Дні фінансової обізнаності" у Полтаві, з її змістом ознайомилися учасники 63 екскурсій. Друга виставка експонувалася в рамках "Укрфілекспо-2018";
- спеціально до цього заходу Музей грошей розробив експозицію "Гроші-марки", а також підготував і провів дві тематичні лекції, присвячені шагам, грошам-маркам часів Української Народної Республіки, а також історії грошового обігу в Україні.

У 2018 році продовжувалася робота над створенням нового Освітньо-інформаційного центру Національного банку, відкриття якого заплановане на 2022 рік. Зокрема затверджено нову локацію майбутнього центру, розпочалися передпроектні дослідницькі роботи та розробка концепції.

Новий, сучасний відкритий Освітньо-інформаційний центр стане культурним та освітнім простором для відвідувачів і має на меті:

- розповісти населенню про основні функції регулятора;
- навчити правильно використовувати свої фінанси;
- підвищити рівень довіри до банківської системи;
- залучити до активного використання фінансових послуг.

Новий Освітньо-інформаційний центр поєднуватиме в собі велику класичну музейну частину про гроші, їхню історію в Україні й у світі та сучасні технологічні рішення. У центрі розміщуватимуться інтерактивні навчальні та ігрові зони, приміщення для проведення заходів. Згідно з планом проекту центр щороку прийматиме 100 000 відвідувачів.

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.
Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

7 Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

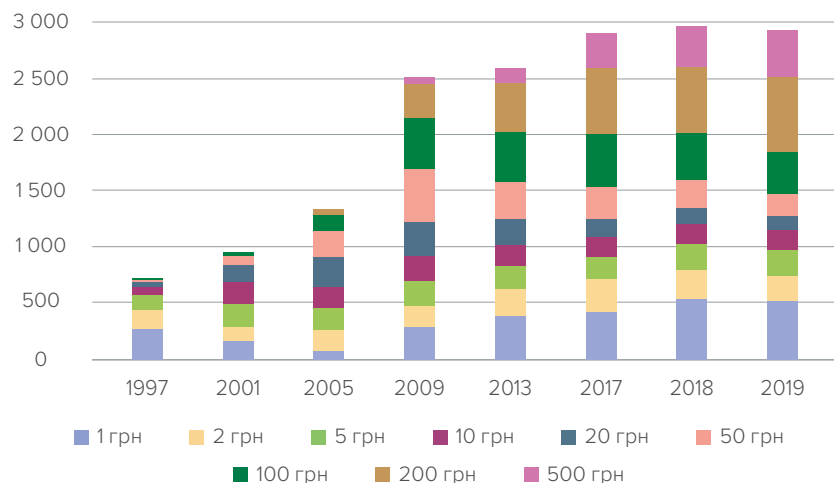
#прозорийНБУ #СтратегіяНБУ #гривня #coins #NBUResearch

Забезпечення готівкового обігу

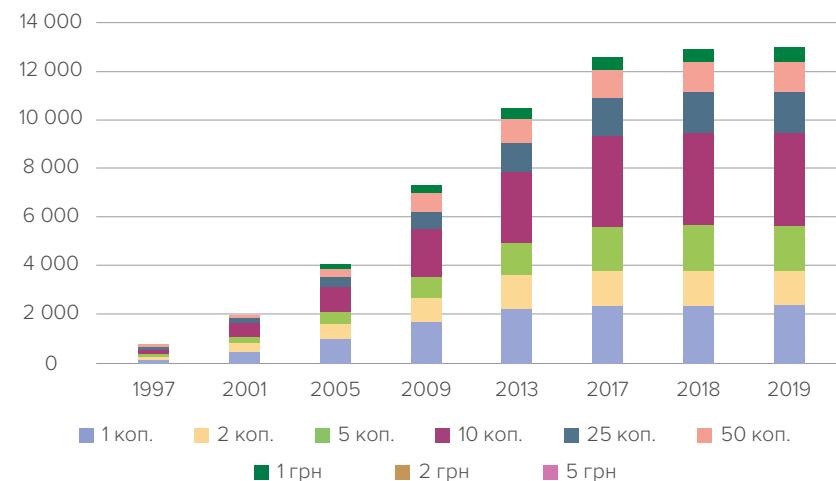
Станом на 01 січня 2019 року в готівковому обігу країни перебувало банкнот і монет на загальну суму 400,1 млрд грн. Це на 38,6 млрд грн, або на 10,7% більше ніж на початок 2018 року (361,5 млрд грн).

Кількість банкнот в обігу (на початок року), млн шт.

Зокрема, в обігу перебувало 2,95 млрд шт. банкнот на суму 397,8 млрд грн, 13,1 млрд шт. розмінних та обігових монет на суму майже 2,3 млрд грн, 15,8 млн шт. пам'ятних та інвестиційних монет на суму 87,7 млн грн. Загалом упродовж 2018 року кількість банкнот в обігу зменшилася на 23,8 млн шт. (на 0,8%), натомість монет – збільшилася на 118,0 млн шт. (на 0,9%).

Кількість монет в обігу (на початок року), млн шт.

Станом на 01 січня 2019 року на одного українця припадало 69 банкнот та 293 розмінні монети.

Готівково-грошовий обіг в Україні

Готівково-грошовий обіг в Україні у 2018 році характеризувався збільшенням готівки в обігу.

Залишки готівки в касах банків на 01 січня 2019 року становили 36,5 млрд грн, що є максимальним обсягом з початку грошової реформи 1996 року. За 2018 рік залишки зросли на 7,5 млрд грн, або на 25,8%, якщо порівняти з початком року.

Упродовж 2018 року спостерігалось зростання надходжень готівки до кас банків, якщо порівняти з відповідним періодом 2017 року, на 278,3 млрд грн, або на 15,4% – до 2083,1 млрд грн.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

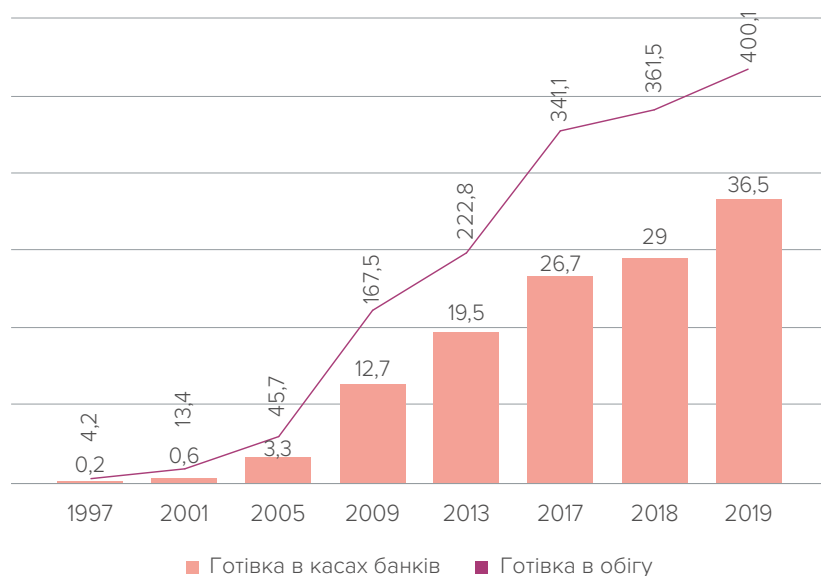
Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

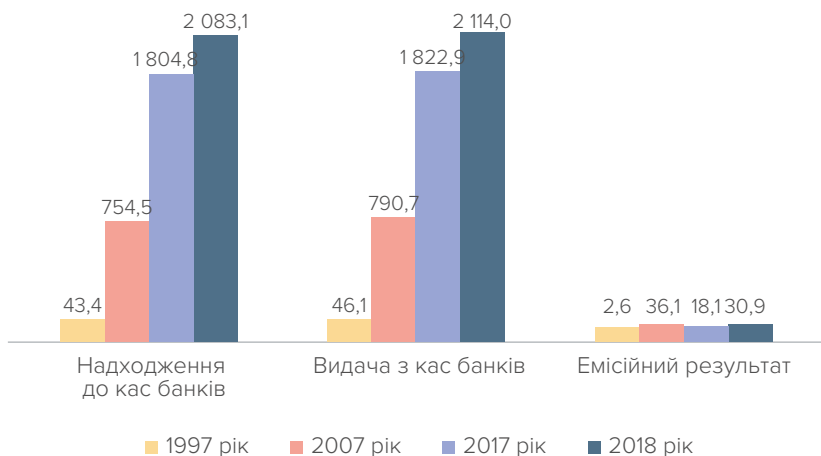
Слідуйте за нами:

Залишки готівки в обігу та залишки готівки в касах банків (на початок року), млрд грн

Касові обороти банків України, млрд грн

Якщо порівняти з 2017 роком, значно збільшилися:

- надходження з використанням платіжних карток – на 146,3 млрд грн, або на 23,3% – до 775,5 млрд грн;
- надходження торговельної виручки – на 62,4 млрд грн, або на 9,3% – до 730,9 млрд грн;
- від продажу іноземної валюти – на 42,7 млрд грн, або на 65,7% – до 107,6 млрд грн;
- надходження виручки від усіх видів послуг – на 12,5 млрд грн, або на 8,7% – до 155,7 млрд грн.

Видача готівки із кас банків у 2018 році становила 2114,1 млрд грн, що на 291,1 млрд грн, або на 16,0% більше, ніж у 2017 році.

Найбільше за 2018 рік збільшилися:

- видачі з використанням платіжних карток – на 274,6 млрд грн, або на 21,6% – до 1547,6 млрд грн;
- видачі за придбану іноземну валюту – на 25,7 млрд грн, або на 21,5% – до 144,8 млрд грн;
- видачі підкріплення підприємствам поштового зв'язку – на 11,0 млрд грн, або на 10,2% – до 118,9 млрд грн;
- видачі кредитів готівкою – на 2,8 млрд грн, або на 47,1% – до 8,7 млрд грн.

Сальдо валютно-обмінних операцій – перевищення видач готівки за придбану іноземну валюту над надходженнями від продажу іноземної валюти – за 2018 рік становило 37,2 млрд грн (у 2017 році – 54,2 млрд грн).

У 2018 році забезпечення банків на території Донецької та Луганської областей, що контролюється українською владою, необхідними обсягами готівки здійснювалося через підрозділи грошового обігу в Запорізькій, Дніпропетровській та Харківській областях насамперед для видачі пенсій, заробітних плат і соціальних виплат. Її сума за 2018 рік становила 14 407,3 млн грн (за 2017 рік – 14 446,5 млн грн).

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.
Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Про стан перерахування готівки

За 2018 рік до підрозділів грошового обігу та Центрального сховища надійшло до перерахування майже 1,59 млрд шт. банкнот, зокрема від банків – 1,22 млрд шт. банкнот, що менше на 0,13 млрд шт. банкнот, ніж у 2017 році (1,72 млрд шт. банкнот).

Зменшення обсягів готівки, що підлягають перерахуванню, відбулося в основному через зниження обсягів надходжень від банків і припинення упродовж 2018 року касового обслуговування банків підрозділами грошового обігу Національного банку у Волинській, Херсонській та Чернівецькій областях.

Також за 2018 рік перераховано 1,56 млрд шт. банкнот (98,0% від надходжень), що менше на 0,1 млрд шт., ніж у 2017 році (1,65 млрд шт.), зокрема автоматизованими системами оброблення банкнот – 1,49 млрд шт. банкнот (95,5% від перерахованих банкнот за 2018 рік).

Вилучення зношених банкнот та приймання невідсортованих банкнот

За підсумками 2018 року підрозділами грошового обігу, Центральним сховищем та уповноваженими банками вилучено з обігу 664,3 млн штук зношених банкнот на суму 46 827,5 млн грн. Це менше за кількістю майже на 11%, ніж за 2017 рік (749,2 млн штук на суму 48 335,5 млн грн).

Зменшення вилучення з обігу зношених банкнот відбулося за номіналами 1, 2, 5, 10, 50, 100 та 500 гривень у межах 4% – 23%. За номіналом 200 гривень спостерігається незначне зростання вилучення зношених банкнот (на 4%).

Тарифна політика Національного банку

За 2018 рік підрозділи грошового обігу та Центральне сховище отримали доходів за касове обслуговування банків на загальну суму 117,8 млн грн, зокрема за розмінні монети – 246 тис. грн (їх тарифікація здійснюється з 01 серпня 2018 року).

Якщо порівняти з 2017 роком, показник отримання доходів за касове обслуговування банків у 2018 році зменшився на 37% (186,2 млн грн).

Центральне сховище у 2018 році отримало доходів за касове обслуговування банків на суму 27,6 млн грн, що становило 24% від загальної суми доходу за касове обслуговування банків.

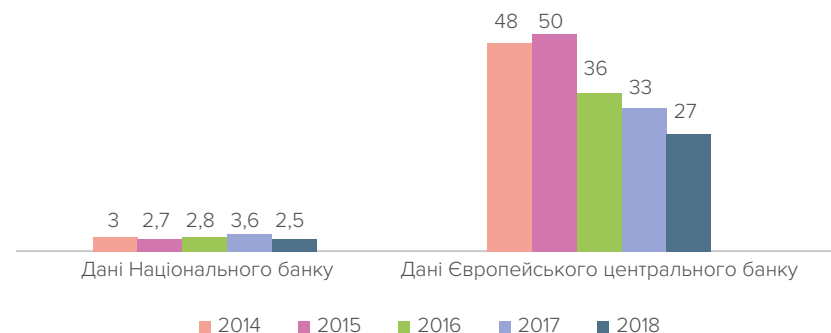
Вилучення з обігу підроблених грошових знаків

Національний банк здійснює моніторинг стану вилучення з обігу підроблених грошових знаків та констатує низький рівень підроблення банкнот національної валюти.

Кількість вилучених з обігу в банківській системі України підроблених банкнот гривні у 2018 році зменшилася та становила 0,00025% від загальної кількості готівки, що перебувала в грошовому обігу. Тобто на один мільйон справжніх банкнот гривні припадало близько 2,5 шт. підробок (у 2016 році – 3,6 шт.).

У країнах Європейського Союзу, за даними офіційного сайту Європейського центрального банку, у 2018 році цей показник становив приблизно 27 шт. підроблених банкнот євро.

Кількість підроблених банкнот на 1 млн справжніх банкнот, шт.

Упродовж 2018 року з обігу вилучено майже 7,4 тис. шт. підроблених банкнот національної валюти на суму 2,1 млн грн (у 2017 році – майже 10,5 тис. шт. підроблених банкнот національної валюти на суму 3,6 млн грн).

Результати 2018 року продемонстрували зменшення кількості підроблених банкнот, зокрема:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.
Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

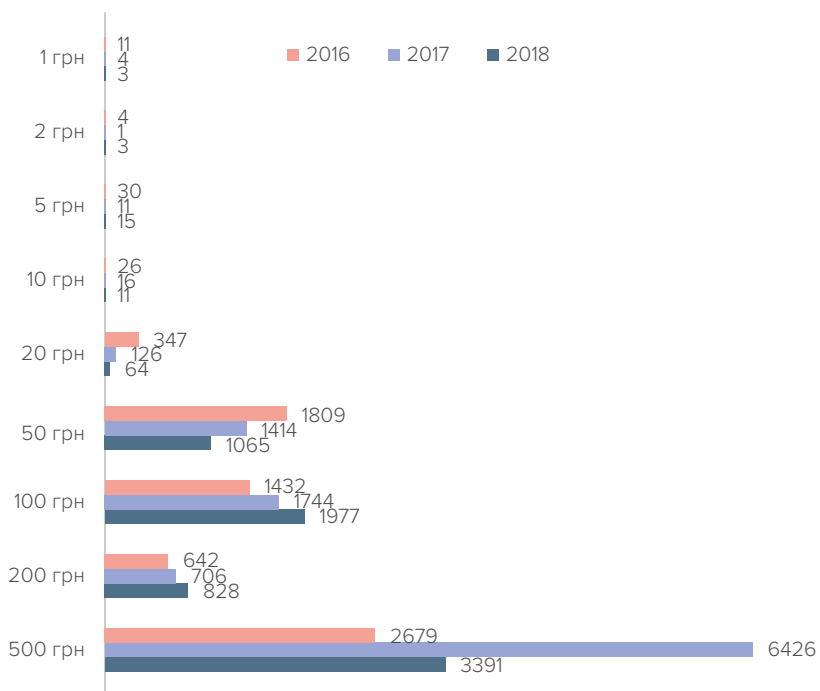
- номіналом 500 грн та 20 грн – удвічі;
- номіналом 50 грн – на 25%;
- зростання кількості вилучених підроблених банкнот номіналом 200 грн (на 17%) та 100 грн (на 13%).

Переважна кількість (99%) вилучених з обігу підроблених банкнот припадала на банкноти чотирьох номіналів:

- 500 грн (46% від загальної кількості вилучених підробок та 80% від їх загальної суми);
- 100 грн (27% та 9%);
- 50 грн (15% та 3%);
- 200 грн (11% та 8%).

Інші вилучені з обігу підроблені банкноти номіналами 1, 2, 5, 10, 20 грн становили лише 1%.

Кількість вилучених підроблених банкнот гривні за номіналами, шт.

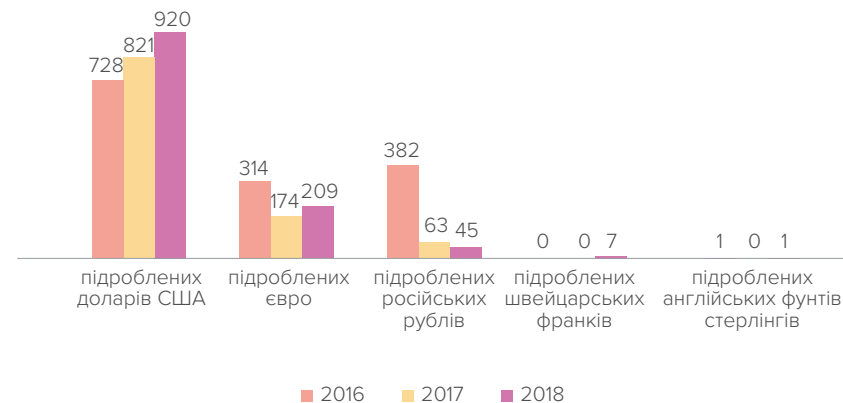

Серед вилучених з обігу у 2018 році підроблених банкнот іноземної валюти переважали:

- долари США (78% від загальної кількості всіх вилучених підроблених банкнот іноземної валюти);
- євро (17%);
- російські рублі (4%);
- швейцарські франки та англійські фунти стерлінгів (1%).

Водночас підробки номіналом 100 доларів становили 97% від загальної кількості вилучених підроблених доларів США, підробки номіналом 50 та 200 євро – 45% та 36% від загальної кількості вилучених підроблених євро відповідно, 5000 російських рублів – 78% від загальної кількості вилучених підроблених російських рублів.

Кількість вилучених підроблених банкнот іноземної валюти, шт.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.
Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Випуск та реалізація пам'ятних та інвестиційних монет

У 2018 році ми ввели в обіг 41 пам'ятну монету (35 найменувань) загальним тиражем 3 996 500 штук, з яких 13 – срібних, 25 – з недорогоцінних металів, 3 – зі сплаву на основі цинку.

Також випущено п'ять пам'ятних медалей загальним тиражем 83 500 штук. Технічною новинкою став випуск набору срібних шестикутних монет до ювілею Національної академії наук України, та випуск срібної медалі "Маріїнський палац" у формі еліпсу.

У 2018 році ми започаткували спеціальні випуски пам'ятних монет із недорогоцінних металів: "Захисникам Донецького аеропорту", "День українського добровольця", "100 річчя створення Українського військово-морського флоту". Вони присвячені загальнодержавній тематиці та виконують функцію законного платіжного засобу.

У 2018 році випуском пам'ятних монет "Автономна Республіка Крим", "Місто Київ", "Місто Севастополь" ми завершили серію "Області України". Випуском пам'ятних монет відзначено: 100-річчя утворення Товариства Червоного Хреста України, досягнення збірної України на зимових Паралімпійських іграх 2018 року, ювілеї видатних особистостей України: Л. Гузара, І. Нечуя-Левицького, В. Глушка, О. Авілової, О. Коломійченка, О. Шалімова, Л. Жаботинського.

Реалізацію пам'ятних та інвестиційних монет здійснювали підрозділи Національного банку і банки-дистриб'ютори з продажу пам'ятних монет України. На внутрішньому ринку ми реалізували 3,5 млн шт. нумізматичної продукції на загальну суму 274 млн грн, зокрема:

- 3,1 млн шт. пам'ятних монет на загальну суму 139,8 млн грн (золотих – 1,6 тис. шт., срібних – 65,8 тис. шт., з недорогоцінних металів – 1 млн шт. та монет зі сплаву на основі цинку – 2 млн шт.);
- 32 тис. шт. інвестиційних монет на загальну суму 110,3 млн грн, (зі золота – 6,5 тис. шт., зі срібла – 25,5 тис. шт.).

У 2018 році кількість реалізованих нами пам'ятних монет зроста майже втричі проти 2017 року (у 2017 році продано 1,2 млн пам'ятних монет на загальну суму 106,2 млн грн).

Удвічі зростає кількість реалізованих нами інвестиційних монет (у 2017 році реалізовано майже 15,9 тис. інвестиційних монет

на загальну суму 82,6 млн грн, із них золотих – 5,2 тис. шт. та срібних – 10,7 тис. шт.).

Загалом у 2018 році на внутрішньому ринку ми отримали 245,6 млн грн доходу від реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної та супутньої продукції та сплатили до бюджету податків на суму 23,1 млн грн.

За 2018 рік ми викупили в населення 260 шт. інвестиційних монет України (із золота – 243 шт. та срібла – 17 шт.). Це менше 1% від загальної кількості реалізованих у 2018 році інвестиційних монет, що підтверджує попит громадян на цю продукцію та її інвестиційний характер.

Ще одним каналом продажу пам'ятних монет були аукціони. У 2018 році відбулося чотири аукціони з продажу пам'ятних монет "25 років незалежності України", під час яких ми продали 63 золоті монети на загальну суму 9,2 млн грн.

Для гарантованої купівлі пам'ятних монет та сувенірної продукції населення активно користувалось автоматизованою системою попереднього онлайн-замовлення. У 2018 році можливості онлайн-замовлення через цю систему були поширені на замовлення сувенірної продукції та наборів пам'ятних монет, сувенірної продукції нових випусків, а також на пам'ятні монети попередніх років випуску.

Зокрема у 2018 році через систему онлайн-замовлень реалізовано 111 найменувань пам'ятних монет і сувенірної продукції, також замовлено 524,7 тис. шт. продукції, з яких реалізовано майже 400 тис. монет та сувенірної продукції (або 76% від замовленої кількості продукції).

Важливим кроком у 2018 році стало впровадження безготівкових розрахунків із використанням електронних платіжних засобів під час реалізації нумізматичної продукції в підрозділах Національного банку.

Загалом річний плановий показник доходу від продажу інвестиційних і пам'ятних монет, сувенірної продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках за 2018 рік виконано на 132,5% і становить 245,6 млн грн.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

У 2018 році відбувся традиційний щорічний конкурс на визначення кращої монети року України (за 2017 рік). Переможцем визнано пам'ятну монету "Колесо життя" (срібло, номінал 10 гривень), автори ескізів – В. Таран, О. Харук, С. Харук; скульптор – В. Дем'яненко, програмне моделювання – В. Андріянов.

У номінації "Унікальне ідейне рішення" перемогу розділили пам'ятні монети "Колесо життя" та "До 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років" (нейзильбер, номінал 5 грн), автори ескізів – В. Таран, О. Харук, С. Харук; скульптори – В. Дем'яненко, В. Атаманчук.

У номінації "Найкраще художнє рішення" перемогли пам'ятні монети "Косівський розпис" (срібло, номінал 10 гривень, нейзильбер, номінал 5 гривень), автори ескізів – В. Таран, О. Харук, С. Харук; скульптор – В. Атаманчук.

У 2018 році реалізовано за кордон нумізматичної продукції на суму майже 21 млн грн в еквіваленті (понад 165 тис. євро та 531 тис. дол. США), це понад 22 тис. пам'ятних та інвестиційних монет. Успішно освоювалися ринки збуту в США, Німеччині, Гонконгу, Південній Кореї і через транснаціональні дистриб'юторські мережі в інших країнах світу.

Упродовж 2018 року ми продовжували роботу, спрямовану на просування української нумізматичної продукції на міжнародному профільному ринку. Пам'ятні та інвестиційні монети України, сувенірна продукція були представлені на експозиціях на Всесвітньому ярмарку грошей у Берліні (Німеччина), Міжнародній конвенції Американської нумізматичної асоціації у Філадельфії (США), міжнародних виставках у Празі (Чехія) та Вільнюсі (Литва).

Стратегічні ініціативи Національного банку та плани на 2019 рік у сфері готівково-грошового обігу

Серед основних стратегічних ініціатив і планів Національного банку на 2019 рік в сфері готівково-грошового обігу можна виокремити такі:

- оптимізація номінального ряду банкнот і монет;
- залучення до процесів готівкового обігу в регіонах інфраструктури третіх учасників (СІТ-компаній) через ліцензування юридичних осіб щодо надання банкам послуг з інкасації;
- розроблення концепції функціонування системи контролю за готівковим обігом в Україні в частині забезпечення належної якості готівки в обігу, дотримання вимог щодо технічної оснащеності та організації заходів безпеки всіма учасниками готівкового циклу (Cash Supervision);
- удосконалення нормативного врегулювання обмежень на розрахунки готівкою суб'єктами господарювання та фізособами;
- формування виваженої тарифної політики у сфері готівкового обігу;
- створення в Національному банку центру компетенції з протидії підробленню грошових знаків із централізованим проведенням досліджень та аналізом підробок національної та іноземної валюти;
- організація нового каналу реалізації нумізматичної продукції – (запуск Інтернет-магазину).

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.
Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень ...

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Розвиток досліджень

Дослідження Національного банку були зосереджені у сферах монетарної політики, макропруденційного регулювання і макроекономічного моделювання. Ці напрями визначені пріоритетними в нашій дослідницькій роботі в період до 2021 року. Також ми продовжили інтегруватися до світової науково-дослідницької спільноти, активно залучаючи до своїх досліджень і наукових заходів визнаних у світі науковців та експертів.

За напрямом монетарної політики наші дослідники у 2018 році визначали рівень нейтральної процентної ставки, оптимальної для досягнення інфляційних цілей і потенційного рівня ВВП, вивчали особливості поширення міжнародних шоків на країни регіону, а також розпочали роботу над проектом, що спрямований на вивчення дезінфляції (сповільнення темпів зростання цін) у малій відкритій економіці.

У сфері фінансової стабільності та макропруденційного регулювання увагу дослідників було зосереджено на вивченні ефекту поширення зовнішніх шоків і реакції банків на них, а також макроекономічних ефектів від запровадження пруденційних інструментів.

У 2018 році дослідники Національного банку займалися розробленням моделей для наукастину (тобто аналізу та прогнозування у режимі реального часу) і короткострокових прогнозів, що ґрунтуються на опитуваннях щодо стану ділової активності та даних, отриманих з онлайн-джерел.

Ми активізували роботу над розробленням динамічної стохастичної моделі загальної рівноваги (DSGE Model) для України. Поштовхом для цього став практичний семінар "Застосування DSGE моделей у центральних банках". У цьому заході, крім фахівців Національного банку, взяли участь представники 13 центральних банків та іноземні науковці, зокрема професор університету Оксфорду та університету Павії Гвідо Аскарі, незалежний консультант, розробник відкритої платформи макроекономічного моделювання IRIS Toolbox Яромір Бенеш. Учасники заходу обмінялись досвідом у сфері розвитку та застосування DSGE моделей, обговорили основні тренди в моделюванні та розробили рекомендації щодо ефективного використання DSGE моделей на практиці.

Співпраця у сфері досліджень розвивалася також завдяки міжнародним дослідницьким програмам Національного банку. Так, у межах програми тимчасового залучення дослідників (Secondment) проведено відкритий дослідницький семінар, присвячений дезінфляції у малій відкритій економіці, і опубліковано статтю на тему макроекономічних ефектів від запровадження додаткової вимоги до українських банків з 2020 року у вигляді формування буферу запасу капіталу під час економічного зростання. Результати дослідження засвідчили ефективність поступової імплементації такої вимоги з попереднім оголошенням, що відповідає задекларованій Стратегії Національного банку.

Результати досліджень за програмою запрошених науковців (Visiting Scholar Program) у 2018 році презентувано на численних семінарах і конференціях як у Національному банку, так і за кордоном, зокрема в Інституті перехідних економік Банку Фінляндії (BOFIT) та університеті Суонсі. Йдеться про статті і робочі матеріали, присвячені онлайн-моніторингу цін, запровадженому Національним банком, і їх відповідності офіційній статистиці інфляції, впливу військових дій на Сході України на якість активів у банківській системі, зв'язку між структурою філій і підрозділів банків та їх кредитним портфелем. У підготовці даних матеріалів брали участь не лише відомі іноземні фахівці, наприклад, Олександр Талавера з Бірмінгемського Університету, а й наші дослідники – Андрій Цапін, Олександр Фарина, Тетяна Юхименко.

Для розвитку наукового потенціалу і залучення молодих дослідників у 2018 році ми організували дві масштабні конференції.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Перша з них – "Інтеграційні тренди в Європі та їх вплив на регіон" – проведена разом із центральним банком Польщі за підтримки Варшавської школи економіки, Університету банківської справи та Львівського Національного університету ім. І. Франка. Друга – вже традиційна конференція "Банківський сектор та монетарна політика: перспективи розвитку" – організована спільно із Київською школою економіки. Дослідники, які підготували найкращі доповіді, стали учасниками програми дослідницького стажування і були працевлаштовані в Департаменті монетарної політики та економічного аналізу.

Щорічну дослідницьку конференцію, яку організовує Національний банк України разом з Народним банком Польщі за підтримки Київської школи економіки та Уряду Канади, цього року присвячено взаємодії фіскальної та монетарної політики. Цей захід зібрав понад 350 учасників з 114 міжнародних фінансових, академічних установ і державних інституцій. Програма конференції складалась із чотирьох дослідницьких сесій та двох секцій, в яких обговорювалися практичні питання ухвалення політичних рішень. Спікерами та дискусантами виступили всесвітньовідомі експерти та науковці: професор Каліфорнійського університету (Берклі) Алан Ауербах, заступник Голови Ріксбанку Сесілія Скінслі, член Ради з монетарної політики Національного банку Польщі Єжи Осятиньски, Голова Ради Національного банку Грузії Коба Гвенетадзе, заступник Голови Національного банку Чехії Моймір Гампл, заступник директора дослідницького департаменту МВФ Джонатан Острі, голова дослідницького департаменту Ріксбанку Еспер Лінде та інші відомі дослідники і представники міжнародних фінансових інституцій. Уперше конспект виступів конференції було опубліковано у виданні Global Banking & Finance Review. Учасники конференції також провели низку лекцій для українських студентів, в яких розповіли про проблеми та перспективи податкової реформи й інфляційного таргетування.

Одночасно з конференцією у партнерстві з Київською школою економіки та VoxUkraine було організовано Ukraine Economy Week. Зокрема, за участю заступника Голови Національного банку Дмитра Сологуба відбулися публічні дебати представників Національного банку та Міністерства фінансів України на тему "Сучасні тренди монетарної та фіскальної політики: як обрати правильний шлях для України?". Крім того, для студентів провідних вищих навчальних

закладів було організовано "кар'єрний сніданок", на якому обговорювалися питання побудови кар'єри у трьох напрямках – наука, бізнес та державна політика.

Отже, у 2018 році ми проводили дослідження, вдосконалювали макроекономічні моделі та прогностичний інструментарій, які є важливими для практичної реалізації монетарної політики та забезпечення фінансової стабільності в Україні. Упродовж року також запроваджено нові дослідницькі заходи, завдяки яким вдалося залучити широку міжнародну аудиторію експертів і дослідників, і розпочато спільні перспективні дослідницькі проекти.

Подобається

Коментувати

Поширити

Національний банк України

@NBKkraine

Звіт Голови #НБУ Якова Смолія у Верховній Раді України про діяльність НБУ у 2018 році

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Взаємодія з державними органами України

У 2018 році Національний банк удосконалив комунікацію з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України та профільними міністерствами.

Так, упродовж року відбулося чотири засідання Ради з фінансової стабільності, яка є ключовим майданчиком координації дій регуляторів фінансового сектору в просуванні необхідних для української економіки реформ.

Активне наше включення та тісна співпраця із Верховною Радою України посприяли ухваленню п'яти важливих Законів України, які надають потужні стимули подальшому розвитку ринку фінансових послуг в Україні:

- Кодекс України з процедур банкрутства (станом на початок 2019 року перебуває на підписі в Президента України);
- Про внесення змін до деяких законів України щодо створення та ведення Кредитного реєстру Національного банку України та вдосконалення процесів управління кредитними ризиками банків (від 06.02.2018 № 2277-VIII);
- Про валюту і валютні операції (від 21.06.2018 № 2473-VIII);
- Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування (від 03.07.2018 № 2478-VIII);
- Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування фінансового сектору

в Україні (від 05.07.2018 № 2491-VIII);

- Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння залученню іноземних інвестицій (від 15.05.2018 № 2418-VIII).

Такий результат став можливим завдяки нашій ефективній комунікації та взаємодії з Верховною Радою під час засідань профільних комітетів, а також активній популяризації відповідних законопроектів серед громадськості.

У межах співпраці з Верховною Радою України ми продовжили дотримуватися активної позиції з удосконалення законодавства та відкритого діалогу:

- взаємодіяли з Верховною Радою України та її комітетами, народними депутатами України та їх помічниками з питань, що належать до нашої компетенції як регулятора;
- надавали зауваження та пропозиції до проектів законів України;
- представляли свою позицію під час роботи над законопроектами в парламентських комітетах.

Упродовж 2018 року члени Правління Національного банку, директори департаментів та інші наші експерти взяли участь у роботі 18 засідань Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики та банківської діяльності. Зокрема, 7 засідань профільного комітету було проведено за участю Голови Національного банку, 9 – за участю заступників Голови Національного банку, а 6 – за участю директорів відповідних департаментів.

Тричі представників Національного банку запрошували на засідання профільного комітету, а 15 разів вони брали участь у зустрічах за власною ініціативою.

Крім того, представники Національного банку на рівні заступників Голови Національного банку, директорів департаментів і профільних фахівців узяли участь у засіданнях інших комітетів Верховної Ради України:

- Комітет з економічної політики – 6;
- Комітет з питань запобігання і протидії корупції – 1;

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

- Комітет з питань податкової та митної політики – 2;
- Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства – 2;
- Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення – 1;
- Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування – 1;
- Комітет у закордонних справах – 1;
- Комітет з питань бюджету – 2.

Участь топ-менеджменту Національного банку в роботі профільного Комітету Верховної Ради

Крім співпраці в законотворчій площині, ми здійснюємо постійний обмін інформацією з Верховною Радою України. Так, Юридичний департамент щотижня надсилає інформацію щодо схвалених нормативно-правових актів та засвідчені належним чином копії постанов Правління Національного банку для розміщення в розділі "Нормативно-правова база України" на офіційному веб-порталі Верховної Ради. Також постанови Правління

Національного банку включаються до Єдиного реєстру нормативних актів та опубліковуються в інформаційному бюлетені "Офіційний вісник України".

Співпрацю та координацію дій з Кабінетом Міністрів Національний банк забезпечував завдяки проведенню на постійній основі діалогу через відвідування щотижневих засідань Кабінету Міністрів, а також профільних комітетів.

Ми активно співпрацювали й з іншими державними органами під час обговорення питань економічного розвитку. Так, Голова Національного банку Яків Смолій брав участь у роботі Національної інвестиційної ради та Національної ради реформ. Крім того, наші представники також тісно співпрацювали з Комітетом з питань економічної політики Кабінету Міністрів.

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Співпраця з міжнародними партнерами

У 2018 році ми активно продовжували свою інтеграцію до світової фінансової системи, розвиваючи взаємодію з міжнародними партнерами та підтримуючи глобальні ініціативи з регулювання банківської системи. У такий спосіб ми демонстрували партнерство, відкритість для співробітництва та розвитку багатосторонніх і двосторонніх відносин.

Багатостороннє співробітництво

У межах взаємодії з МВФ нам вдалось успішно виконати заходи, передбачені діючою у 2018 році Програмою кредитування МВФ за Механізмом розширеного фінансування. Ми взяли участь у переговорах щодо нової програми Стенд-бай із загальним фінансуванням близько 3,9 млрд дол. США, яка затверджена Виконавчою радою МВФ 18 грудня 2018 року. Перший транш у розмірі 1,4 млрд дол. США за новою програмою отримано 20 грудня та спрямовано на поповнення міжнародних резервів Національного банку.

Ми взяли участь у фінальній стадії переговорів зі Світовим банком за проектом "Гарантія на підтримку державної політики у сфері економічного зростання та фінансово стійких послуг" на суму 750 млн дол. США. У результаті досягнених домовленостей у грудні 2018 року Міністерство фінансів України залучило кредитні кошти обсягом 349,3 млн євро під частину гарантії для фінансування загального фонду Державного бюджету.

Ми приєдналися до залучення Україною IV Програми макрофінансової допомоги ЄС загальним обсягом 1 млрд євро. Кошти першого траншу Програми в розмірі 500 млн євро надійшли до України в грудні 2018 року для поліпшення платіжного балансу країни, забезпечення бюджетних потреб та підсилення позиції України за валютними резервами.

Ми традиційно представляли Україну в органах управління міжнародних фінансових організацій. Упродовж року наші представники взяли участь у Весняних та Щорічних зборах МВФ та Групи Світового Банку (СБ), Щорічних зборах Європейського банку реконструкції та розвитку, Чорноморського банку торгівлі та розвитку, Банку міжнародних розрахунків.

Участь Національного банку в заходах міжнародних організацій

- Весняні збори Міжнародного валютного фонду (МВФ) та Світового банку (СБ)
- Щорічні збори МВФ та СБ
- Щорічні збори Європейського банку реконструкції та розвитку
- Щорічні збори Банку міжнародних розрахунків
- Щорічні збори Чорноморського банку торгівлі та розвитку
- Засідання регіональних груп держав – членів МВФ та СБ
- Засідання Регіональної консультативної групи Європи Ради фінансової стабільності
- Засідання Базельської консультативної групи Базельського комітету з банківського нагляду
- Засідання Дорадчої групи Європейського фонду для Південно-Східної Європи

Ми брали участь у роботі галузевих робочих груп та продовжили розширення свого представництва в глобальних ініціативах. Так, завдяки нашим зусиллям у 2018 році Україна стала членом Регіональної Консультативної групи Європи Ради фінансової стабільності. Здобутки та прогрес у реформуванні фінансового сектору України ми презентували під час розширеного Форуму

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.
Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Віденської ініціативи (березень) та Зустрічі високого рівня для регіону Європи з питань банківського нагляду, організованій Базельським комітетом банківського нагляду та Інститутом фінансової стабільності Банку міжнародних розрахунків (вересень).

Ми поглибили технічне співробітництво з міжнародними організаціями та об'єднаннями в межах діючих проектів технічної допомоги, що спрямоване на успішне впровадження реформи фінансового сектору. До того ж у 2018 році ми отримали підтримку від таких основних міжнародних донорів: Європейського Союзу, МВФ, Групи СБ, Європейського банку реконструкції та розвитку, Американського агентства з розвитку (USAID). Загалом міжнародні донори допомагають нам втілювати 37 із 42 проектів Комплексної програми реформ.

Двостороннє співробітництво

Ми активно взаємодіяли та поглиблювали відносини з центральними банками інших країн. Основні з них – Національний банк Польщі, Банк Нідерландів, Народний банк Китаю, Центральний банк Турецької Республіки, Банк Швеції, Банк Литви, Національний банк Грузії, Банк Англії, Національний банк Республіки Білорусь, Банк Італії, Швейцарський національний банк, Центральний банк Чорногорії, Національний банк Республіки Казахстан, Центральний банк Республіки Вірменія.

У 2018 році відбулися засідання Консультативної Ради з Національним банком Республіки Білорусь та Робочої групи з Центральним банком Турецької Республіки.

У межах розширення співпраці минулого року відбувалися візити Голови Національного банку Якова Смолія до центральних банків Грузії (червень), Польщі (жовтень), Китаю (грудень).

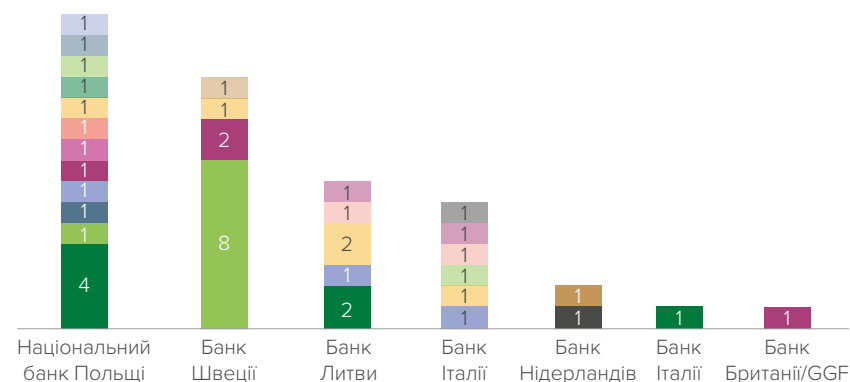
Укладені у 2018 році двосторонні угоди:

- Договір про співпрацю у сфері розвитку інновацій з Банком Литви
- Угода в сфері банківського нагляду з Національним банком Республіки Казахстан
- Договір про співробітництво щодо організації емісії та еквайрингу кобейджингових карток ПРОСТІР і UnionPay
- Двостороння угода про валютний своп з Народним банком Китаю

Також ми співпрацювали із центральними банками інших країн у межах технічної допомоги у сфері монетарної політики, комунікацій та фінансової грамотності, платіжних систем, фінансової стабільності та ринкових операцій.

Упродовж року ми провели низку засідань міжнародних круглих столів, профільних семінарів та двосторонніх експертних заходів і зустрічей для центральних банків інших країн, під час яких учасники обмінювалися основними досягненнями та викликами, які стоять перед їхніми інституціями на різних напрямках. На цих заходах ми ділимося своїм досвідом у втіленні безпрецедентної реформи банківського сектору та внутрішньої організаційної трансформації.

Кількість заходів з міжнародними партнерами

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.
Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Експертна взаємодія з іншими центральними банками

Партнери	Напрями обміну досвідом
Європейський центральний банк	Воркшопи з монетарної політики, ринкових операцій, фінансової стабільності, комунікаційної політики
Центральні банки Польщі, Швеції, Італії, Литви, Білорусі	Засідання круглого столу щодо управління ризиками
Центральні банки Вірменії, Білорусі, Боснії і Герцеговини, Хорватії, Грузії, Казахстану, Македонії, Молдови	Засідання круглого столу щодо міжнародного стандарту фінансової звітності IFRS 9
Центральний банк Туреччини	Засідання круглого столу з питань електронного документообігу, юридичних аспектів, інформаційних технологій, платіжних систем
Центральні банки Грузії, Ізраїлю, Латвії, Литви, Польщі, Словаччини, Чехії та Швеції	Засідання круглого столу з питань електронного документообігу, юридичних аспектів, інформаційних технологій, платіжних систем
Національний банк Ефіопії	Зустріч для поширення досвіду Національного банку з питань банківського нагляду
Банк Франції	Виступ щодо результатів трансформації Національного банку
Банк Лаосу	Зустріч для поширення досвіду Національного банку з питань стратегічного планування, банківського нагляду, фінансової стабільності

Наші досягнення неодноразово визнавалися Європейським Союзом, МВФ, СБ, іншими міжнародними організаціями та установами, а також центральними банками інших країн. Серед основних партнерів у 2018 році, з якими ми обмінювалися професійними напрацюваннями та поширювали досвід, варто відзначити центральні банки Туреччини, Польщі, Швеції, Литви, Білорусі.

Саме з огляду на комплексність та масштабність реалізованих нами змін кількість запитів про надання технічної та експертної допомоги

іншим центральним банкам зростає. Тож відтепер ми є затребуваними з точки зору надання технічної допомоги іншим центральним банкам. Наші провідні експерти залучаються до участі в технічних місіях міжнародних фінансових організацій, зокрема МВФ та Європейського банку реконструкції та розвитку.

Передбачуваний для іноземних інвесторів регулятор

Ми прагнемо бути передбачуваними та зрозумілими і для іноземних інвесторів. Для цього ми підтримуємо стабільне бізнес-середовище та сприяємо формуванню позитивного ставлення до України як потенційно привабливої країни для інвестицій. Саме тому ми розширюємо і постійно підтримуємо ділові контакти з іноземними інвесторами.

У 2018 році Національний банк брав участь у таких заходах:

- 14-та щорічна інвестиційна конференція Dragon Capital (м. Київ, лютий 2018 року)
- Зістріч з інституційними інвесторами під егідою Morgan Stanley (м. Київ, лютий 2018 року)
- Зустріч з інституційними інвесторами під егідою Goldman Sachs International (м. Київ, березень 2018 року)
- Переформатування українського банківського ландшафту упродовж двох років: від олігархії до бізнесу (Школи права Гарвардського та Єльського університетів, березень 2018 року)
- Зустріч високого рівня з швейцарськими банкірами та топ-менеджментом з управління інвестиціями – членами CFA Society Switzerland and Chartered Financial Analyst (м. Базель, вересень 2018 року)
- Credit and Equity Emerging Markets Conference (м. Лондон, вересень 2018 року)

Так, упродовж 2018 року ми провели низку зустрічей із приватними та інституційними інвесторами як в Україні, так і за кордоном. Для підвищення рівня обізнаності щодо інвестиційного клімату в Україні ми також долучилися до засідань круглих столів

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами ...

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

із представниками бізнес-спільноти, що відбулися в Канаді, Великобританії, США, Швейцарії.

Традиційно ми взяли участь у міжнародній інвестиційній конференції Dragon Capital, яка є місцем зустрічі урядовців та представників українського та зарубіжного бізнесу. У березні ми також презентували досягнення внутрішньої трансформації та провели реформи на українському банківському ринку в школах права Гарвардського та Єльського університетів.

Європейська інтеграція

У 2018 році ми забезпечували реалізацію Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Основні зусилля фокусували на роботі з наближення національного законодавства до права ЄС у сфері банківського регулювання та нагляду, лібералізації руху капіталу, функціонування платіжних систем.

Разом із іншими державними установами ми розпочали роботу над новим напрямом європейської інтеграції – інтеграцією до Єдиного цифрового ринку ЄС. Це передбачає:

- спрощення онлайн-доступу до товарів і послуг;
- створення сприятливих умов для розвитку цифрових мереж;
- сприяння зростанню цифрової економіки.

Для поступової лібералізації руху капіталу в 2018 році ми розробили нове валютне законодавство, яке уможливило довгоочікуваний перехід до нової, прозорої моделі валютного регулювання.

Заходи для інтеграції до ЄС у 2018 році:

- Імплементация Угоди про асоціацію з ЄС
- Наближення до міжнародних стандартів та актів банківського законодавства ЄС
- Участь Національного банку у засіданнях двосторонніх органів асоціації Україна – ЄС

У 2018 році ми також долучилися до підготовки законодавчих пропозицій та ініціатив у сфері:

- боротьби з відмиванням грошей;
- захисту прав споживачів фінансових послуг;
- протидії розмиванню бази оподаткування;
- обліку та аудиту;
- корпоративного управління.

Перелік міжнародних організацій та установ, в яких Національний банк має членство, представлений на різних рівнях або з якими напряму співпрацює у рамках членства України:

- Міжнародний валютний фонд (IMF)
- Чорноморський банк торгівлі та розвитку (BSTDB)
- Група Світового банку
- Європейський банк реконструкції та розвитку (EBRD)
- Європейський інвестиційний банк (EIB)
- Банк міжнародних розрахунків (BIS)
- Клуб голів центральних банків країн Центральної Азії, Чорноморського регіону та Балкан
- Європейська регіональна консультативна група при Раді з фінансової стабільності (FSB)
- Базельська консультативна група Базельського комітету з питань банківського нагляду Банку міжнародних розрахунків (BCG)
- Комітет Ірвінга Фішера з питань статистики центральних банків Банка міжнародних розрахунків (IFC)
- Група банківських наглядових органів Центральної та Східної Європи (BSCEE)
- Віденська ініціатива
- Консультативна група Європейського фонду для Південно-Східної Європи (EFSE)
- Міжнародна мережа фінансової освіти Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD/INFE)

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.
Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку ...

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Стратегія комунікацій Національного банку

Національний банк відданий ідеї прозорості та зрозумілої комунікації зі суспільством. Для цього у 2018 році ми продовжили працювати над вдосконаленням уже існуючих комунікаційних інструментів та запропонували нашим аудиторіям нові продукти та рішення.

Нова стратегія комунікацій: говорити більше, говорити зрозуміло

Затверджена наприкінці 2018 року [нова стратегія комунікацій](#) покликана посилити ефективність донесення до суспільства інформації про те, що і навіщо робить центральний банк, як він своїми рішеннями впливає на життя громадян та розвиток економіки загалом. Прогресивні центральні банки світу вже визнали: без комунікації неможлива ефективна реалізація політик центробанку. І для Національного банку вони є стратегічною функцією.

Нова стратегія комунікацій має три головні цілі. Перша – зміцнити довіру до самого Національного банку, що є важливою передумовою для підвищення довіри до національної грошової одиниці та банківського сектору загалом. Друга – максимізувати вплив на поведінку економічних агентів, управляючи їх очікуваннями та створивши розвинуту культуру споживання фінансових продуктів. Третя – знизити інформаційну асиметрію та рівень невизначеності в економіці через забезпечення доступу до інформації, необхідної для ухвалення поінформованих рішень.

Нова стратегія комунікацій враховує основні тренди інформаційної сфери сьогодення, зокрема розвиток соціальних мереж, зниження

довіри до медіа та державних інституцій. Національний банк посилює інтенсивність прямого діалогу із різними аудиторіями збільшуючи свою присутність у соціальних мережах та частотність офлайн-заходів – робочих зустрічей, круглих столів, конференцій, лекцій тощо.

Фокус на клієнті: як ми спілкуємося з різними цільовими аудиторіями

Традиційні канали комунікацій для центрального банку – публікації на офіційному веб-сайті, публічні заходи для клієнтів і партнерів, а також спілкуванням зі ЗМІ – у 2018 році продовжили демонструвати позитивну динаміку. За 2018 рік на 63% зростає кількість оприлюднених прес-релізів, спікери Національного банку дали 55 інтерв'ю для ТБ, радіо, Інтернет та друкованої преси, проведено понад 50 заходів для ЗМІ та підготовлено 807 відповідей на запити журналістів. Ці активності розраховані насамперед на спілкування зі суб'єктами державної політики та економічної діяльності, експертною та академічною спільнотами, міжнародними партнерами центрального банку.

Пряма комунікація із аудиторією у соціальних мережах у 2018 році, також набирала потужності. У п'ятьох соціальних мережах Facebook, Twitter, Instagram, YouTube та Flickr зростало охоплення та кількість читачів. Зараз наші аудиторії у Facebook, Twitter, Instagram становлять 38 000, 6 000 та 1 800 читачів відповідно. Ми адаптуємо контент для аудиторії кожної із них, роблячи акценти на англійськомовному новинному компоненті для Twitter, візуальних та більш демократичних продуктах для Instagram.

Ключовою публічною подією для клієнтів Національного банку стала презентація 16 березня 2018 року Стратегії центрального банку, яка встановлює цілі на середньостроковий період. На презентації були присутні представники міжнародних фінансових інституцій, посольств, регуляторів фінансового ринку, банківської спільноти, громадських організацій, експертних кіл та медіа, урядовці, а також команда центробанку.

Переймаючи досвід найбільш комунікаційно потужних центральних банків світу, ми продовжили вибудовувати комунікації із клієнтами у регіонах. Інформаційні дні мають два основних компоненти: просвітницький, спрямований на молодь, – лекції у вищих навчальних закладах, та роз'яснювальний із фокусом на політиці

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Національного банку – зустрічі із представниками бізнес-товариства. Чотири регіональні інформаційні дні об'єднали понад 100 представників бізнесу та 1200 студентів та викладачів.

На шляху до Національної стратегії із фінансової грамотності

Споживачі фінансових послуг та громадськість загалом потребують простішої та зрозумілішої комунікації від центрального банку. Йдеться не лише про роз'яснення мандату та функцій Національного банку, але і про формування нової, європейської культури споживання фінансових послуг. У цій роботі наша ключова аудиторія – молодь, адже саме вона формуватиме майбутнє країни.

У 2018 році Національний банк вже традиційно став національним лідером заходів у рамках міжнародної ініціативи "Всесвітній тиждень грошей" (Global Money Week), що тривала із 12 по 18 березня. Майстер-класи, лекції, екскурсії та фінансові флешмоби під гаслом "Гроші мають значення" охопили майже 150 тисяч українських учнів та студентів.

Серед інших заходів для молоді – лекції керівного складу Національного банку у вишах, мотивуючі зустрічі та фінансовий квест у стінах Національного банку під час проекту "Форум державотворців".

Продовжуючи політику відкритості та прозорості, Музей грошей Національного банку у 2018 році був основним внутрішнім майданчиком для освітніх заходів та комунікацій із молодіжною аудиторією. Із понад 6000 відвідувачів музею доросла аудиторія склала лише шосту частину. У 2018 році Музей грошей значно розширив свою продуктову лінійку. Відтепер, крім розповіді про історичну колекцію грошей та екскурсії будівлею Національного банку на Інститутській 9, гостям доступні лекції на економічну тематику, квести та майстер-класи, а також пішохідна екскурсія "Інститутська – фінансовий центр Києва XIX – початку XX століття".

Триває робота зі розробки Національної стратегії із фінансової грамотності, що стане дороговказом для всіх зацікавлених сторін та об'єднає їхні зусилля. На рівні Національного банку посилено міжнародне співробітництво із Міжнародною мережею фінансової просвіти Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD/INFE), а також залучено кращу світову експертизу для отримання консультацій.

Потужний бренд як запорука посилення довіри

Важливий напрямок комунікаційної роботи – збільшення довіри до регулятора через побудову потужного бренду. Йдеться про формування знання в аудиторії про Національний банк як сучасної незалежної інституції, архітектора фінансового сектору та лідера реформ, ефективного центрального банку, який забезпечує цінову та фінансову стабільність, сприяючи економічному зростанню країни.

Перший крок у цьому напрямку ми зробили у 2018 році, почавши з ребрендингу. Нова айдентика покликана візуалізувати глибинні зміни, що вже відбулись під час трансформації Національного банку, та відображає його візію, місію та цінності. Новий брендбук запрацював: у 2018 році у новому корпоративному стилі реалізовано понад 330 інформаційних продуктів Національного банку.

Міжнародне визнання. Нагорода Central Banking Awards за "Прозорість"

Значні досягнення Національного банку у прозорості та розбудові діалогу зі стейкхолдерами відзначені престижною міжнародною нагородою Central Banking Awards від профільного журналу Central Banking.

Як наголосили у Central Banking Awards, із 2014 року Національний банк зіткнувся із численними викликами – конфліктом у східних регіонах країни, зростанням інфляції, непрацюючою банківською системою. У таких умовах центробанку було легко піддатися спокусі не оприлюднювати жодної інформації або навіть знизити прозорість інституції. Проте Національний банк на чолі з Валерією Гонтаревою та Яковом Смолієм обрав інший шлях, значно збільшивши обсяг поширюваної інформації про те, як він виконує свою роботу і наполегливо працює над тим, щоб ця інформація була доступною, зрозумілою і своєчасною для тих, хто її потребує.

Ця нагорода свідчить, що у своїй комунікаційній стратегії Національний банк рухається у правильному напрямі. Те, що міжнародна спільнота поставила Національний банк України в один ряд з центробанками Швеції, Канади, Чехії, Ірландії та Ізраїля, є безперечним визнанням наших здобутків.

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Управління людським капіталом

2018 рік для управління людським капіталом став визначальним, адже ми вперше у своїй історії ухвалили HR-стратегію на 2018 – 2020 роки, одночасно визначивши стратегічні цілі для HR, метрики їх досягнення та оновили систему управління людським капіталом.

Ми запровадили нову політику винагороди працівників на базі грейдингу і вперше в історії Національного банку підписали колективний договір між керівництвом та трудовим колективом. Також змін зазнали підходи до розвитку лідерства, корпоративної культури та внутрішніх комунікацій.

HR-стратегія 2018–2020

Ухвалена HR-стратегія Національного банку є орієнтиром для кожного нашого працівника у саморозвитку, мотивації, формуванні команд та вдосконаленні процесів. Вона розроблена на 2018 – 2020 роки відповідно до Стратегії Національного банку і визначає шляхи побудови сучасного, відкритого, незалежного, ефективного центрального банку щодо управління людським капіталом.

Головна мета HR-стратегії – розвиток людського капіталу: нове лідерство, командна взаємодія та фокус на особистості. Стратегія визначає п'ять стратегічних цілей у напрямі формування та розвитку людського капіталу:

- створення гнучкої системи мотивації (матеріальної та нематеріальної);

- розвитку гнучкої та інноваційної корпоративної культури;
- впровадження нового лідерства;
- просування бренду роботодавця;
- організаційний розвиток (сприяння інституціональній спроможності центрального банку).

Для кожної стратегічної цілі розроблені план дій, метрики та KPI їхнього досягнення. Водночас оновлено систему управління персоналом, що включає нові продукти та інструменти.

HR-стратегія є результатом спільної роботи всіх підрозділів Національного банку, а під час її розроблення ми ретельно вивчили як передумови, що сформувалися всередині організації, так і загальні тенденції ринку праці в Україні та світі.

Нове лідерство

Розвиток лідерства в Національному банку здійснюється за двома напрямками:

- розгорнута оцінка управлінського потенціалу керівників (у двох вертикалях – Лідер та Команда) у межах Щорічної оцінки діяльності та додаткових опитувань.
- створення середовища та умов для саморозвитку і вдосконалення досвіду лідерів, для чого реалізується програма ротатії, проводяться майстер-класи, воркшопи для керівників, триває розвиток культури постійного зворотного зв'язку.

Розвиток корпоративної культури і внутрішніх комунікацій

У 2018 році ми розвивали адаптивну та гнучку корпоративну культуру, що ґрунтується на принципах збалансованості рішень, інноваційності ідей та відкритості до нового, соціальної та еко-відповідальності, швидкості реагування на зміни, багатозадачності та широти мислення.

Тож, на наше переконання, працівники, незалежно від рівня їх посади, можуть перебувати в різних ролях і мати різний рівень впливу на корпоративну культуру – від ухвалення рішень та розвитку команд до трансляції культури всередині й за межами організації.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Утретє проведене щорічне дослідження корпоративної культури Національного банку цього разу було зосереджене на оцінці індексу мотивації працівників за такими факторами:

- взаємодія в колективі та на рівні працівник – керівник;
- доступні можливості розвитку;
- умови праці;
- сенс та наповнення роботи.

Дослідження показало, що загальний рівень мотивації працівників становив 77%, що є досить високим показником.

У внутрішніх комунікаціях був зміщений акцент з інформування на підвищення залученості працівників, зокрема через безпосереднє спілкування працівників. Ключова роль у побудові єдиного інформаційного поля всередині організації поступово почала переходити до лідерів підрозділів і їх команд.

У позаробочий час відбувалися екскурсії працівників до Музею грошей Національного банку та лекції на фінансову й економічну тематику. Крім того, 2018 року стартував цикл інтелектуальних заходів на кшталт "Що? Де? Коли?", де наші працівники можуть позмагатися між собою в ерудитії.

Нова політика винагороди і нематеріальна мотивація

У 2018 році ми впровадили нову систему оплати праці, яка ґрунтується на грейдингу, тому відтепер загальна заробітна плата кожного працівника центрального банку залежить від грейду його посади.

Грейд – рівень цінності певної функції (посади) в межах поточної діяльності банку. Він визначається за єдиними критеріями експертності, складності та відповідальності. Мінімальне та максимальне значення (вилка) для кожного грейду ґрунтуються на результатах досліджень українського ринку заробітної плати, що робить їх співставними та конкурентоспроможними на ринку.

Як результат, перехід на нову політику винагороди дав змогу визначити наші позиції на ринку праці. Надалі ми плануємо оптимізувати та автоматизувати процеси, а також побудувати

гнучкіші системи матеріальної та нематеріальної мотивації персоналу.

Крім того, змінився підхід до нематеріальної мотивації. Так, під час нагородження найефективніших працівників і команд уперше номінантів на одну з відзнак визначав увесь колектив загальним онлайн-голосуванням.

Удосконалення Performance Management System

Ми використовуємо дві моделі компетенцій – управлінську та функціональну, які запроваджені 2018 року.

Управлінська модель компетенцій (для керівників Board, Board-1, Board-2) складається з трьох спільних для всіх працівників корпоративних компетенцій (результативність, проактивність, співпраця) та двох управлінських (відповідальне лідерство та ефективне управління).

Функціональна модель компетенцій (для керівників рівня Board-3 та працівників некерівних посад) складається з трьох корпоративних компетенцій та двох функціональних, які ґрунтуються на вимогах до стандарту поведінки працівників певного функціонального напрямку діяльності центрального банку. Серед таких компетенцій – відповідальність у роботі, орієнтованість на клієнта, аналітичне та системне мислення, стресостійкість та адаптивність, якісна комунікація, емоційний інтелект.

Нові компетенції використовуються для планування діяльності на 2019 рік під час Щорічної оцінки діяльності.

Колективний договір між керівництвом та трудовим колективом

Уперше в діяльності центробанку укладено Колективний договір між керівництвом (адміністрацією) і трудовим колективом центрального апарату Національного банку на 2018 – 2023 роки.

Цей документ регулює виробничі, трудові і соціально-економічні відносини, узгоджує інтереси працівників та адміністрації в питаннях:

- організації та оплати праці;
- гарантій і пільг у сфері соціального забезпечення;

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

- медичного обслуговування;
- організації оздоровлення та відпочинку працівників.

Над розробленням договору працювала комісія у складі представників адміністрації та первинних профспілкових організацій Національного банку.

Центробанк відкритий для молоді

Упродовж 2018 року ми активно залучали молодих фахівців та талановитих студентів до співпраці та презентували можливості стажування та працевлаштування на профільних виставках та ярмарках вакансій. Ми знайомили молодь зі своєю діяльністю під час днів відкритих дверей та інших заходів для студентства.

Улітку студенти мали змогу вирішити запропонований нами кейс "Врятуй 2018 рік" та в ігровій формі проаналізувати стратегічні цілі центробанку і визначити для кожної:

- потреби клієнтів;
- продукти, які їх задовольнятимуть;
- а також ризики, пов'язані із реалізацією.

Завдання вирішували понад 300 учасників, які запропонували 21 рішення. Студенти, які, на думку журі, впоралися із завданням найкраще, отримали запрошення на стажування в Національному банку. Загалом упродовж року у центральному банку стажувалися 54 студенти.

Баланс робочого і особистого

Від початку 2018 року наші працівники отримали можливість збалансувати свій робочий та особистий час і обирати зручний для себе графік роботи в межах з 07.00 до 20.00. І вже понад 11% працівників почали користуватися перевагами гнучкого графіка.

Дбаючи про особистісний розвиток працівників та ефективне зниження рівня стресу на роботі, у 2018 році ми організували програму Mindfulness. Понад 100 учасників разом із професійним тренером у позаробочий час вчилися усвідомленому спостереженню за своїм емоційним та фізичним станом, розвивали уважність і емоційний інтелект для попередження можливого "професійного вигоряння" та підвищення ефективності праці.

Турботі про здоров'я працівників сприяла також програма добровільного медичного страхування, учасниками якої вже стали понад 2 900 наших працівників.

У межах спортивних ініціатив Первинної профспілкової організації працівників Національного банку в 2018 році сформовані волейбольна та баскетбольна команди, продовжила функціонувати футбольна команда.

Соціальна відповідальність – ініціативи працівників

Працівники Національного банку продовжували підтримувати мобілізованих колег та їхніх побратимів у зоні проведення Операції Об'єднаних сил, а також поранених бійців, які лікувалися в Головному військовому клінічному госпіталі в Києві.

Тривала реалізація ініціатив, спрямованих на підтримку вихованців дитячих будинків, самотніх людей літнього віку, притулків для тварин. Допомога надавалася на засадах корпоративного волонтерства коштом наших небайдужих працівників.

У червні за підтримки Профспілкової організації команда Національного банку взяла участь у 26-му благодійному "Пробігу під каштанами" і в такий спосіб долучилася до допомоги Центру дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України.

Навесні та восени відбулися два дні донора разом із Національним інститутом серцево-судинної хірургії ім. М. Амосова та Київським міським центром крові. До ініціативи загалом долучилося понад 100 небайдужих працівників.

Подобається

Коментувати

Поширити

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.
Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних ...

Внутрішній аудит

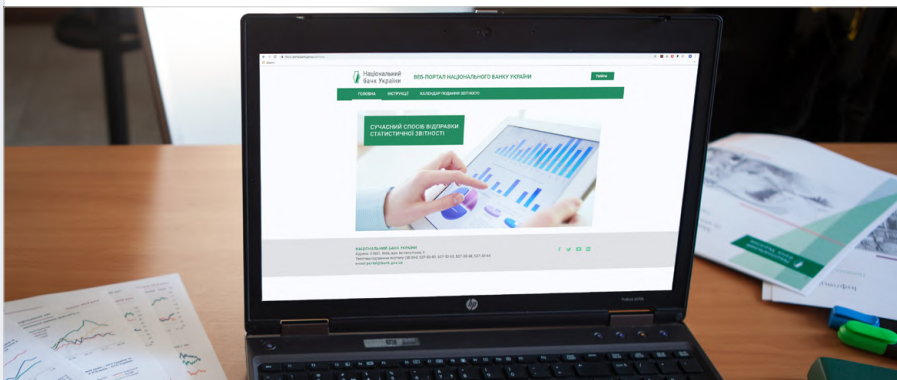
 Система управління ризиками

 Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідуйте за нами:

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Ми завершили останній етап модернізації системи статистичної звітності в межах трирічного проекту "Реінжиніринг процесів збору, обробки та використання банківської звітності та інформації". Його результатом стало запровадження передових технологій збирання та поширення даних статистичної звітності.

У межах проекту ми остаточно відмовилися від збирання звітності на паперових носіях, унормували використання електронного підпису, запровадили стандартний формат XML для подання звітності і перейшли до використання відкритих каналів для передавання даних із високим рівнем захисту інформації, а саме, через веб-портал Національного банку або API.

Процес передавання даних суттєво полегшився, адже для цього банки тепер можуть використовувати навіть власне програмне забезпечення. Для зручності установ, що звітують, ми також розробили публічний реєстр показників статистичної звітності на основі моделі даних із публікацією детального опису контрольних елементів, формул розрахунку та необхідних довідників.

Нові правила організації статистичної звітності (затверджені постановою Правління Національного банку від 13.11.2018 №120) не тільки зробили процес передавання даних установами, що звітують, швидшими і зручнішими, але й підвищують гнучкість

процесу оновлення вимог до статистичної звітності в майбутньому. Водночас якість звітних даних зростає в результаті вдосконалення алгоритмів контролю під час формування статистичної звітності.

Для приведення звітності фінансового сектору до європейських стандартів у 2018 році ми затвердили Правила формування та оприлюднення узагальненої фінансової звітності банків відповідно до таксономії FINREP XBRL. Цей документ формує засади для переходу до подання нами звітності європейським регуляторам.

Запровадження нових підходів у системі статистичної звітності було спрямоване передусім на досягнення балансу між звітним навантаженням на респондентів та зумовлене нашими потребами в отриманні повної, своєчасної та достовірної статистичної звітності для використання під час виконання покладених на нас функцій.

Ми також продовжили модернізацію системи монетарної та фінансової статистики. Зокрема, започатковано використання сучасних концепцій та класифікацій фінансових корпорацій за секторами економіки відповідно до оновленого стандарту Системи національних рахунків, фінансових активів та зобов'язань з урахуванням запровадження МСФЗ 9, кредитів у розрізі суб'єктів малого, середнього та великого підприємництва, цінних паперів у розрізі окремих кодів.

З огляду на суттєві зміни, що відбулися в міграційних потоках, ми вдосконалили методичку оцінки обсягів приватних переказів та уточнили їх оцінки за 2015 – 2017 роки. Використання даних основних країн-партнерів, результатів останнього дослідження Державної служби статистики України (далі – ДССУ) щодо трудової міграції та нових підходів до розрахунку даних за окремими країнами дало змогу суттєво поліпшити оцінки приватних переказів та підвищити достовірність даних платіжного балансу.

Модернізація торкнулася також статистики прямих іноземних інвестицій. Так, ми перейняли від ДССУ функцію формування даних прямих іноземних інвестицій банківського сектору і здійснили ретроспективний перегляд даних статистики зовнішнього сектору з урахуванням реінвестованих доходів банків. Застосування нових підходів дало змогу нам суттєво наблизити вартість прямих інвестицій до ринкових реалій та зменшити розбіжності в наших та ДССУ.

- Ключові показники діяльності
- Управління
- Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних ...

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Обсяги прямих іноземних інвестицій, в яких кінцевим контролюючим інвестором є резидент, були оцінені за період з 2010 до 2017 року. За результатами оцінки визначені обсяги надходження прямих інвестицій саме іноземного походження в Україну.

Ми продовжили розвиток у напрямі поширення відкритих даних. Так, у 2018 році було розширено перелік публічної інформації про зовнішній борг України. Зокрема, ми започаткували щоквартальну публікацію інформації про планові платежі за зовнішнім боргом, що сприятиме якіснішому аналізу потенційних ризиків ліквідності та платоспроможності економіки країни.

Крім цього, ми розширили набори даних у машинозчитуваному форматі (XML, JSON), які доступні через API. Це, наприклад, показники балансових звітів та оглядів фінансових корпорацій, а також широкий спектр даних за показниками діяльності банків як в агрегованому вигляді, так і в розрізі окремих фінустанов, розширений перелік інформації про зовнішній борг України.

- Подобається
- Коментувати
- Поширити

Національний банк України

@NBUkraine

Відносини за кредитними договорами – найпоширеніша тема звернень громадян до #НБУ у 2018 році

За 2018 рік до Національного банку України надійшло 13 305 звернень громадян, що на 2 129 (13,79 %) менше, ніж за 2017 рік.

3607

Надійшли каналами електронного зв'язку

13 305

Усього зареєстровано звернень громадян

9 777

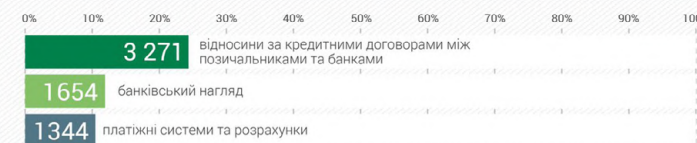
Вирішено позитивно та надано роз'яснення

139

Перебувають на розгляді

Найбільш популярними темами звернень громадян до Національного банку були:

Національний банк України

@NBUkraine

Щойно Голова Яків #Смолій отримав нагороду #НБУ від Central Banking Awards за прозорість!

НБУ переважентажив систему зовн. комунікацій для підвищення ефективності політики, пояснюючи логіку й наслідки рішень, і прийняття населенням і бізнесом поінформованих рішень #прозорийНБУ

CentralBanking.com

@CentralBanking_

Well done to @NBUkraine_eng for winning this year's 'Transparency' award. #cbawards

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Ціль 7.

Сучасний, відкритий, незалежний та ефективний центральний банк

Забезпечення готівкового обігу

Розвиток досліджень

Взаємодія з державними органами України

Співпраця з міжнародними партнерами

Стратегія комунікацій Національного банку

Управління людським капіталом

Модернізація систем звітності і розвиток відкритих даних

Внутрішній аудит

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Слідкуйте за нами:

Внутрішній аудит

Департамент внутрішнього аудиту Національного банку впродовж 2018 року оцінював та сприяв удосконаленню процесів корпоративного управління, управління ризиками та внутрішнього контролю через проведення аудиторських перевірок. Перевірки були зорієнтовані на ключові процеси, що здійснюються в Національному банку.

Упродовж 2018 року в Національному банку проведено 23 аудиторські перевірки ефективності управління ризиками та внутрішнього контролю за основними напрямками діяльності структурних підрозділів регулятора. Зокрема, це були перевірки на виконання рекомендацій, наданих МВФ за результатами оцінки захисних механізмів, та відповідно до положень Меморандуму про економічну і фінансову політику з МВФ.

Перевірки здійснювалися відповідно до Плану проведення внутрішнього аудиту у структурних підрозділах Національного банку України в 2018 році, затвердженого Радою Національного банку.

Планові аудиторські перевірки охопили всі функціональні напрями нашої діяльності та здійснювались із застосуванням процесного та ризик-орієнтованого підходу до об'єктів аудиту.

У 2018 році Департамент внутрішнього аудиту на постійній основі взаємодіяв з Аудиторським комітетом Ради, Радою Національного банку та Правлінням – інформував про результати проведених

перевірок та виявлені ризики. З метою оцінки ефективності внутрішнього контролю матеріали аудиторських перевірок упродовж 2018 року неодноразово долучалися до розгляду відповідних питань на засіданнях Ради та Аудиторського комітету Ради.

Упродовж 2018 року також реалізовувалася Комплексна програма забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту, що включала програму постійного професійного розвитку аудиторів у межах внутрішньої Школи аудиту, організованої для наших працівників.

Подобається

Коментувати

Поширити

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Система управління ризиками

#ризиками #контроль

Для досягнення своїх стратегічних цілей та ефективного виконання функцій, визначених Законом України "Про Національний банк України", ми впровадили та продовжуємо вдосконалювати свою систему управління ризиками. Вона зосереджена на підтримці нашої інституційної спроможності та незалежності через захист активів, капіталу та репутації, а також – на підтримці рівня довіри до центробанку та до політики, яку ми як регулятор визначаємо й здійснюємо.

Принципи

додавання вартості	пропорційність функціям і ролі Національного банку
усебічність та комплексність	інтегрованість у процес прийняття рішень
об'єктивність оцінки ризиків	ефективність
систематичність	структурованість
своєчасність	розподіл контролю на "три лінії захисту"
незалежність "другої лінії захисту"	адаптивність до змін
конфіденційність	прозорість

Профіль наших ризиків формують фінансові та нефінансові ризики.

До фінансових належать наші ризики, що виникають у зв'язку з фінансовими інструментами.

До нефінансових – ризики, що виникають у зв'язку з факторами ризиків нефінансового походження, а саме операційні, комплаєнс та стратегічний ризики.

Наші процеси з управління ризиками включають такі етапи:

- організація системи управління ризиками;
- виявлення негативних подій та ідентифікація ризиків у наших процесах та продуктах;
- оцінка ризиків;
- визначення і життя заходів у відповідь на ризики;
- контрольна діяльність;
- комунікації та звітування;
- моніторинг системи управління ризиками.

Управління операційними ризиками

Під час управління операційними ризиками ми зосереджуємося на таких основних напрямках:

- виявлення та оцінювання операційних ризиків через застосування інструментів з управління операційними ризиками;
- посилення системи внутрішнього контролю з урахуванням ризиків, притаманних нашій діяльності;
- управління безперервністю діяльності Національного банку.

У 2018 році ми оновили методологію щодо управління операційними ризиками, впровадили додаткові нові інструменти з управління операційними ризиками, які визначають єдиний та структурований підхід і вимоги щодо здійснення страхування операційних ризиків у Національному банку та здійснення контролю за використанням аутсорсингових послуг.

Також ми організували та забезпечили проведення самостійного оцінювання операційних ризиків і засобів контролю за 182

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

процесами другого рівня, за результатами якого підрозділи Національного банку розробили заходи з метою мінімізації виявлених операційних ризиків та поліпшення засобів контролю.

Крім того, забезпечили моніторинг та звітування щодо результатів управління ключовими індикаторами операційного ризику (KIR) за 28 показниками.

З метою посилення культури управління операційними ризиками, підвищення обізнаності наших керівників і працівників проводяться регулярні навчальні заходи. Так, упродовж 2018 року проведено 10 очних навчальних заходів для більше 300 наших працівників.

У 2018 році відбулося перше спільне з колегами з Центрального банку Польщі засідання круглого столу з питань управління операційними ризиками.

Система внутрішнього контролю

На виконання комплексної програми розвитку Національного банку України до 2020 року в межах проекту "Впровадження системи внутрішнього контролю" впроваджується єдиний та структурований підхід і вимоги щодо здійснення внутрішнього контролю, забезпечення ефективного виконання наших функцій, стабільної та безперервної діяльності, взаємодії підрозділів на всіх організаційних рівнях і впровадження корпоративної культури щодо організації та розвитку системи внутрішнього контролю.

Управління безперервною діяльністю Національного банку

З метою управління безперервною діяльністю у 2018 році:

- проводилося тестування та налаштування резервних робочих місць працівників у межах тестування Загального плану забезпечення безперервної діяльності Національного банку та Плану відновлення ІТ-ресурсів після збоїв;
- проводилася щорічна процедура аналізу впливу негативних факторів на процеси Національного банку та безперервну роботу його підрозділів;
- оновлювалися плани із забезпечення безперервної діяльності Національного банку.

Управління фінансовими ризиками

Під час управління фінансовими ризиками ми зосереджуємося на таких основних напрямках:

- виявлення та оцінювання фінансових ризиків;
- використання різних видів забезпечення виконання зобов'язань боржником або контрагентом, оцінка і моніторинг застав, коригування справедливої вартості застави з урахуванням знижок за ризики або коригуючих коефіцієнтів для зменшення фінансових ризиків;
- установлення та контроль за дотриманням лімітів на кількісні показники фінансових ризиків;
- визначення умов та правил для якісних показників фінансових ризиків;
- створення резервів та покриття фінансових ризиків за рахунок власних ресурсів відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності.

У 2018 році ми розробили нову політику управління фінансовими ризиками, яка визначає єдиний процес управління фінансовими ризиками, встановлює толерантність до різних груп фінансових ризиків залежно від їх впливу на нашу діяльність та досягнення наших цілей та систематизує основні заходи, які ми можемо вживати у відповідь на фінансові ризики.

Політика управління фінансовими ризиками Національного банку поширюється на всі активи та зобов'язання Національного банку (як балансові, так і позабалансові).

Ми в основному приймаємо фінансові ризики, що пов'язані з політикою, яку ми як регулятор визначаємо й здійснюємо, активно управляємо фінансовими ризиками міжнародних резервів та намагаємося мінімізувати усі інші фінансові ризики. Зокрема, для мінімізації інших фінансових ризиків ми проводимо активну роботу з погашення заборгованості за кредитами неплатоспроможних банків.

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Робота з погашення заборгованості за кредитами неплатоспроможних банків

У 2018 році ми отримали на погашення заборгованості за кредитами неплатоспроможних банків 2,6 млрд грн.

Найбільше коштів отримано від реалізації майнових прав – 1 237,7 млн грн. Ще 681,6 млн грн надійшли від реалізації нерухомого майна. Іншими джерелами погашення заборгованості за кредитами неплатоспроможних банків стали кошти від:

- погашення ОВДП на суму 434,8 млн грн;
- набуття у власність нерухомого майна майнових поручителів банків на суму 132,3 млн грн;
- отримання коштів від погашення заборгованості за заставленими Національним банком кредитними договорами на суму 154,4 млн грн.

У 2018 році обсяг погодження нами початкових цін реалізації майнових прав за заставленими кредитними договорами збільшився більше ніж удвічі – до 100,5 млрд грн – проти 2017 року (45 млрд грн). Це пов'язано із запровадженням портфельного погодження реалізації активів, а також зі спрощенням процедури визначення початкової ціни реалізації активів, яка відповідає сумі загальної заборгованості за кредитними договорами.

Упродовж 2014 – 2018 років ми ініціювали подання 115 судових позовів із метою повернення неплатоспроможними банками заборгованості за кредитними договорами за рахунок активів майнових та фінансових поручителів. Загальна сума позовних вимог становить 37 млрд грн.

Зокрема, щодо фінансових поручителів було ініційовано 10 судових позовів на суму вимог близько 11 млрд грн, майнових поручителів – 105 судових позовів на суму 26 млрд грн.

Подобається

Коментувати

Поширити

Національний банк України

@NBUKraine

Сьогодні ввечері у Лондоні відбудеться церемонія нагородження переможців Central Banking Awards. НБУ вперше став одним з них і отримує нагороду у категорії "Прозорість". Участь у церемонії візьмуть Голова НБУ Яків Смолій та директор департаменту комунікацій Наталія Бондаренко

Національний банк –
переможець категорії
"Прозорість"

CENTRAL
BANKING
AWARDS

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Основні показники фінансової звітності

Запровадження МСФЗ 9

Консолідована фінансова звітність та Консолідований звіт про управління

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

#звітність #незалежнийаудитор

Основні показники фінансової звітності Національного банку

Національний банк складає фінансову звітність з використанням принципів та підходів Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) з 1998 року, а в повній відповідності до МСФЗ – з 2012 року.

Фінансова звітність Національного банку – консолідована фінансова звітність, яка включає активи, зобов'язання та результати діяльності Національного банку, його дочірньої компанії та результати діяльності асоційованих компаній відповідно до частки володіння.

Станом на кінець 2018 року валюта балансу Національного банку зросла на 2% та сягнула 1 049 млрд грн.

Упродовж 2018 року Національний банк продовжував виконувати свої функції як центральний банк країни, що формує відповідний профіль активів, зобов'язань та власного капіталу.

Основними статтями активів Національного банку є:

- цінні папери нерезидентів;

- цінні папери України;
- кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах.

Основними статтями зобов'язань Національного банку є:

- банкноти та монети в обігу;
- зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою;
- боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою;
- кошти банків, державних та інших установ;
- зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України;
- депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком.

Склад та динаміка активів і пасивів Національного банку у 2017–2018 роках, млн грн

Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	116 681	400 119	Банкноти та монети в обігу
	25 168	361 544	
Цінні папери нерезидентів	432 991	38 509	Кошти банків
	414 455	39 994	
Авуари в СПЗ	100	47 727	Кошти державних та інших установ
	60 860	56 124	
Монетарне золото	27 752	64 898	Зобов'язання з перерахування прибутку до бюджету
	28 404	44 614	
Цінні папери України	361 436	61 867	Депозитні сертифікати, що емітовані НБУ
	372 697	67 024	
Кредити банкам та іншим позичальникам	22 145	2 769	Кредити отримані
	32 417	2 807	
Внутрішній державний борг	1 834	217 300	Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою
	1 926	206 245	
Внески в рахунок квоти МВФ	77 472	77 462	Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою
	80 415	80 411	
Основні засоби та нематеріальні активи	4 780	1 221	Інші зобов'язання
	5 421	3 308	
Інші активи	4 188	100	Статутний капітал
	5 238	100	
		56 091	Загальні та інші резерви
		53 053	
		81 274	Резерви переоцінки активів і зобов'язань
		111 740	

■ 2018 ■ 2017 ■ 2018 ■ 2017

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Основні показники фінансової звітності

Запровадження МСФЗ 9

Консолідована фінансова звітність та Консолідований звіт про управління

Слідкуйте за нами:

Упродовж 2018 року в активах і зобов'язаннях Національного банку відбулись деякі зміни.

Зросли міжнародні резерви, що є результатом активної політики Національного банку з їх нарощення.

Загалом міжнародні резерви зросли на 10,6% – з 18,8 млрд дол. США на кінець 2017 року до 20,8 млрд дол. США станом на кінець 2018 року. У 2018 році, на відміну від попередніх років, зростання міжнародних резервів зумовлене виключно абсолютним приростом обсягів, оскільки станом на кінець року курс гривні до іноземних валют зміцнився вперше за кілька років. Таке зростання відбулося завдяки купівлі валютних коштів на міжбанківському валютному ринку України та залученню валютних коштів у межах програм фінансування від МВФ та міжнародних фінансових установ.

Зростання міжнародних резервів сприяло збільшенню у 4,6 раза обсягів коштів та депозитів в іноземній валюті та банківських металів. Крім того, зріс на 4,5% обсяг портфеля цінних паперів нерезидентів. Однак авуари в спеціальних правах запозичення становлять незначну частку в міжнародних резервах внаслідок майже повного їх використання у зв'язку з погашенням зобов'язань перед МВФ та сплатою процентів за користування позикою МВФ.

Водночас зростання міжнародних резервів завдяки отриманню у 2018 році коштів за програмою "Стенд-бай" вплинуло на зростання боргових зобов'язань Національного банку на користь МВФ за купівлею спеціальних прав запозичень (кредити, отримані від МВФ) на 5,4%, сягнувши 217 млрд грн (еквівалент 7,8 млрд дол. США).

Основна стаття активів Національного банку, номінованих у національній валюті, – цінні папери України, портфель яких у 2018 році зменшився на 11,3 млрд грн, або на 3,0%, та становив 361 млрд грн. У зв'язку з цим, а також з огляду на зростання обсягів активів, що формують міжнародні резерви, частка цінних паперів України у валюті балансу знизилася та становила 34,4% у 2018 році проти 36,3% у 2017 році. 99,8% усіх цінних паперів України становлять цінні папери, що утримуються з метою отримання грошових потоків згідно з умовами випуску та обліковуються за амортизованою собівартістю.

Кредитний портфель Національного банку зменшився на 31,7%

головним чином завдяки обсягам. Так, валова балансова вартість кредитів (власне заборгованість) зменшилася майже на 12 млрд грн – до 63 млрд грн. Водночас зменшилася і сума очікуваних кредитних збитків (сформованих резервів) за кредитами – на 1,7 млрд грн. У зв'язку з поліпшенням макроекономічної ситуації та зменшенням потреби в кредитуванні для підтримання ліквідності відбулося повернення кредитів банками, що працюють на ринку після очищення банківської системи. З огляду на зазначене майже вся заборгованість, що залишилася непогашеною станом на кінець 2018 року, є проблемною та пов'язана з банками, що виводяться з ринку.

Основні зміни в розділі зобов'язань Національного банку, крім зобов'язань перед МВФ, відбулися за статтями:

- збільшення банкнот та монет в обігу – на 11%;
- збільшення зобов'язань з перерахування прибутку до бюджету – на 45,5%;
- зменшення обсягів коштів державних та інших установ – на 15%;
- зменшення депозитних сертифікатів, що емітовані Національним банком, – на 8%.

Фінансові результати

Основними чинниками впливу на прибуток Національного банку є процентні доходи та курсові різниці – результати переоцінки монетарних активів і зобов'язань у зв'язку зі зміною офіційного валютного курсу.

Сума процентних доходів, основним джерелом яких є цінні папери України та кредити, надані банкам, якщо порівняти з 2017 роком, зменшилася та становила 47,9 млрд грн за одночасного зменшення обсягів відповідних активів.

Сума процентних витрат збільшилася на 16% та становила в 2018 році 13,5 млрд грн передусім завдяки:

- збільшенню витрат за депозитними сертифікатами Національного банку, що пов'язано із підвищенням середньозважених процентних ставок з 13,40% у 2017 році до 17,03% у 2018 році;
- збільшенню зобов'язань перед МВФ, за якими сплачуються проценти.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Основні показники фінансової звітності

Запровадження МСФЗ 9

Консолідована фінансова звітність та Консолідований звіт про управління

Склад та динаміка фінансових результатів Національного банку у 2017–2018 роках, млн грн

Процентні доходи	47 901	53 717
Процентні витрати	-13 510	-11 631
Чисте зменшення резервів за основними фінансовими активами	498	3 151
Комісійні доходи	354	429
Комісійні витрати	-1 222	-41
Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	-2 223	14 344
Результати від операцій з борговими цінними паперами, що обліковуються за справедливою вартістю	6 668	2 657
Результати від операцій з фінансовими інструментами, крім операцій з борговими цінними паперами, що обліковуються за справедливою вартістю	41	2 035
Інші доходи	1 019	1 252
Усього чистих доходів	39 526	65 913
Витрати	-1 711	-3 622
Прибуток за рік	37 815	62 291

■ 2018 ■ 2017 ■ 2018 ■ 2017

У 2018 році збереглося, хоча й значно уповільнилося, вивільнення Національним банком резервів під знецінення кредитів, наданих банкам. Загалом сума зменшення витрат, пов'язаних зі зменшенням/відновленням корисності за основними фінансовими активами, становить 498 млн грн (у 2017 році – 3 151 млн грн).

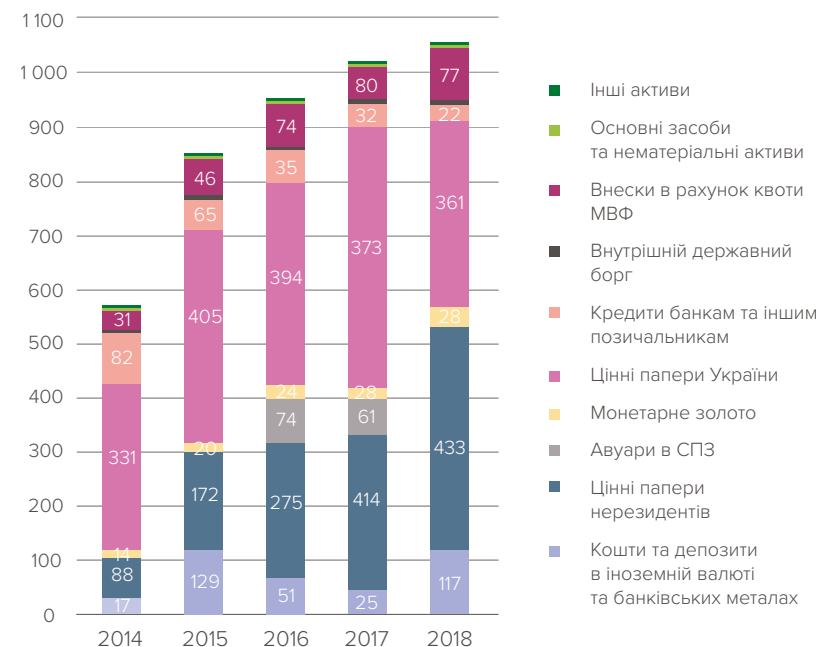
Загальна сума чистих процентних доходів (з урахуванням вивільнення резервів під знецінення) становила у 2018 році 34,9 млрд грн, що на 23% нижче ніж у 2017 році.

Традиційно зміни валютних курсів суттєво впливають на результати діяльності Національного банку після запровадження режиму гнучкого обмінного курсу. Зокрема, у 2018 році результат від зміни валютних курсів уперше з 2013 року був негативним та становив 2,2

млрд грн (загальна сума прибутку за рік – 37,8 млрд грн). Це пов'язано зі зміцненням курсу гривні до іноземних валют.

Витрати Національного банку зменшилися з 3 622 млн грн (у 2017 році) до 1 711 млн грн (у 2018 році) головним чином за рахунок розформування забезпечення за юридичними зобов'язаннями (внаслідок минулих подій), зокрема за судовими позовами, врегулювання яких з високим ступенем імовірності (більшою мірою очікується негативний розвиток подій, ніж позитивний) мало призвести до виходу ресурсів, що містять економічні вигоди.

Структура та динаміка активів Національного банку за 2014–2018 роки, млрд грн

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

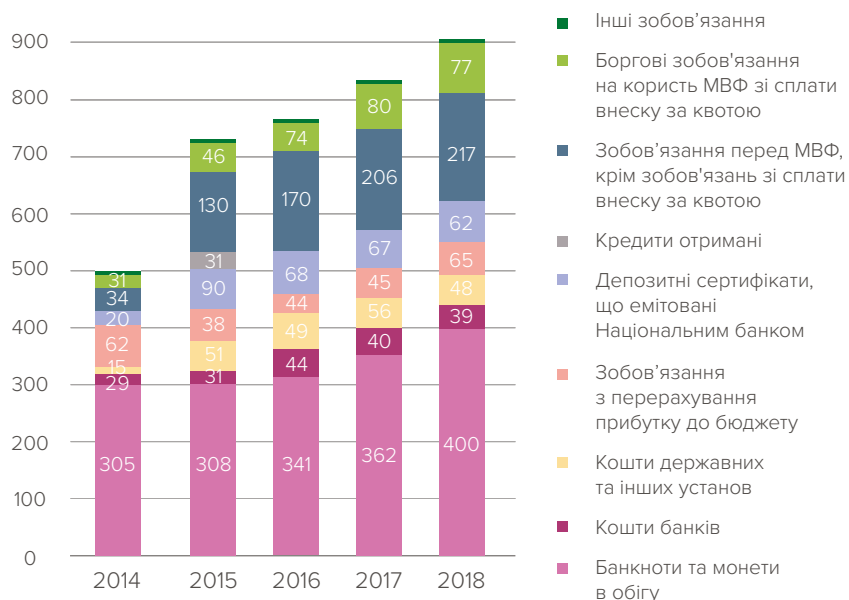
Основні показники фінансової звітності

Запровадження МСФЗ 9

Консолідована фінансова звітність та Консолідований звіт про управління

Загалом структура активів за останні п'ять років змінювалася щодо нарощення міжнародних резервів, зменшення портфеля кредитів банкам, а також змін у портфелі цінних паперів України, який представлений переважно державними облигаціями.

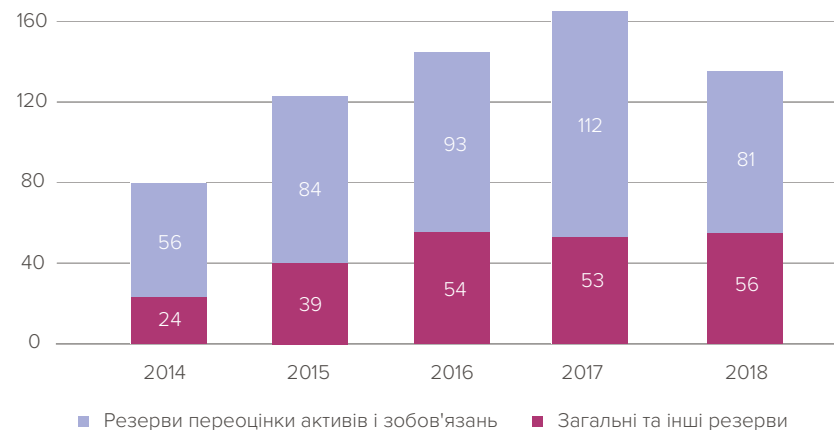
Структура та динаміка зобов'язань Національного банку за 2014–2018 роки, млрд грн

У частині зобов'язань Національного банку спостерігається їх диверсифікація, пов'язана з традиційною наявністю основного (специфічного для центрального банку як емісійного центру країни), виду зобов'язань – банкнот і монет в обігу.

В останні роки спостерігається значне нарощення зовнішніх запозичень, насамперед – зобов'язань перед МВФ. Суттєву частину зобов'язань Національного банку становлять депозитні сертифікати, емітовані Національним банком, та зобов'язання з перерахування частини прибутку до Державного бюджету України.

Структура та динаміка власного капіталу Національного банку за 2014–2018 роки, млрд грн

Власний капітал Національного банку, що являє собою залишкову вартість активів після вирахування всіх зобов'язань, формується переважно не за рахунок внесків держави. Він складається з відкладених нереалізованих результатів переоцінки активів і зобов'язань Національного банку, зокрема в результаті змін валютного курсу, та частини прибутку, залишеної в Національному банку відповідно до законодавства як резерви.

У структурі фінансових результатів Національного банку традиційно ключовою статтею є чистий процентних дохід. Суттєвий вплив на фінансовий результат чинить також результат зміни валютних курсів у зв'язку з дією режиму гнучкого валютного курсу та значною часткою валютних статей в балансі Національного банку. Однак частка результату від зміни валютних курсів у загальному прибутку Національного банку поступово зменшилася з огляду на стабілізацію курсу гривні до іноземних валют.

Слідкуйте за нами:

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Основні показники фінансової звітності

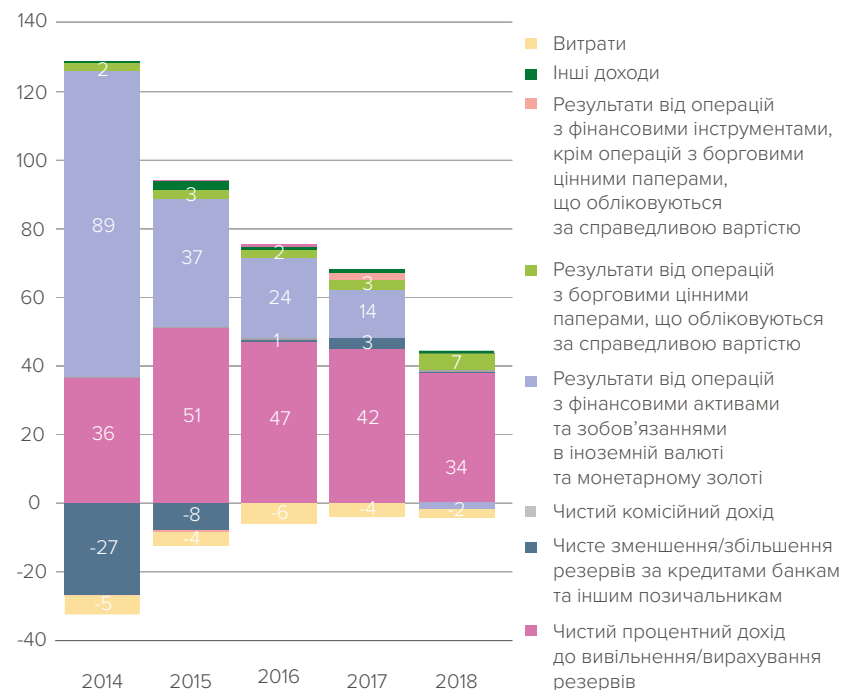
Запровадження МСФЗ 9

Консолідована фінансова звітність та Консолідований звіт про управління

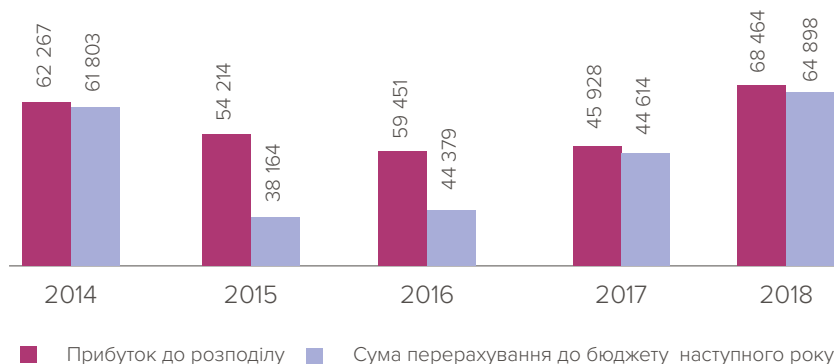
Слідкуйте за нами:

Структура та динаміка доходів і витрат Національного банку за 2014–2018 роки, млрд грн

Перерахування Національним банком коштів до Державного бюджету України за 2014–2018 роки, млн грн

Розрахунки з Державним бюджетом

У 2018 році сума перерахувань до Державного бюджету України становила 44,6 млрд грн, а станом на 31 грудня 2018 року визнане зобов'язання зі сплати частини прибутку до Державного бюджету України в 2019 році в сумі 64,9 млрд грн.

Решта прибутку Національного банку, що передбачена для розподілу, в сумі 3,6 млрд грн спрямовується на формування загальних резервів Національного банку після затвердження річної фінансової звітності Радою Національного банку.

Прибуток до розподілу Національного банку за 2018 рік, а також визнані зобов'язання перед Державним бюджетом України включають коригування прибутків минулих років у сумі 22 млрд грн у зв'язку з ретроспективним застосуванням змін облікової політики Національного банку та впровадженням нового Порядку визначення нереалізованих і реалізованих результатів переоцінки.

Подобається

Коментувати

Поширити

Детальна інформація щодо змін облікової політики міститься в примітці 2, щодо визначення прибутку до розподілу, зобов'язань з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України та формування загальних резервів Національного банку – в примітці 19 до Консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Ключові показники діяльності

Управління

Виконання стратегічних цілей

Система управління ризиками

Консолідована фінансова звітність за 2018 рік

Основні показники фінансової звітності

Запровадження МСФЗ 9 ●●●

Консолідована фінансова звітність та Консолідований звіт про управління

Запровадження МСФЗ 9

2018 року Національний банк разом з українськими банками перейшли на новий міжнародний стандарт фінансової звітності – МСФЗ 9. Перехід відбувався одночасно з іншими представниками міжнародного фінансового співтовариства.

МСФЗ 9 став відповіддю на потребу спрощення підходів та удосконалення вимог до класифікації фінансових інструментів та оцінки кредитних ризиків. Головні його новації – запровадження нової класифікації фінансових активів, яка прямо базується на моделях управління активами, що сформувалися в банку, та економічних характеристиках тих грошових потоків, які породжуються фінансовим інструментом згідно з контрактними умовами, а також запровадження нової моделі оцінки кредитних збитків. Що важливо, йдеться не про понесені збитки, як це було до запровадження нового стандарту, а очікувані, які оцінюються на основі потенційних ризиків. Крім того, ми впевнені, що звітування у відповідності до МСФЗ 9 загалом підвищить довіру ключових стейкхолдерів до фінансової звітності української банківської системи.

Нагадаємо, Національний банк одними з перших у світі розпочав перехід на МСФЗ 9, враховуючи важливість його впливу на розвиток економіки і фінансових ринків та сприяння формуванню прозорої інформаційної інфраструктури в країні. Це є важливо також

і тому, що результати діяльності Національного банку мають прямий вплив на державні фінанси. Наявність власного досвіду щодо переходу на МСФЗ 9 дала нам змогу:

- забезпечити плавний перехід української банківської системи на новий стандарт;
- ділитися ним з іншими центральними банками, що відбувалося під час проведення міжнародного круглого столу восени 2018 року.

Банківський сектор переходив на МСФЗ 9 поступово:

- на початку 2018 року банкам надано трьохмісячний перехідний період, упродовж якого не застосовувалися заходи впливу через порушення нормативів і правил звітності, викликаних зміною оцінки фінансових інструментів згідно з МСФЗ 9;
- пізніше цей перехідний період був продовжений до кінця червня, щоб банки могли поступово адаптуватися до підготовки проміжної звітності.

У результаті, перехід на новий стандарт не мав істотних наслідків для операційної ефективності банківського сектору. Крім того, попри побоювання, що новий стандарт звітності призведе до необхідності додаткової капіталізації, перехід на МСФЗ 9 не позначився на достатності капіталу банків.

Загалом застосування МСФЗ 9 в Україні – це позитивний крок, який спонукатиме банківську систему бути відповідальнішою і свідоміше брати на себе ризики, а отже, уся банківська система зможе більш превентивно реагувати на можливі загрози фінансової стабільності та вчасно усувати їх.

Подобається

Коментувати

Поширити

Слідкуйте за нами:

